

65KR.

SCIENCE FICTION FANTASY HORROR

44
FORÅR
2015

HIMMELSKIBET

MAGASINET FOR FANTASTIK

Fantasticon 2015

Science Fiction, Fantasy & Horror

Valby Kino · 30. & 31. maj

Æresgæster:

Pat Cadigan (US)

Ian Watson (US)

Mød også:

Ola Wikander (S)

Lucas Bale (UK)

Henrik S. Harksen

Sohail A. Hassan

Michael Kamp

Rikke Schubart

Teddy Vork

Gunnar Wille

og mange flere

fantasticon.dk

HIMMELSKIBET

MAGASINET FOR FANTASTIK

Nummer 44, forår/sommer 2015

HIMMELSKIBET beskæftiger sig med de fantastiske genrer. Bladet bringer artikler, noveller, kunst, anmeldelser, nyheder m.v., der på den ene eller den anden måde har med fantastik at gøre. Se mere på www.himmelskibet.dk.

HIMMELSKIBET er et non-profit forehavende, der udelukkende bliver produceret af ulønnet arbejdskraft. Alle indlæg er © indlæggenes ophavs-mænd.

HIMMELSKIBET udgives af foren-ingen Fantastik. Læs om Fantastik på www.fantastik.dk.

Ansvarshavende redaktør:

Klaus Æ. Mogensen
Tlf. 30 65 11 22
himmelskibet@fantastik.dk

Kontaktadresse

(bl.a. ved adresseændring):
Thomas Winther
Bovneager 75
2600 Glostrup
kasserer@fantastik.dk

Dette nummers redaktør:

Tue Sørensen

HIMMELSKIBET udkommer ca. fire gange om året. Medlemmer af foreningen Fantastik modtager bladet gratis. Institutions-abonnement koster 250 kr. for fire numre. Medlemskab el-ler abonnement kan opnås ved at ind-betale 250 kr. til konto i BankNordik 6515 30504775661. Husk at angive navn og adresse. Girokort til indbeta-ling kan rekvireres ved at sende en e-mail til forening@fantastik.dk.

Løssalgspris: 65 kr./stk.

Layout & montage:

Tue Sørensen

Forsidegrafik: Michael Bernth

Tryk: Frederiksberg Bogtrykkeri
ISSN-NR: 1603-5836

Deadline for #45: 1. juli 2015

Annoncepriser:

Omslag, bagside: 400 kr.
Omslag, inderside: 250 kr.
Helside inde i bladet: 150 kr.
Halvside inde i bladet: 100 kr.

Korrektur: Tue Sørensen og Lykke Hashøj.

INDHOLD

Forsideillustration: Christoffer Gertz Bech fra Tegneseriekollekti-vet Urkraft

REDAKTIONELT 4
Ved Tue Sørensen

SPACEGIRL SPEEDA 5
Tegneserie af Tue Sørensen & Peder Riis

Tegneserietema: DEN EVIGE HELT 12
Artikel af Klaus Æ. Mogensen

Tegneserietema: URKRAFT I UNDERGRUNDEN 15
Interview med Anders Fjølvar fra Urkraft, af Tue Sørensen

MIG OG SCI-FI 17
Genretanker af Morten Leth Jacobsen

MENNESKET OG DETS MONSTRE 19
Artikel af Lars Kramhøft

DEN FANTASTISKE VIRKELIGHED: SOLCELLER 22
Artikel af Jeppe Holm

Tegneserietema: HVEM I ALVERDEN ER JULIUS SCHWARTZ? .26
Artikel af Flemming R.P. Rasch

ANMELDELSER 29
Af Himmelskibets anmelderkorps

SF-TEGNESERIER: ALAN MOORES SUPREME 50
Artikel af Tue Sørensen

FANTASY-TEGNESERIER: THIEVES & KINGS 51
Artikel af Klaus Æ. Mogensen

SIR TERRY PRATCHETT 53
Mindeord af Amdi Silvestri

LEONARD NIMOY VAR SPOCK! 57
Nekrolog af Johan Albrechtsen

IB MELCHIOR: 1917-2015 59
Nekrolog af Klaus Æ. Mogensen

OTTO FRELLO: DET SIDSTE MENNESKE 60
Nekrolog af Ida Holst

NYT OM FANTASTIK 62
Ved Klaus Æ. Mogensen

NYT FANTASTIK PÅ DANSK 64
Ved Janus Andersen

VÆDDERGUDENS SLAVE – 1. del 66
Novelle af Rasmus Wichmann

Nr. 44

RE

DAK

TIO

NELT

Velkommen til *Himmelskibet* nr. 44 – det er denne gang et udvidet nummer, dels fordi vi ikke har haft et sådant siden nr. 18, helt tilbage i 2008, og dels fordi vi gerne vil give medlemmerne af foreningen Fantastik lidt ekstra, eftersom vi lige har sat det årlige kontingent op fra 200 til 250 kr. (nødvendigt pga. stigende portopriser) – dermed sættes prisen på et enkeltnummer af bladet også op til 65 kr.

Tegneserier!

I anledning af den snarlige Copenhagen Comics festival har vi besluttet at have tegneserietema i dette nummer, og som i de sidste adskillige numre er der også stadig en tegneserie af Peder Riis med i bladet, denne gang ekstraordinært forfattet af *Himmelskibets* hr. redaktør himself.

Der er også et interview med stifteren af det nye tegneseriekollektiv 'Urkraft', som fra den rumlende undergrund netop er i gang med at udgive sin første tegneserieantologi. Dette nummers forside er f.eks. malet af et af gruppens medlemmer.

Åh Nej!

En masse mennesker er døde! Vi bringer i dette nummer hele fire mindeord/nekrologer, nemlig over Discworld-ikonet **Terry Pratchett**, Spock-legenden **Leonard Nimoy**, sci-fi filmskaber **Ib Melchior** og fantasi-maleren **Otto Frello**. Ingen af disse kulørte herrer vil blive glemt lige foreløbig.

Fantasticon 2015!

Dette nummer udkommer op til dette års Fantasticon, som afholdes i Valby Kino d. 30./31. maj. Husk at komme til festivallen, hvor du bl.a. kan møde æresgæsterne **Ian Watson** og **Pat Cadigan**.

God fornøjelsen med både dette nummer af *Himmelskibet* og årets Fantasticon!

Illustration: Snegl & Bæver af Joachim Debell, som arbejder på første bind i en serie om de to figurer. Se mere på www.facebook.com/sneglogbaever og [instagram.com/sneglogbaever](https://www.instagram.com/sneglogbaever)

PÅ EN BAR PÅ RUMSTATIONEN ASTRABELL SIDDER
RUMPIGEN SPEEDA OG MORER SIG MED VENNERNE...

SPACEGIRL SPEEDA! Laserville

MANUSKRIFT: TUE SØRENSEN

SKÅÅL!

TEGNER: PEDER RIIS

PLUDSELIG OPSNAPPER SPEEDA EN
ALARMERENDE BESKED FRA EN NYHEDSSTRÅLE.

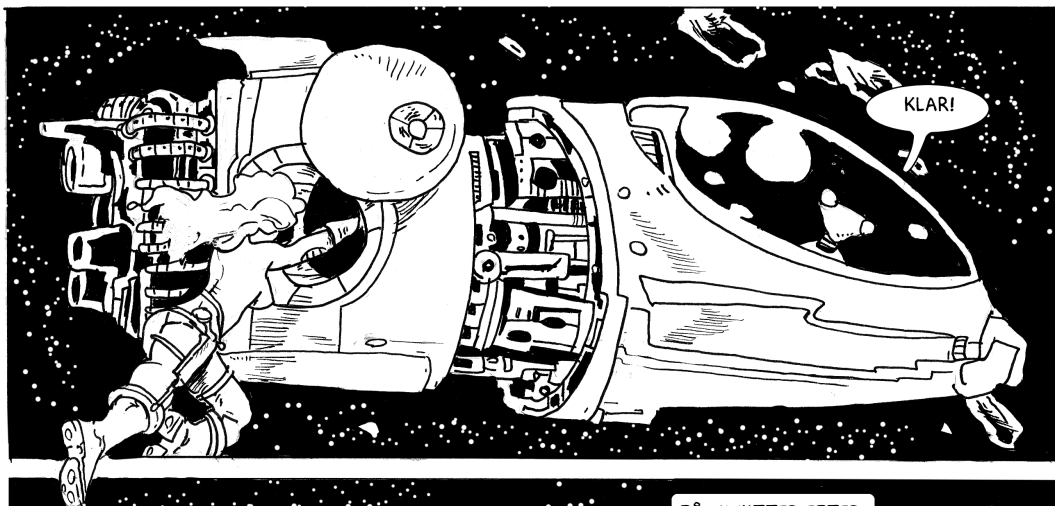
RUM-MONSTER?!

SPEEDA LYTTER TIL
NYHEDSSTRÅLEN VIA SIN DATASTRIBE.

ET RUM-MONSTER! ANGREBET EN
RUMKRYDSER! HMI DET LYDER
SOM ET JOB FOR... MIG!

BLIVER NØDT TIL
AT SMUTTE, GUTTER!

ZANDREW!
START SILVERSTORMS
MOTORER!

SPEEDA FLYVER TILBAGE TIL RUMKRYDEREN
MED DEN SKURKAGTIGE VIDENSKABSMAND.

SPEEDA LEVERER PROFESSOR PLASMA
TIL RUMKRYDERENS SIKKERHEDSFOLK...

DU REDDEDE OS!
TAK, SPEEDA!

SPEEDA, PROFESSOR PLASMA
ER FOR FARLIG FOR OS! KAN DU IKKE
HOLDE HAM FANGET?

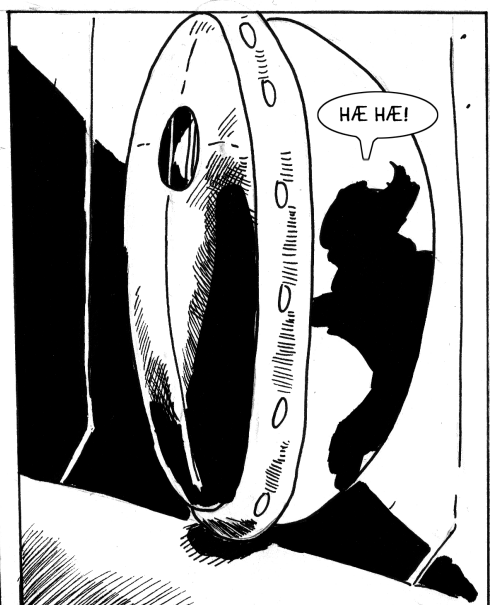
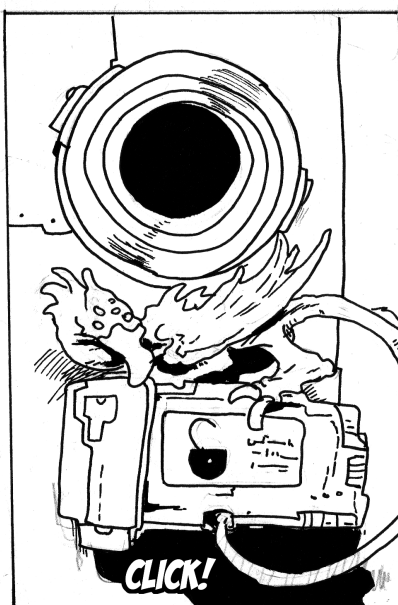
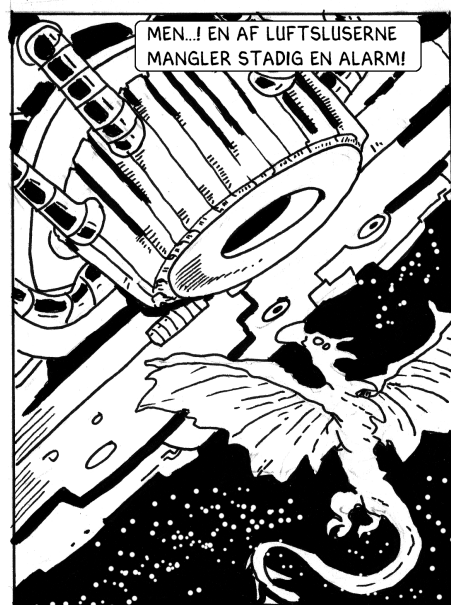
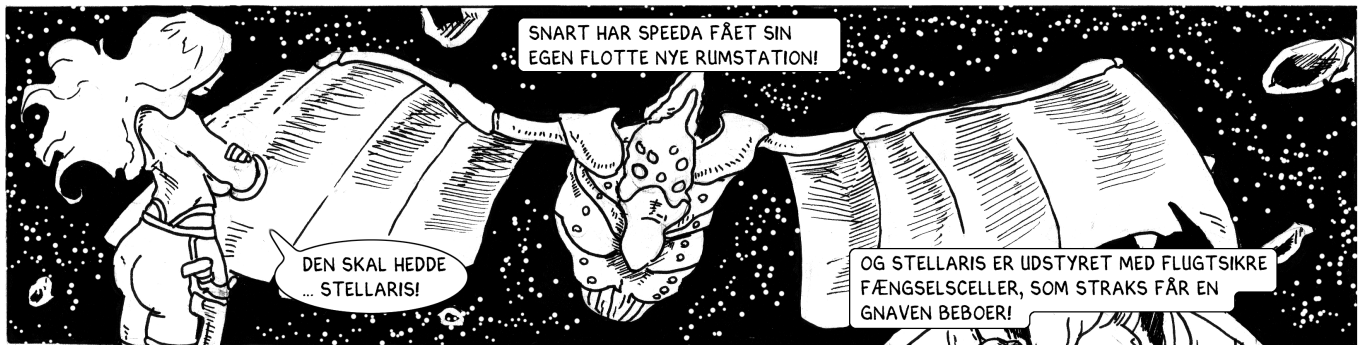
TJØH...!

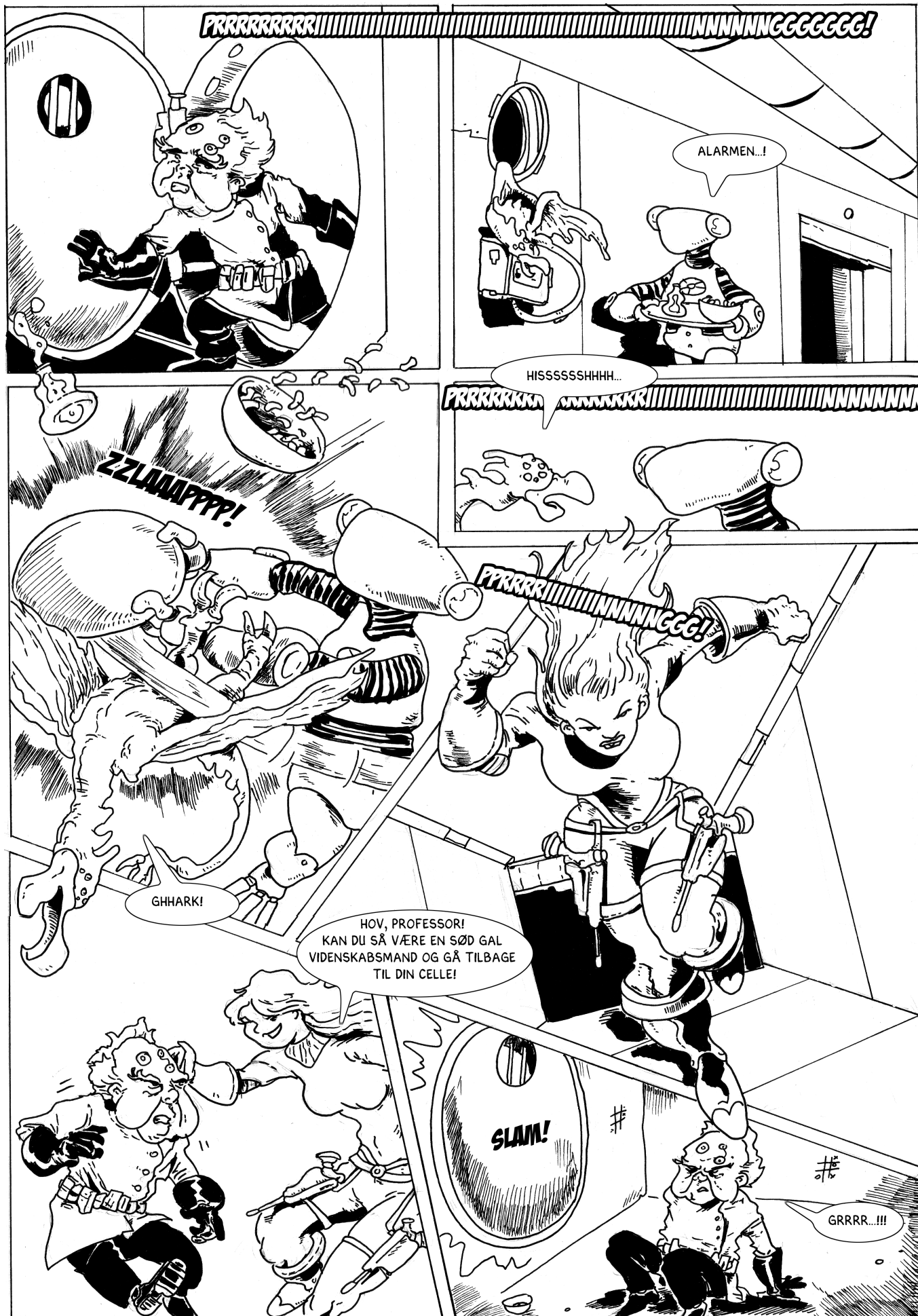

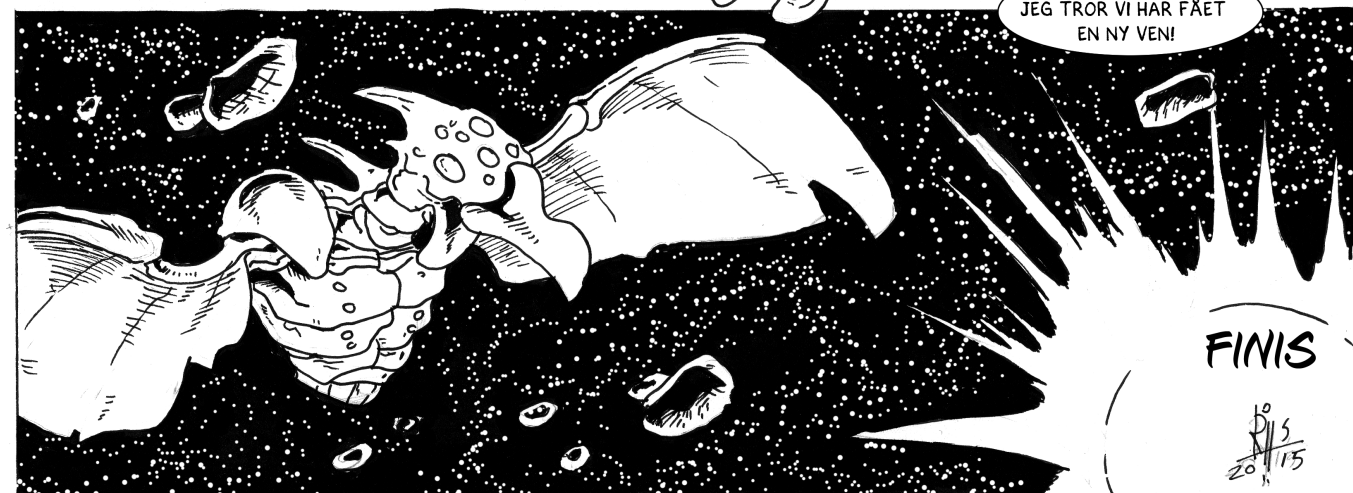
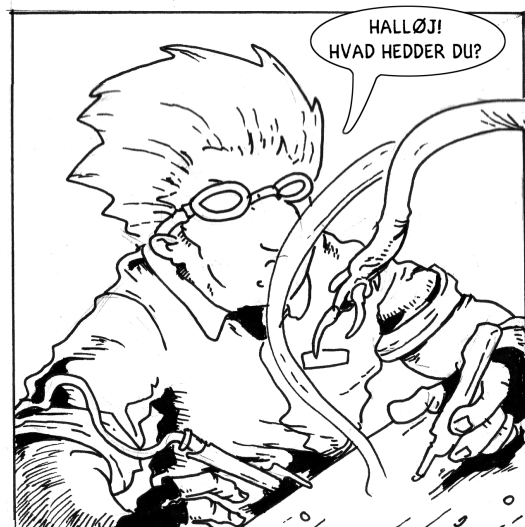
...OG SÅ FÅR SPEEDA HJÆLP TIL AT BYGGE EN RUMBASE
UD AF STUMPERNE FRA DET SMADREDE RUM-MONSTER!

MEN HVAD ER DET?!

DEN EVIGE HELT

Af Klaus Æ. Mogensen

Det er ikke usædvanligt at romanforfattere får lavet tegneserier over deres bøger, men få forfattere om nogen har fået lavet så mange tegneserier over deres bøger som den britiske fantasyforfatter Michael Moorcock. Vi kigger nærmere på nogle af de mange titler, det er blevet til.

Elric (th) tegnet af James Cawthorn

Michael Moorcock

Et opslag fra *The Jewel in the Skull*, tegnet af James Cawthorn

Michael Moorcock (født 1939) blev tidligt regnet som et vidunderbarn, og han begyndte at skrive fiktion allerede som 11-årig. Som 17-årig blev han redaktør af magasinet *Tarzan Adventures*, hvortil han skrev adskillige historier om sin egen helt, Sojan the Swordsman, og han udgav sin første roman, *The Sundered World*, i 1965 i en alder af 25 år. Siden kom et utal af romaner og noveller, og Moorcock var også i en årrække på det banebrydende britiske science fiction-magasin *New Worlds*, der blev arnestedet for den britiske *new wave* af science fiction.

Størstedelen af Moorcocks fantasy-værker hører til en cyklus kaldet *The Eternal Champion*, den evige helt. Kernen er at hans mange helte i deres respektive verdener er reinkarnationer af den samme helt, som i en evighed er bestemt til at være involveret i kampen mellem Orden og Kaos. Den mest kendte af disse helte er Elric of Melniboné, som endda findes i flere varianter i forskellige tider og verdener, men kendte er også bl.a. Hawkmoon, Corum og Jerry Cornelius, som er en udgave af den evige helt, der lever i en syret udgave af 1960'ernes London.

Konflikten i Moorcocks bøger er ikke mellem godt og ondt, men som nævnt mellem Orden

og Kaos (Law and Chaos), hvor Orden i sin yderste konsekvens står for stilstand, mens Kaos i sin yderste konsekvens står for en total mangel på stabilitet. Mellem Orden og Kaos står Balance, som repræsenterer en mellemvej der hverken er total stilstand eller total anarki. Moorcocks helte bekæmper gerne den af Orden og Kaos som har overtaget i deres verden. I de første mange bøger er dette generelt Kaos, men i senere værker er det også Orden der bliver bekæmpet. Mange rollespillere vil genkende de to modpoler fra spil som fx *Dungeons & Dragons*, men det er altså fra Moorcock at det stammer.

Moorcock betragter mange af sine tidlige værker som venstre-håndsarbejde, og han har udtalt at han skrev 15.000 ord om dagen og derfor kunne skrive en kort roman på bare tre dage. Senere fokuserede han på mere literære værker, men vender stadig med mellemrum tilbage til sine fantasy-helte, især Elric.

Elric blev skabt som en bevidst omvendt af klichéfyldte, maskuline helte som fx Robert E. Howards Conan. Elric, som er af den dekadente, elverlignende race *Melnibonéans*, er en feminin og svagelig albino – uden hjælp fra magi eller medicin er han hjælpeløs. Derfor er det lettere ironisk at Elrics første optræden i tegneserieform er i

Et panel fra *Elric: The Dreaming City*, tegnet af P. Craig Russell

en crossover med Conan, i Marvels *Conan the Barbarian* nr. 14 og 15, skrevet af Roy Thomas og tegnet af Barry Windsor-Smith.

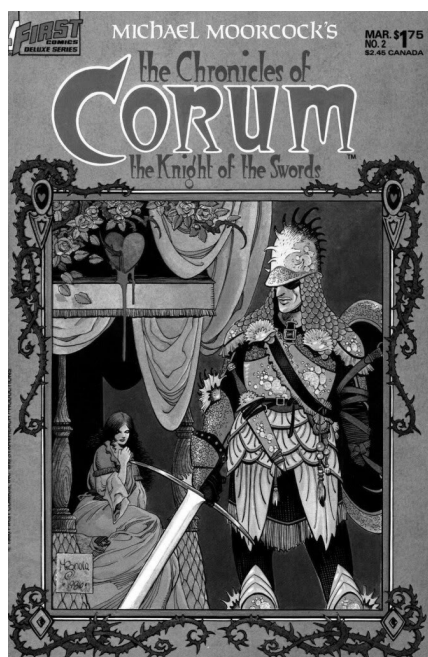
De første tegneserier direkte baseret på Moorcocks bøger kom i midten af 1970'erne, da Moorcocks ven, illustratoren James Cawthorn lavede albums over tre romaner, *Elric-romanen Stormbringer* og de to første

Hawkmoon-romaner, *The Jewel in the Skull* og *The Mad God's Amulet* (her med titlen *The Crystal and the Amulet*). Cawthorns udgave af *Elric* kom i høj grad til at præge senere portrætninger.

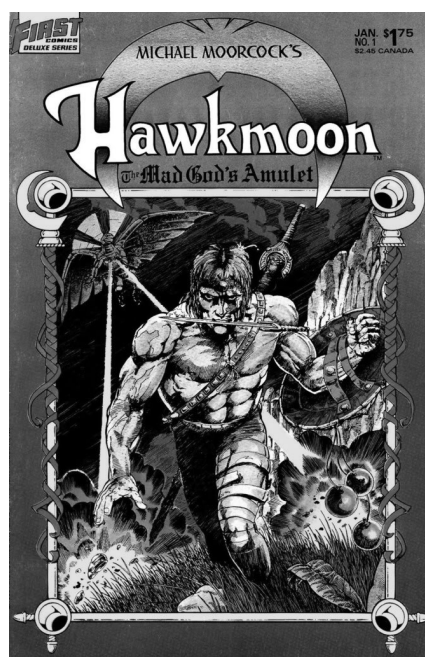
Den næste væsentlige tegneserieudgave kommer i 1982 fra Marvel, en graphic novel baseret på den allerførste *Elric*-historie,

The Dreaming City, med tekst af veteranen Roy Thomas og tegninger af P. Craig Russell (senere kendt for bl.a. tegneserieudgaven af Neil Gaimans *Coraline*). Det blev startskuddet til den mest ambitiøse udgivelse af Moorcock-tegneserier nogensinde, dog ikke fra Marvel, men fra det nystartede uafhængige forlag First Comics. Her var månedlige hæfter med *Elric*, *Hawkmoon* og *Corum*, for det meste skrevet af Roy Thomas. *Elric*-serien havde den mest omtumlede skæbne med mange skiftende tegnere, blandt andet Russell, Michael T. Gilbert og Jan Duursema. *Corum*-serien var muligvis den bedst tegnede; i hvert fald i de første mange numre, der blev tegnet af Mike Mignola, senere berømt for sin egen serie *Hellboy*, men *Hawkmoon*-seriens tegner Rafayel Kayanan var bestemt heller ikke at foragte. Ingen af serierne fra First nåede at blive færdige med deres respektive heltes serier, om end både *Corum*-serien og *Hawkmoon*-serien fik afsluttet deres heltes første trilogier.

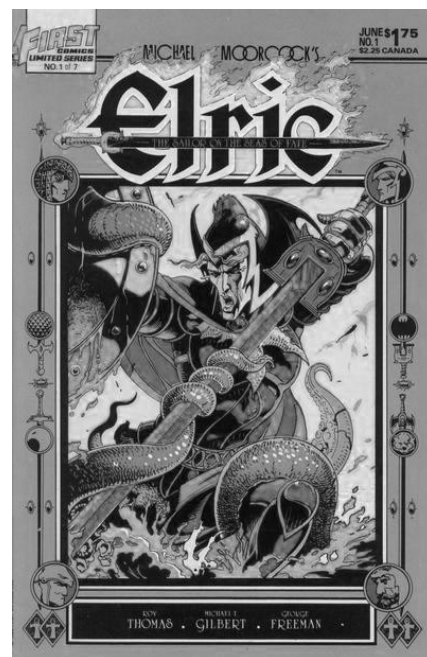
Derefter skete der ikke meget på tegneseriefrenten for Moorcock indtil 1997, hvor hele to ambitiøse projekter så dagens lys: dels en tegneserieudgave af *Elric*-romanen *Stormbringer*

Corum tegnet af Mike Mignola

Hawkmoon tegnet af R. Kayanan

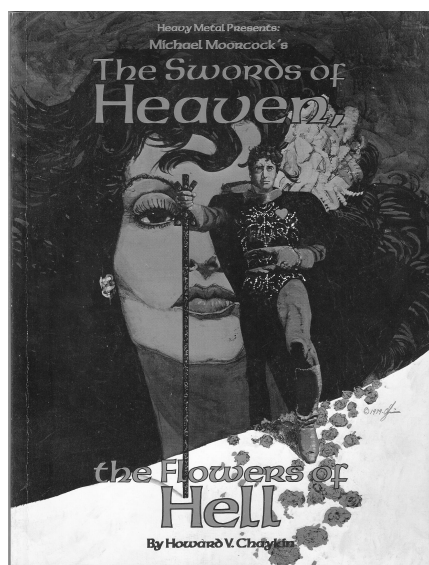
Elric tegnet af Michael T. Gilbert

Elric tegnet af Walt Simonson

(igen!) skrevet og tegnet af P. Craig Russell i 7 hæfter (senere samlet i en trade paperback), og dels serien *Michael Moorcock's Multiverse* fra DC's Helix-imprint; tolv hæfter med tre fortsatte, sideløbende historier skrevet til anledningen af Moorcock selv: "Moonbeams and Roses" tegnet af Walt Simonson, "The Metatemporal Detective" tegnet af Mike Reeve og "Duke Elric" (en alternativ udgave af Elric) tegnet af John Ridgway.

Moorcock og Simonson arbejdede senere sammen på den flotte serie *Elric: The Making of the Sorcerer*, som er en prequel til den ellers kronologisk første Elric-roman, *Elric of Melniboné*.

Erekosë tegnet af Howard Chaykin

Nyeste skud på stammen er endnu en fransk tegneserieudgave af Elric, udgivet på engelsk af Titan Books. Denne serie, som er skrevet af Julien Blondel med kunst af Didier Poli, Jean Bastide og Robin Recht, begynder med *Elric: The Ruby Throne* (baseret på første del af *Elric of Melniboné*). Jeg har ikke læst denne serie, men de sider, jeg har set, er ualmindeligt flotte.

De nævnte er langt fra alle tegneserieudgaver af Michael Moorcock værker. Blandt andre kan nævnes *The Sword of Heaven, the Flowers of Hell*, en graphic novel fra 1979 med tekst af Moorcock og tegninger af Howard Chaykin, baseret på en af Moorcocks mindre kendte helte, Erekosë, og *Elric at the End of Time*, en rigt illustreret novelle i

Elric at the End of Time albumform fra 1987 med malerier af Rodney Matthews, som også lavede flere kunstkalendarer inspireret af Moorcocks værker.

Fra den franske udgave af Elric

URKRAFT I UNDER- GRUNDEN

Interview med
Anders 'Fjølvar'
Dreyer, stifteren af
Tegneseriekollektivet
Urkraft

Af Tue Sørensen

Anders Fjølvar i egen streg

Den danske tegneserieundergrund er netop blevet beriget med det nye kreative initiativ, Tegneseriekollektivet Urkraft, hvis første selvudgivne antologi udkommer officielt d. 29. maj, og ifølge planen herefter to gange om året. Antologien vil være at finde på Fantasticon d. 30./31. maj, hvor Urkraft også vil være på programmet for at snakke om arbejdet med antologien. Forsiden til indeværende nummer af Himmelskibet er desuden malet af Urkraft-medlemmet Christoffer Gertz Bech.

Der findes en ganske betydelig kreativ undergrund i Danmark. Det kunne man især se da Ungdomshuset på Dortheavej var vært for arrangementet Zine-Fest for første gang i efterårsferien 2014. Der kom mange flere deltagere end arrangørerne havde regnet med, alle for at vise deres diverse egenproduktioner indenfor alle former for small-press og hjemmetrykte zines (fanzines, magazines, allehånde små hæfter med kunstnerisk indhold), herunder altså også tegneserier. Begivenheden i sig selv (som bliver gentaget i efterårsferien 2015, dog sandsynligvis et større sted) havde en dybt inspirerende effekt på mange af dem som gerne vil i gang med kreative projekter, herunder også flere af medlemmerne i den nye gruppe af entusiastiske amatør-tegneserieskabere, Tegneseriekollektivet Urkraft. En anden væsentlig inspirationskilde var tegneserieantologierne fra undergrundsgruppen Ondskabens Flydende Vatikan.

Urkraft-folkene har nu sat handling bag intentionerne, og i løbet af få måneder efter gruppens stiftelse sidste efterår sammensat en 80-siders antologi med medlemmernes serier, som udkommer omtrent samtidig med dette nummer af Himmelskibet. Vi har snakket med manden der startede Urkraft, 27-årige Anders Dreyer, som på Facebook går under kunstnernavnet Anders Fjølvar.

Himmelskibet: Hvad gav dig ideen til at danne et tegneseriekollektiv?

Anders Fjølvar: Mit behov for en sådan gruppe har været der længe. Da jeg var seksten prøvede jeg at lave min første tegneserie, men fejlede totalt. For få år siden prøvede jeg igen, faktisk med den samme karakter som jeg brugte, da jeg var seksten. Igen mislykkedes det, så jeg prøvede at søge lidt på

nettet, efter folk eller grupper som kunne hjælpe mig. Det lykkedes mig at finde frem til Palle Schmidts website, Comicsforbeginners.com, som var til stor hjælp, men det ændrede ikke på at jeg ikke var forfatter eller kunne skrive en særlig god historie. Jeg havde kontakt til en anden tegner, som jeg overvejede at betale for at min historie kunne komme ud.

Da jeg så småt var ved at give op på drømmen om at lave min egen tegneserie, slog det mig, at jeg jo nok ikke var den eneste som manglede støtte og vejledning. I de sidste ti år har jeg været meget aktiv omkring punk-miljøet i København og Roskilde, hvor jeg har sat koncerter og andre events op, så det faldt mig meget naturligt at prøve at skabe en løsning selv.

Den erfaring jeg har fået af at sidde alene med mit projekt, har styrket min lyst til at hive den danske undergrund lidt frem i lyset. For mig er det ret vigtigt at vi italesætter vores undergrund, hvilket er noget jeg ikke mener at vi gør særligt meget. Hvordan kan vi have en tegneserieundergrund, hvis vi ikke taler om den?

Fra Anders Fjølvars vikingehistorie
Angantyr i Urkrafts første udgivelse:
Antologi – Sommer 2015.

HS: Hvordan fandt du andre interesserede til projektet?

AF: Jamen, det var meget simpelt. Jeg skrev rundt på Facebook omkring mine ønsker og behov, og ellers blev jeg bare ved med at spamme og svare på spørgsmål om en gruppe som ikke var startet endnu, men folk ville jo vide hvad de kunne forvente. Dog er det lidt svært at svare på hvad folk kan forvente, da jeg ønskede at medlemmerne i fællesskab skulle definere gruppens formål. Kort tid efter lavede jeg en Facebook-gruppe, som blev ved med at få flere og flere medlemmer. Copenhagen Comics var også supersøde til at dele budskabet om gruppen, så jeg er ret sikker på at dét også har hjulpet.

Tekstløs side fra *Jazen Trenn, Rum-pirat*, tegnet af Michael Gärtner Nielsen.

Hele projektet gik for alvor i gang, da det lykkedes at sætte et cafémøde op. Til det første møde var vi otte fra gruppen, som mødtes for første gang. Jeg var godt nok genert, men det var søde mennesker, så vi fik hurtigt bakset nogle visioner på benene. Vi var alle enige om at vi gerne ville fokusere på den danske undergrund, så derfor har vi

ingen adgangskrav, andre end at man skal have lyst til at lave tegneserier, eller arbejde på mediet sammen med os.

HS: Hvilke planer har I for udgivelser og eventuelt andre aktiviteter?

AF: Vi er faktisk allerede klar med vores første antologi, som rummer ni små tegneserier fra *Urkraft*, af sammenlagt tretten forfattere og tegnere, så den kan I godt glæde jer til. Jeg kan afsløre at den indeholder alt fra vikinger til skibskampe i det uendelige rum. Vi afholder en reception for antologien sidste fredag i maj [*dagen før Fantasticon!* -Red.], så hold øje med din tegneserie-nyhedsportal, eller "like" vores side på Facebook.

Antologien er gruppens midtpunkt, så deltagerne har selv været med til at finansiere den, og overskuddet går til at lave flere antologier i fremtiden. Udover antologien, så arbejder vi på at "parre" vores forfattere og tegnere i mindre teams, som gerne skulle opmuntres til at arbejde på andre projekter. Til dét kan jeg også lige knytte en kommentar om, at vi altid kan bruge flere aktive medlemmer, og for tiden er det specielt tegnere som har lyst til at arbejde sammen med forfattere, vi er på udkig efter.

Til vores møder har vi også snakket om, at vi godt kunne tænke os at lave nogle tegneserie-relaterede events, som skulle sætte fokus på, eller direkte støtte de tegneserieskabere, der ellers ikke bliver sat så meget fokus på. Nemlig dem som sidder alene derhjemme og arbejder på deres hjerteblood. Vi har også været med at til organisere et tegneserieloppemarked på Gentofte Hovedbibliotek i april måned.

Lige før deadline for den første antologi afholdte vi en intern

workshop, hvor vi arbejdede med fælles visioner for gruppen, forsøgte at styrke vores interne relationer, og blive inspireret af de foredragsholdere som kom og snakkede om deres erfaringer som tegneserieskabere, og hvordan det er at være medlem i et kreativt fællesskab. Vi vil sikkert afholde sådanne workshops inden udgivelsen af hver antologi fremover.

Nu kan vi kun se fremad, og glæde os over hvad fremtiden vil bringe.

Find *Urkraft* på Facebook her:
<https://www.facebook.com/groups/298989353624681/>

Rumkapsel af Christoffer Gertz Bech, fra hans historie *Hjemfart*, i første nummer af *Urkrafts* antologi.

Mig og sci-fi

Af Morten Leth
Jacobsen

I Himmelskibet nr. 42 blev Morten Leth Jacobsens bog *Den sidste dag på jorden* anmeldt af Thomas Winther. I anmeldelsen referes forfatteren for på sin blog at have udtrykt sin utilfredshed med at bogen af bibliotekerne er blevet kategoriseret som "science fiction". I anmeldelsen stilles der et åben spørgsmål om hvad der skulle være så galt med at bogen er blevet placeret i den del af biblioteket. Som altid er anmeldelsen også blevet bragt på Himmelskibets hjemmeside, hvilket gjorde at Morten Leth Jacobsen læste den, og efterfølgende svarede på den på sin blog; et svar som vi har fået lov til også at bringe her i Himmelskibet.

Har lige fået en meget fin og grundig anmeldelse af *Den sidste dag på jorden* på Himmelskibets hjemmeside (oprindelig bragt i Himmelskibet nr. 42. -Red).

Den er jeg glad for, anmeldelsen, og jeg er glad for den debat, anmelderen rejser med anmeldelsen. Han refererer nemlig noget af det, jeg har skrevet her på bloggen (mortenleth.wordpress.com) i den anledning, og det vil jeg gerne prøve at besvare. Ikke mindst beder han om mine refleksioner oven på den paneldebat, jeg var en del af på Hald, og som jeg ikke har fået fulgt helt til dørs siden (der var så meget, og jeg skulle til Spanien og gå, men det er en anden snak).

Dem kommer jeg med her – for det handlede netop om sci-fi som genre, og jeg var med i rollen som Forfatteren, Der Ikke Vil Være Sci-fi-forfatter. Mere om det nedenfor.

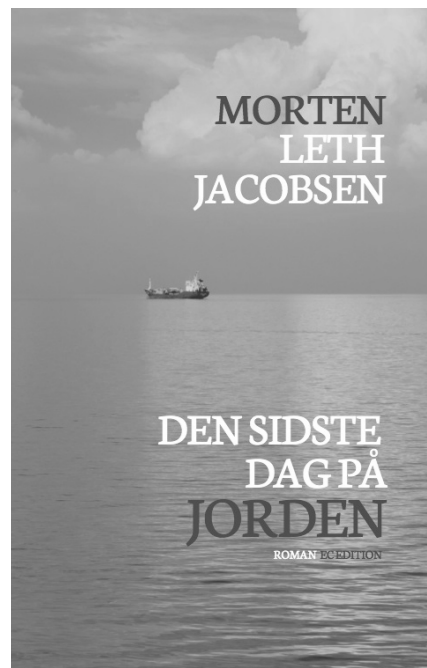
Rendezvous med en genre

Men først vil jeg gerne skynde mig at slå fast med store tegne-stifter, hvor vigtig sci-fi har været (og er) for mig, som læser og som forfatter.

Da jeg var 10 år, kom min far og stak mig en bog. Han sagde: Det her er en bog for voksne. Den kan du godt læse. Og du skal læse til side 50, før du bestemmer dig for, at du ikke gider læse den færdig.

Bogen hed *Rendezvous med Rama*. På det lidt corny omslag fiser et gigantisk rumskib af sted med plasmild ud af bagenden, mens et par mænd i rumdragter hænger og kigger på. Bag rumskibet er der en vrimmel af stjerner og galakser og assorteret rumragelse.

Jeg læste til side 50. Jeg læste også resten uden at blive bedt om det. Og bogen står stadig i min erindring som noget at det stærkeste, jeg har læst – måske fordi jeg var så ung. Det var fedt at føle, hvordan forfatteren fuck-

ede med min hjerne, og jeg tegnede rumskibet, som jeg så det for mig, og jeg drøftede det med min far, og vi blev enige om, at forsidetegneren ikke kunne have læst bogen særlig grundigt, for helt ærligt!

Siden læste jeg Bradbury, Asimov og resten af Clarkes produktion, og jeg fortsatte med at læse sci-fi helt uden at skamme mig. Jeg elsker den genre, nøjagtigt som jeg elsker alt anden litteratur, der stiller spørgsmål og tør tage verden og vende den på hovedet bare fordi man kan, og fordi der måske falder noget uventet noget ud af lommerne på den måde. Så jeg håber ikke, Thomas Winther synes, jeg lød som en snob i mit blogindlæg fra august sidste år – men det gjorde jeg måske nok ...

I min blog skriver jeg om, hvor bitter jeg blev, da *Den sidste dag på jorden* endte på hylterne for sci-fi. Jeg skrev det egentlig som optakt til Store Bogdag på Hald Hovedgaard, hvor jeg med et befandt mig i et panel bestående af sci-fi-eksperter, der skulle drøfte genrebegrebet.

Dagens Spørgsmål i Smørsovs

Diskussionen var god og frugtbar, i hvert fald for mig, og der

kom mange gode spørgsmål og kommentarer fra salen. Et af de gode kom i øvrigt fra min egen 12-årige søn, som spurgte: Og hvad skal der så egentlig være i en bog, før det er science fiction? Trods alle gode bestræbelser på at indkredse genren var det vel egentlig Dag-ens Spørgsmål i Smørsovs, for svaret er jo ikke særlig ligetil. Hver gang, vi prøvede at sætte et søm i definitionen, kom en eller anden i tanke om noget, der ikke passede til.

Det eneste, vi kunne blive enige om, var, at sci-fi handler om videnskabelige landvindinger eller videnskabelige konsekvenser på den ene eller den anden måde, og at der skal introduceres noget nyt: en ny tanke, en ny ideologi, en ny teknologi, og dette nyes indvirkning på mennesker skal figurerer som noget væsentligt i bogen (eller filmen). Det kan altså være ganske mange ting – men en ting er helt sikker for mig: En stor del af det læsende publikum bakker baglæns, hvis noget hedder sci-fi, og afskærer sig dermed fra store og rigtige oplevelser, og det er trist, men det er sgu nok svært at ændre på.

Vi talte bl.a. om Kaspar Colling Nielsens *Den danske borgerkrig 2018 – 24*, som højt og

larmende erklærer på sin forside, at den er en ROMAN, ikke sci-fi. Jeg kan garantere for, at marketing-afdelingen på Gyldendal ville have stejlet, hvis nu Kaspar havde bedt om, at der skulle stå science fiction på den. Spørgsmålet i salen opstod: Havde han fået seks hjerter i Politiken, hvis der havde stået sådan? Og havde han fået litterære priser, hvis der havde stået sådan? Jeg ved det jo ikke, men jeg tvivler ... Den litterære verden i Danmark er nemlig hverken fri eller ukrukket, uagtet alle de mange fine og gode forfattere, læsere og bog-folk, den befolkes af.

Splattergyser næste gang?

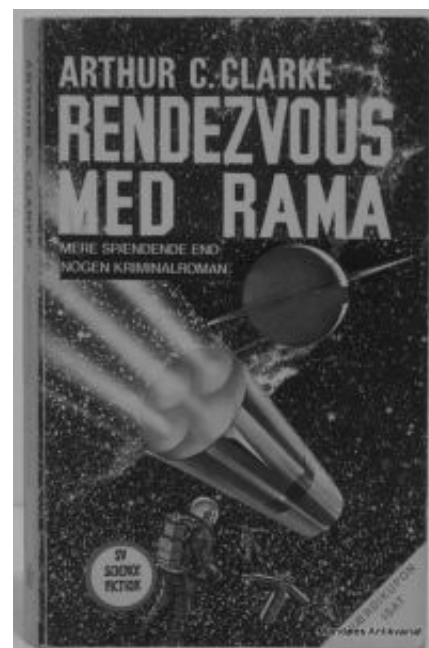
Jeg har også tidligere bakket hårdt, når jeg har fået prædikateret krimiforfatter. Jeg synes ikke, det er mindre fint at være genreforfatter – jeg er det bare ikke; jeg er forfatter uden præfiks og vil have den frihed, det giver – altid at kunne overraske, også mig selv. Næste gang skriver jeg måske en minimalistisk kærlighedsroman eller en 600-siders splattergyser, og det vil jeg have frihed til, også selv om det måske koster nogle læsere her og der. Jeg mener selv, mine bøger har et fælles, samlende projekt og en fælles tematik, men det er en anden sag – sagen er, at de transcenderer genre, og det gør de, fordi jeg synes, de skal skrives sådan, men også fordi jeg selv er skideirriteret over den her genresnak, der altid opstår (det har jeg også skrevet et eller andet om engang her på min blog).

Når jeg øffede over, at min bog blev anbragt som sci-fi på hylderne på nogle af landets biblioteker, er det mest fordi jeg blev komplet overrasket over det, fordi jeg selv mente, at bogen hørte til et andet sted – mere over i Murakami-segmentet (om end Murakamis bøger også kan falde ind under en art sci-fi fra tid til anden, som f.eks. i

Hardboiled Wonderland og *Verdens Ende*), og at jeg dermed ville ramme forbi det publikum, jeg gerne ville have i tale.

Men altså: Op til Store Bogdag gik det op for mig, hvor vigtig sci-fi har været for mig på mange ledder og kanter, ikke mindst i dannelsen af mig selv som forfatter. Og som Thomas Winther så rigtigt skriver, kan den genreklassifikation åbne døren for et nyt publikum for mig, og det er jeg glad for, hvad ellers. Og min søns spørgsmål slog i virkeligheden hovedet på sømmet, især da alle ekspert-erne måtte indrømme, at det vidste de sgu heller ikke helt, vel.

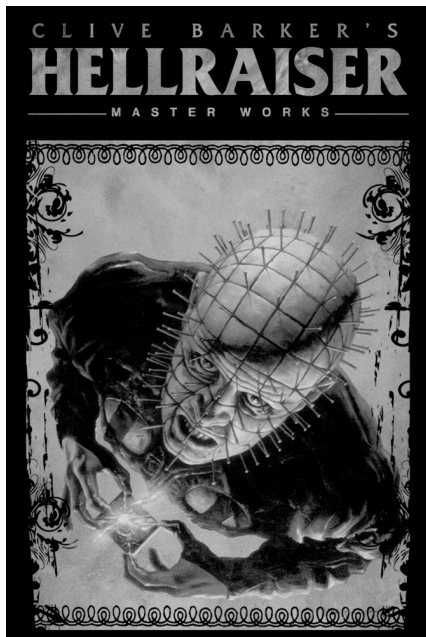
Samme søn modtager i øvrigt i julegave i år en antikvarisk bog, jeg har købt. Den har et lidt corny omslag, der forestiller et gigantisk rumskib, der suser af sted med plasmild ud af bagenden. Den hedder *Rendezvous med Rama*, og det er præcis den udgave, jeg selv læste for over tredive år siden.

Og selvfølgelig er der nye ting, der er sket i mellemtiden – drenge læser Harry Potter og *Eragon* og *Hunger Games*, og det er fint og godt alt sammen. Men den her, den skal han læse frem til side 50 i. Og lur mig, om han vil slippe den, når han er nået så vidt.

MENNESKET OG DETS MONSTRE

Af Lars Kramhøft

Lars Kramhøft uddannet karakteranimator fra The Animation Workshop, samt horrorfan og forfatter af bl.a. den prisvindende tegneserie Fordærvet. Det følgende er en lettere revideret udgave af det foredrag han holdt d. 15. februar 2015 ved Danmarks-premieren på director's cut versionen af Nightbreed i forbindelse med Cinemateket, CPH PIX og Galleri Oxholms tværmediale fejring af det britiske horror- og fantasy-ikon, Clive Barker.

De fascinerende monstre

Jeg må starte med lidt af en tilståelse. Jeg er tredive år gammel, og jeg elsker monstre. Fra Frankensteins sammensyede skabning til Godzilla, fra Medusa til Cthulhu. Jeg ved ikke noget bedre end den spænding, der bygger op til afsløringen af et monster i en film eller (endnu bedre) i en bog, eller det frydefulde gys når uhyrlighederne toner frem i al deres herlige hæslighed.

Og sådan tror jeg egentlig altid jeg har haft det – hvilket barn elsker ikke monstre? – men hos mig er denne fascination og interesse altså blevet hængende længe efter skælsår og alders indtrædelse. Derfor var det selvfølgelig også en stor ære at få lov til (på opfordring af Michael Panduro) at stå i Cinemateket og tale om en så unik og indflydelsesrig kunstner indenfor det monstrøse, som horror-forfatteren og filmskaberen Clive Barker. Efter min mening har den britiske multikunstner nemlig skabt nogle af de mest unikke og forførende monster-mytologier siden H.P. Lovecraft. Og han er også en kunstner der har haft en stor betydning for mig personligt.

Jeg kan huske den første gang jeg så et billede af Pinhead fra Hellraiser. Det var i et katalog over Marvel-tegneserier (det var dengang det var Marvel, der udgav Hellraiser-tegneserierne), som jeg havde fået af min tante i Amerika, og billedet skræmte mig så meget, at jeg var nødt til at lime siderne om Hellraiser sammen, så jeg ikke ved et uheld skulle få et glimt af Pinhead når jeg skulle læse om Spider-Man eller X-Men.

Der er heldigvis ting man lærer at sætte pris på med alderen, og for mit vedkommende har en af dem altså været Clive Barkers særegne, fetischistiske dystopier.

Show me!

Clive Barker er en ægte kunstner. Udover at skrive bøger, skuespil, filmmanuskripter og noveller, så instruerer og producerer han, samt tegner og maler. Han har bl.a. malet de mange illustrationer i sin bogserie "Abarat", og i Cabal (romanforlægget fra 1988 til 1990-filmen Nightbreed) har han også forsynet siderne med Rorschach-agtige blæktegninger.

Quentin Tarantino har engang sagt, at det at kalde Clive Barker for en horror-forfatter, ville svare til at kalde Beatles for et garageband – underforstået at Barker er meget mere end det.

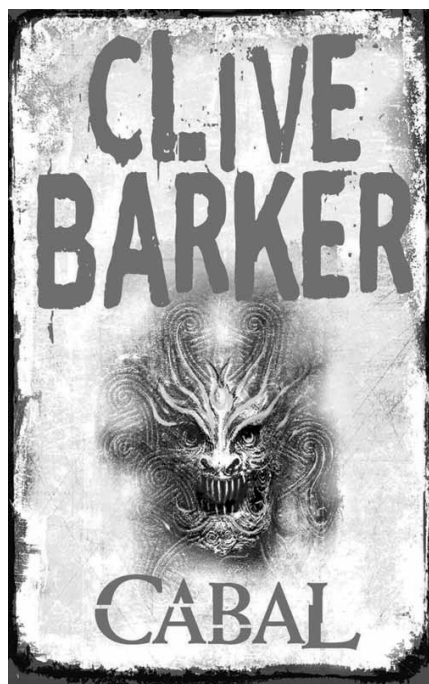
Men der hvor han alligevel lever op til sin titel som horror-forfatter, er ved det at han sætter en ære i at sætte ord og billeder på de fantastiske rædsler, der kommer ud af hans fantasi. Han er ikke vild med at lade publikum stå hen i det uvisse, og har ved flere lejligheder udtalt at han vil se monstre og blodet der flyder.

Der er visse kræfter indenfor horror der mener, at det uhyggeligste er det man ikke får at se – det der bliver overladt til fantasien – men det er Clive Barker meget uenig i. Han føler sig faktisk snydt, hvis han ikke får det grusomme at se. Eller, som han siger til Douglas Winther i interviewbogen *Faces of Fear*:

"Horror fiction without violence doesn't do a great deal for me. I think that death and wounding need to be in the air. You've got the reader on this ghost train ride, and there's got to be something vile at the end of it, or else why aren't you on the roller coaster instead? And I like to be able to deliver the vileness. There's never going to be any evasion. Whether it be sexual matter, whether it's violence, I'm going to show it as best I can."

Senere i bogen skriver Douglas Winther endvidere:

"Like a stereotypical Missourian, Barker's battlecry is 'show me'. His taste in horror films is instructive: I quite enjoy period horror movies, but I much prefer modern horror movies, because we're now in the era where it's show and tell time. I prefer the new version of The Thing to the old because, you spend forever in the old Thing waiting for the monster, and eventually this guy in a rubber suit lumbers out. I don't like the monsters to be out of sight for more than the first quarter of an hour. For me, the joy of horror movies is the joy of the revelation. It is not the suspense of 'it's coming, it's coming, it's coming' – ah, it's a guy in a rubber suit". It's: "wow, look at that!""

Hjemligt, hemmeligt, uhyggeligt

Som nævnt er Clive Barker altså også billedkunstner (et lille udvalg af hans værker bliver vist på Galleri Oxholm i øjeblikket), og det hænger selvfølgelig også sammen med hans insisteren på det visuelle aspekt af horror.

Barkers fortællinger starter ofte med et mentalt billede, som han prøver at få til at fungere mest optimalt. Han vælger derefter

det medie der tjener ideen bedst i anden omgang, hvor det så bliver afgjort om billedet eller ideen vil komme bedst til sin ret i form af en film, en bog eller et maleri. Han arbejder også visuelt når han bare skriver; ser sine skabninger for sig i detaljer, og tegner dem gerne mens han skriver. Barker instisterer på at finde ud af hvordan det fantastiske ser ud, og han vil vise det til os.

Som en anden shaman rejser han ind i den mørke fantasier ur-sump, ind i drømmenes og det kollektivt ubevidstes land, og henter billeder med tilbage til resten af "stammen". Billeder der nok skræmmer, men også fascinerer og resonerer med noget dybt i os selv; vores fortrængte lyster og ønsker, vores drømme og skyggesider.

Barker vil give os en ny form for magi og nye mytologier. Man kan se denne stammeagtige urkraft i hans malerier; ja, man kan næsten høre jungletrommerne og lugte røgen fra vores forfædres bål, igennem de kraftige farver og stoflige teksturer, der synes at kæmpe om pladsen på de store lærreder.

Både i sine ord og billeder vender Barker også gerne tilbage til det kropslige og det kødelige; det der står og vakler imellem at være tiltrækkende og frastødende. Hans monstre er deforme, men også til tider sært forførende.

Der er et bestemt ord, de får mig til at tænke på – "unheimlich". Det er et udtryk som Freud opfandt og som ikke rigtigt findes på dansk. Det nærmeste man kan komme det, er nok "uhjemlig", altså det man ikke er fortrolig med, men selv ikke denne oversættelse yder begrebet fuld retfærdighed. Unheimlich kan nemlig også betyde uhyggelig, og det er faktisk dér, Freuds interesse for begrebet har sit udspring.

I en artikel har Freud redegjort for hvordan de ældste sprog tit brugte det samme ord for følelser, som var hinandens

modsætninger, hvilket interesse-rede ham, fordi han havde konstateret noget tilsvarende når han arbejdede med at tyde drømme. Med "unheimlich" havde han fundet et udtryk der både betød "hemmeligt" og "uhyggeligt".

At det fortrolige og hjemlige også kan være uhyggeligt kræver en uddybning. På det sproglige plan hænger glidningen sammen med, at heimlich ikke blot betyder hjemlig, men også hemmelig – og det hemmelige kan nemt blive uhyggeligt.

Ud fra en psykoanalytisk betragtning understregede Freud, at det uhyggelige strengt taget ikke er noget nyt eller noget fremmed, men noget som sjælelivet fra første færd har været fortrolig med, men som siden er blevet fortrængt og fremmedgjort.

Og *Cabal* og *Nightbreed*, og Clive Barkers værk i det hele taget, har netop rødder i psyken og det ubevidste, i myternes og arketypernes verden. Historien i *Nightbreed* følger sin egen drømmeagtige logik, der alligevel resonerer med os, samtidig med, at den har noget aldeles fremmed over sig, noget unheimlich, der ligger på grænsen til det forståelige, på samme måde som drømme nogen gange gør.

Nightbreed er fremmed nok til at fascinere os, og genkendelig nok til at holde os fanget.

Fra *Cabal* til *Nightbreed*

Mens *Hellraiser* går sin sejrsgang over verden i 1987, skriver Barker fantasy-romanen *Weaveworld*, hvorefter han går i gang med *Cabal*, der også bliver hans næste romanprojekt. Bogen er blot 268 sider lang, men Barker formår alligevel at præstere en fuldblyndet kærlighedserklæring til monstrene. På den måde er *Cabal* den essentielle Clive Barker-historie. Den handler netop om, hvordan monstrene måske nok skræmmer os, men samtidig også fascinerer os. De er hjemlige og uheimlige, på en og samme tid. Måske misunder vi dem endda, spørger Barker. Evnen til at flyve, skifte form eller leve for evigt?

Ligesom *Hellraiser* var et nyt bud på hvordan en horrorfilm kunne se ud, var det ikke ambitioner det skortede på i forhold til *Nightbreed*. Oprindeligt så Barker en trilogi for sig, som

skulle være for horror hvad *Star Wars* havde været for science fiction og fantasy. Han ønskede at bygge en mytologi op fra bunden af, og i den skulle det være monstrene der var heltene, mens politimænd, læger og psykiatere – disse søjler for den moderne, oplyste og autoritetstro verden – skulle være skurkene.

Desværre var producenterne i Hollywood mindre forstående overfor denne vision. På det tidspunkt hvor Barker gik i gang med at filmatisere *Cabal*, var det franchises som *Halloween* og *Friday the 13th* der solgte billetter, og Barker blev gang på gang bedt om at klippe sit monster-epos om, så det mindede mere om en traditionel slasher-film. Det var ligeledes produceren Morgan Creek, der insisterede på at ændre titlen til det (efter hans mening) mere kommercielle "*Nightbreed*".

Resultatet blev en film der fokuserede på de to hovedpersoner Lori og Boones kamp mod psykiateren Decker, og selvom det var en ganske habil slasher-film, var det altså på ingen måde hvad Barker havde set for sig.

Selvom budgettet på *Nightbreed* var flere gange større end på *Hellraiser* fra 1987, kom filmen kun til at gå kort tid i biografene da den fik premiere i 1990. Den blev dårligt modtaget af kritikerne, og hurtigt glemt af alle andre end en lille gruppe hardcore-fans.

Men man skal aldrig undervurdere fandom. Det er disse hardcore

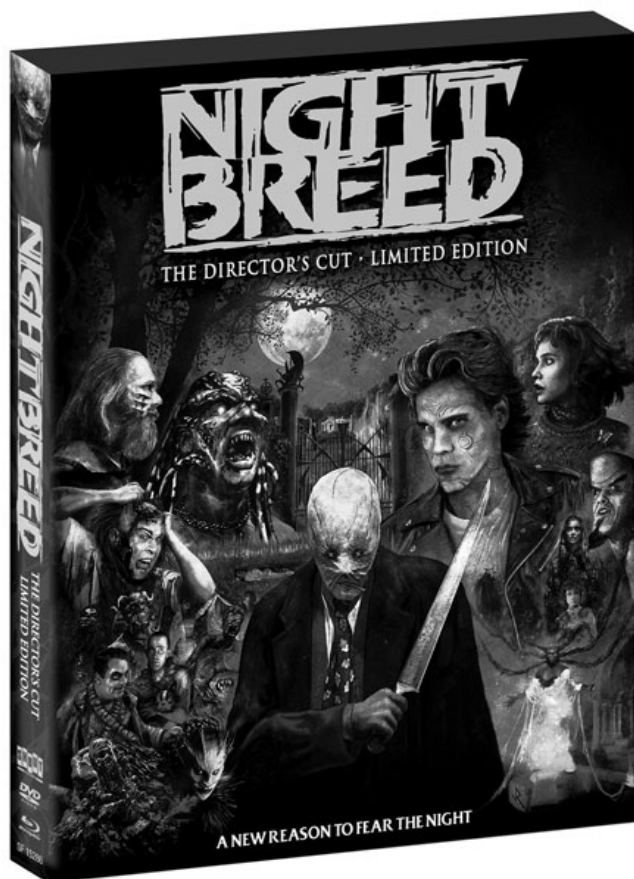
fans der starter hjemmesiden "Occupy Midian" og som, anført af det Barker selv kalder den officielle *Nightbreed*-detektiv, Mark Miller, har sørget for at vi femogtyve år senere kan få *Nightbreed* at se i den version, Barker oprindeligt havde tænkt sig. Det er en version der indeholder fyrre minutters "nye" optagelser, og er tyve minutter længere end den version der kørte i biografen i 1990.

Denne version af *Nightbreed* er tro mod sit litterære forlæg og Barkers vision; en vision om tilgivelse og accept, eller, hvis man skal læne sig op af psykoterapiens terminologi, om at integrere sine skyggesider. Ligesom byen Midian er stedet hvor man kan blive tilgivet for sine forbrydelser, er *Nightbreed* filmen der giver monstrene oprejsning. Eller, som Clive Barker selv sagde det i et interview der blev lavet i forbindelse med udgivelsen af *Cabal* i 1988:

"This theme of acceptance, accepting even contradictions, ugliness and pain as part of life, is the most powerful theme in Cabal. Midian is full of monsters, but each monster is monstrous in a different way, and their life, diverse as it is, is shown to be valuable."

Her kan man igen drage en parallel til Freuds teori om det "unheimlich"; det uheimlige og på én gang sært fremmede og genkendelige. For det er vel det, monstrene i bund og grund er; fremmedartede og alligevel sært velkendte.

Og derfor er det måske ikke så underligt at være fascineret af dem, selvom man har rundet de tredive.

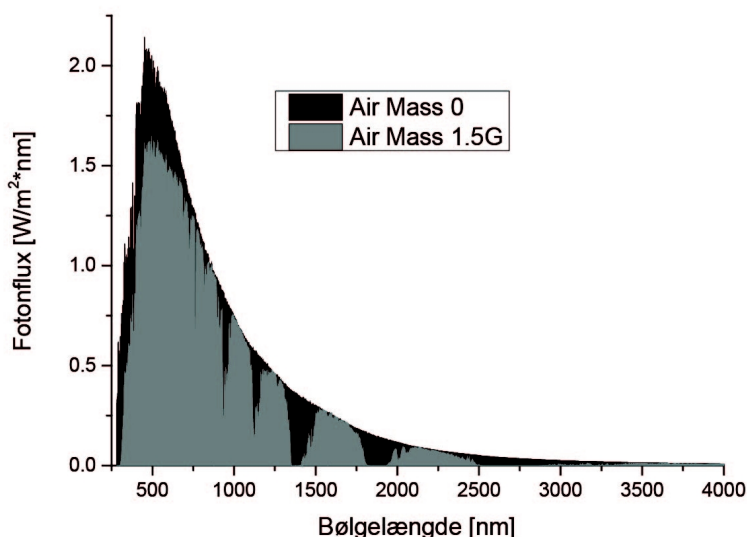

Den fantastiske virkelighed: SOLCELLER

Ren energi til hele
verden, én foton
ad gangen

Af Jeppe Holm

*Jeppe Holm er solcelleforsker på
Center for Quantum Devices,
Niels Bohr Institutet, på
Københavns Universitet, samt
aktiv i Fantastiks skrivegruppe.*

Figur 1

Vi mennesker har efterhånden svinet den engang så rene planet, der hedder Jorden, godt og grundigt til gennem århundredes afbrænding af gamle døde dyr og planter. Den konstante afbrænding af fossile brændstoffer har sat sine spor gennem smog, luftvejssygdomme, forsuring af verdenshavene, og, hvis du tror FNs klimapanel, global opvarmning. Der er to måder at bremse, og måske vende, denne udvikling, og man skal være temmelig optimistisk, hvis man tror vi kan nedbringe vores energiforbrug. Derfor er der kun én ting at gøre: Vi må udvikle energikilder der ikke tilfører partikler til atmosfæren, men derimod er ren under drift. Den store spiller i dét spil bliver højst sandsynligt solceller.

Solceller, eller fotovoltaiske elementer, kendetegnes ved at sollysets fotoner direkte omdannes til elektrisk energi via udnyttelse af den fotovoltaiske effekt. Den fotovoltaiske effekt er når en elektrisk spænding opstår idet et materiale udsættes for lys.

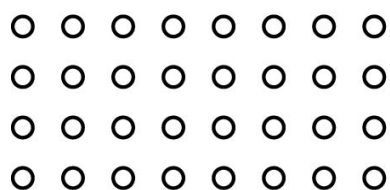
Der findes andre metoder end solceller til at udnytte sol-energien. Det mest udbredte alternativ er udnyttelsen af termisk solenergi (varme) ved hjælp af solvarmepaneller, eller solfangere. I solvarmepaneller opvarmer solly-

set en væske eller gasart, der enten udnyttes direkte til f.eks. at varme brugsvand op, eller indirekte ved at væsken driver dampturbiner og derved genererer elektrisk energi. De fleste kender solvarme fra ferier sydpå, hvor rigtigt mange huse har en solfanger på taget, og i Danmark har Marstal, og snart Dronninglund, faktisk verdens største solfanger, der er med til at drive byernes fjernvarme. Denne artikel vil dog fokusere på ægte solceller (fotovoltaiske elementer).

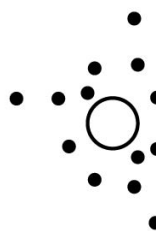
Sollysets natur

For at udvikle de mest effektive solceller er det vigtigt at kende energikilden, og det betyder Solen og nærmere bestemt sollyset. Stjernen Solen udstråler, omtrent, energi som et sortlegeme med en overfladetemperatur på 5777 Kelvin. Energien udstråles som fotoner med forskellige energier og bølgelængder. En foton er en masseløs elementarpartikel, der har energien $E_{\text{fot}} = hc/\lambda$, hvor h er Plancks konstant, c er lysets hastighed, og λ (lambda) er fotonens bølgelængde. Før menneskene, eller robotterne, får bygget en Dysonsfære kan vi desværre ikke udnytte al solenergien, da kun en

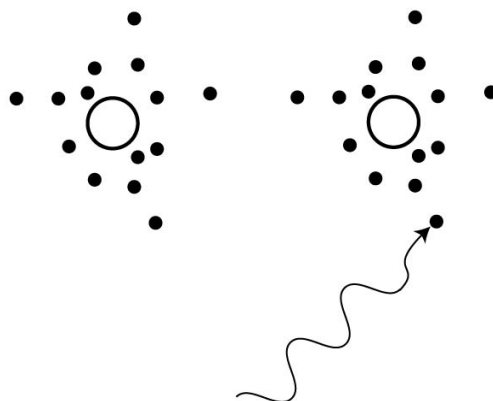
a) Krystal

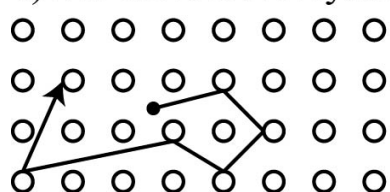
b) Atom

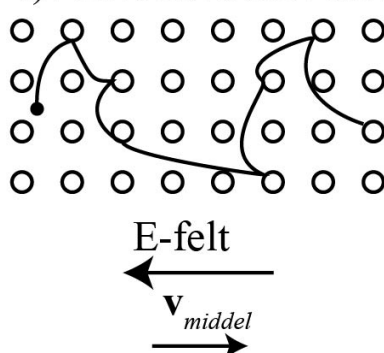
c) Foton absorption d) Løsrevet elektron

e) Fri elektron i krystal

f) Elektron under elektrisk felt

Figur 2

lille del rammer Jorden og Jordens lokalområde. For solceller betyder det at vi er mindre interesserede i solens samlede udstråling, men derimod mere i fotonfluxen det sted hvor solcellen skal sættes op. Fotonflux er antal fotoner pr. areal pr. sekund, og også energi-input til solceller når effektiviteten skal vurderes. En 100 % effektiv solcelle ville derfor levere en elektrisk energi der var lig fotonflux-energien hvert sekund.

For nemmere at kunne sammenligne forskellige solceller med hinanden, benyttes forskellige fotonflux-referencespektre. Figur 1 viser de to mest benyttede reference-spektre, der hver især efterligner spektre nogle af de forskellige steder, hvor solceller kan benyttes. AM 0 (air mass 0) benyttes for solceller ude i rummet, da dette er det ufiltrere-

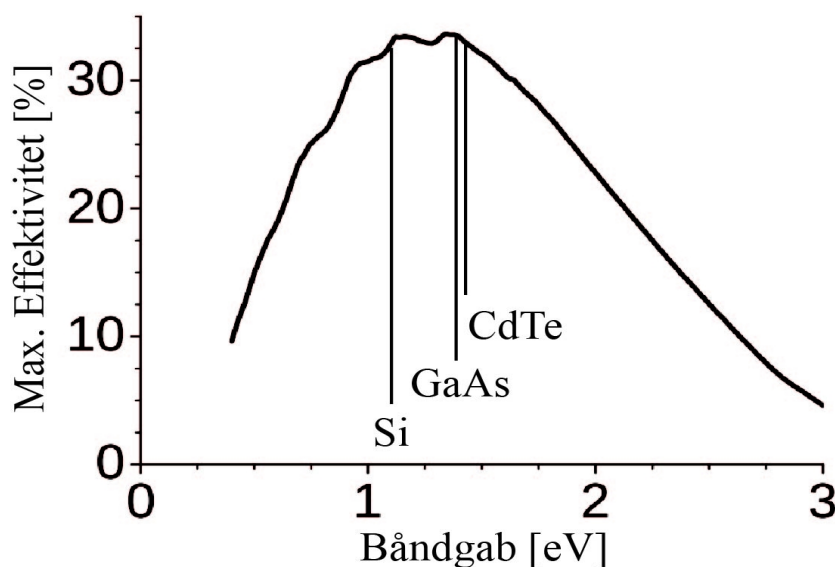
rede sollys og kun størrelsesmæssigt forskelligt fra det fulde sol-spektrum. AM 1.5G (global) er det der typisk benyttes til ukoncentrerede solceller som f.eks. sidder på hustagene. Det er basalt set AM 0 spektret, hvor f.eks. vandmolekyler i atmosfæren har absorberet eller reflekteret en del af lyset, hvilket bl.a. giver de dyb hvor alt lyset er absorberet. Lokalt vil opstillede solceller opleve et andet spektrum, så man kan ikke forvente at solcellen producerer sin maksimale effekt, da specielt solens vinkel i forhold til solcellen og atmosfærens beskaffenhed – tryk og skyer – samt hvor beskidt solcellen er, påvirker hvor mange fotoner der kommer ind i selve solcellen.

Hvordan virker solceller?

Langt de mest udbredte solceller er baseret på de krystallinske halvledermaterialer silicium, cadmium-tellur og gallium-arsenid (og beslægtede grundstoffer).

I figur 2.a ses et forsimplet billede af et krystallinsk materiale. Hver cirkel er et atom der er bundet fast i et gitter. Gitterets form og atomernes indbyrdes afstand er bestemt af det krystallinske materiales atomers natur og de elektriske bindinger mellem dem.

2.b. viser et enkelt atom i krystallen. Hvert atom omkredses af en sky af elektroner i forskellige elektronskaller, der er stærkt bundet tæt på atomet og svagt bundet længere væg fra atomet. 2.c. En foton har ramt og

Figur 3

trængt ind i solcellen, og er ved at støde ind i en løst bunden elektron. 2.d. Da fotonen havde nok energi til at løsrive elektronen, så blev fotonen absorberet og gav al sin energi til elektronen. Havde den ikke kunne løsrive elektronen var fotonen fortsat som om elektronen slet ikke var der, hvilket er en konsekvens af kvantenaturen af fotoners interaktion med elektroner. Den frie elektron efterlader samtidigt et 'hul', da atomet nu mangler en elektron før den er 'tilfreds'. Denne proces er fundamentet for solceller, hvor absorption af fotoner fører til skabelsen af et 'elektron-hul'-par i materialet.

2e. Den frie elektron vil bevæge sig rundt i mellem atomerne, som en puk på verdens mindste og mærkeligste air hockey bord. Selvom et hul ikke, som sådan, eksisterer, har det vist sig at et hul i gennemsnit opfører sig som en elektron med en positiv ladning og en lidt anden masse. Hvis ikke elektronen og hullet adskilles, altså flyttes til forskellige steder i krystallen, vil elektronen efter kort tid fylde hullet igen og energien blive 'tabt' enten til varme eller ved udsendelse af en ny foton.

2.f. Påføres et elektrisk felt vil elektronen blive accelereret på tværs af materialet, og da hullet opfører sig som positivt ladede

elektroner vil hullet blive accelereret i den modsatte retning. For at undgå at bruge ekstra energi for at generere dette felt, er det smartere at bygge det ind i solcellen. I halvlederkrystaller kan et elektrisk felt opnås via en pn-overgang, der laves ved at dotere krystallen forskelligt i forskellige regioner. Datering er når man erstatter krystalatomer med atomer der enten har flere eller færre elektroner i den yderste skal, kaldes det n-dotering, og tilføjes atomer med færre elektroner i den yderste skal, kaldes det p-dotering. Hvis den ene ende af krystallen n-doteres og den anden ende p-doteres, så vil der i overgangsområdet mellem n- og p-doteringen opstå et elektrisk felt der accelerer elektroner mod den n-doterende region, mens hullet accelereres mod den p-doterende region. Dette felt adskiller de dannede elektron-hul par, så den potentielle energi der er mellem de adskilte elektroner og hullet kan udnyttes. Dette opnås ved at forbinde de frie ender af de forskelligt doterede regioner, og indsætte noget der skal drives eller evt. et batteri, der kan oplades til senere brug af energien. Derved kan solceller omdanne foton-

energi til elektrisk energi, som vi kan bruge til at drive vores apparater.

De bedste materialer til solceller

Det er ikke ligegyldigt hvilket materiale solcellerne laves af, og et af de vigtigste karakteristika er størrelsen på båndgab. I den atomare beskrivelse er båndgab den minimale energi der skal bruges for at slå en elektron fri fra et atom i materialet. Det betyder at en foton med en energi der er mindre end størrelsen på båndgab, ikke kan slå elektroner fri og dermed vil passere gennem materialet som om det ikke eksisterede. Fotoner med en energi der er større end, eller lig med, båndgab vil derimod generelt blive absorberet og afgive sin energi til en elektron. Elektronen vil bevæge sig som i figur 2.e, og den vil hurtigt kollisionere med mange atomer. Gennem disse kollisioner vil den miste noget energi, men den mister ikke hele sin energi, da der er en energimæssig forbudt region (båndgab), som den ikke kan passere alene. Dette hurtige energitab gennem kollisioner gør, at den energi der kan udnyttes fra hver absorberede foton, er lig med materialets båndgab. Hver absorberede foton kan derfor give enten ingen energi eller båndgabsenergien til solcellen.

Forskellige materialer har forskellige båndgab, da dette er bestemt af atomerne og bindingerne mellem dem. Materialer med et lille båndgab vil absorbere mange fotoner, og derved give en høj strøm, men hver foton vil kun give en lille energi, og derved en lav spænding. Modsat vil et materiale med et stort båndgab absorbere få fotoner, men hver foton vil levere en stor energi. I 1961 beskrev Shockley og Queisser denne sammenhæng, og beregnede solcellers maksimale teoretiske effektivitet, når man benytter Solens lys som energikilde. I figur

3 kan man se at den højeste effektivitet opnås med en halvleder hvor båndgabets størrelse er mellem ca. 1.1 eV og 1.4 eV. Det gælder bl.a. for silicium (1.1 eV) cadmium-tellur (1.44 eV) og gallium-arsenid (1.42 eV).

Nutidens kommercielle solceller

For kommercielle solceller er det ikke kun effektivitet, der betyder noget. Det der betyder noget, er nemlig hvor meget det koster at producere en strømhed (kr/kWh). Det betyder at det ikke er de mest effektive solceller, der er mest udbredt. Derimod er billigt fremstillet siliciumsolceller og tyndfilmssolceller, primært fremstillet af cadmium-tellur, dominerende på markedet. Effektivitetsrekorden for siliciumsolceller er 25,1%, da Panasonic i 2014 har slået den gamle rekord fra 1999 på 25,0%, mens de billige kommercielle siliciumsolceller typisk er omkring 15%. Siliciumsolceller er det man typisk vil installere på tage, mens både silicium og tyndfilmssolceller kan benyttes i solcelleparker.

Der findes dog også en tredje type kommercielle solceller, hvor effektiviteten er det vigtigste og prisen ikke betyder så meget. Disse solceller består af flere materialer, med forskellige båndgab sat ovenpå hinanden. Derved absorberes flere af fotonerne ved energieffektive processer, og effektiviteten øges. Desværre er, for øjeblikket, både materialer og fremstillingsprocessen meget dyr, så de højeffektive celler (omkring 40%) bliver meget dyre, og taber kampen mod de billige solceller. Når solceller derimod skal benyttes uden for jordens atmosfære, på satellitter, rumstationer og rumskibe, ændres regnskabet fra kr/kWh til kg/kWh, da opsendelsen er meget dyrere end selve solcellen. Derfor benyttes de dyre højeffektive solceller i rummet. Det skal dog siges at den

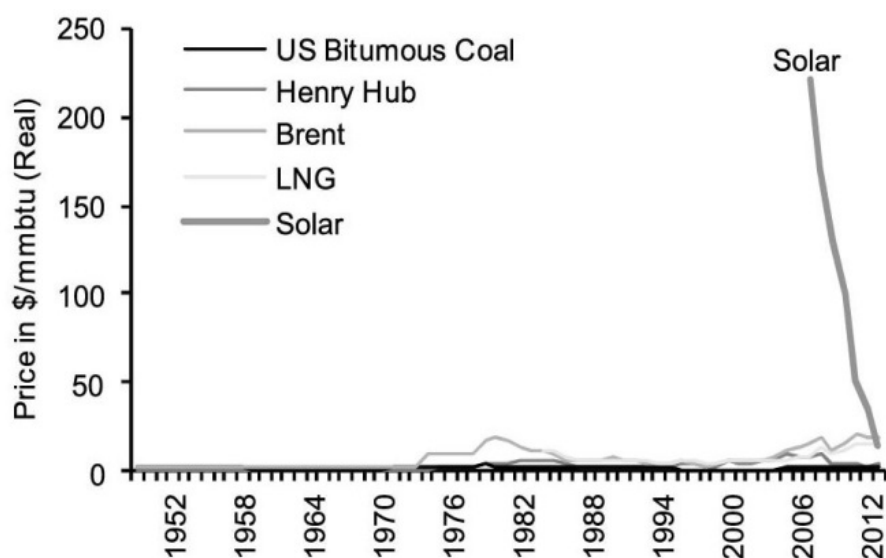
første satellit med solceller ombord, Vanguard I, opsendt i 1958 og stadig i omløb, havde siliciumsolceller ombord, men da disse solceller blev overhalet på effektivitet skiftede rumfartsindustrien til højeffektive III-V-solceller. Højeffektive solceller kan også benyttes i solcelleparker, hvor de kan placeres bag linser der fokuserer lyset fra et stort område ind i solcellen, så forbruget af dyre solceller mindskes.

Kan solceller levere billig energi til hele verden?

Hvis solenergi skal erstatte fossile brændstoffer kræver det formentlig at energiprisen dykker under prisen af energi fra fossile brændstoffer. Første trin på vejen er grid-parity, hvilket betyder at den rene energi kan produceres til en pris der er lavere end hvad det koster at købe den samme energi fra elektricitetsnettet. Visse steder i verden har det været tilfældet for solceller i flere år, dog primært i afsides liggende egne, hvor det har været dyrt at transportere olie og kul til. De sidste par år har solenergi dog nået grid-parity i store

dele af verden, primært på grund af en massiv reduktion i prisen af siliciumsolceller.

På figur 4 kan man se hvor hurtigt det går nedad med prisen på solenergi. Figuren viser udviklingen i prisen på én mmbtu (1 mmbtu = 293 kWh) for Henry Hub (amerikansk gas), US Bitumous Coal (amerikansk kul), Brent (nordsøolie), LNG (flydende gas fra asien) og Solar (solparker i områder med meget sol). Grafen viser at solenergi, i områder med meget sol, allerede har passeret nordsøolie og flydende gas, og at udviklingen er gået meget stærkt de seneste år. Da solenergi er teknologibaseret, dog begrænset af råstofferne der skal bruges til at producere dem, vil prisen fortsætte nedad. Omvendt er de nemt tilgængelige og dermed billige forekomster af fossile brændstoffer ved at være udnyttet, så her forventes prisen at stige, hvilket også svagt kan ses på grafen. Der er derfor grund til at tro at solenergi vil være den dominerende energiform indenfor 20-50 år, og at den producerede energi ydermere vil være billigere end i dag.

Source: EIA, CIA, World Bank, Bernstein analysis

Figur 4

HVEM I ALVERDEN ER JULIUS SCHWARTZ?

Af Flemming R.P. Rasch

Flemming Rasch tager et kig på den legendariske tegneserie-redaktør Julius "Julie" Schwartz (1915-2004), hvis virke udover tiden som redaktør for forlaget DC også inkluderer en tidlig start som SF-fan og festival-arrangør.

Julius Schwartz blev født i New York for 100 år siden. Gennem sit liv nåede han at være med til at skabe to af de ting som mange af os fantastisk-fans regner som en selvfølgelig del af vores liv. Først var han med til at skabe science fiction-fandom. Siden var han med til at redde superhelte-genren fra at dø, og skabe de moderne superhelte.

Ved flere lejligheder har vi udgivet fanzines sammen med *Himmelskibet* (eksempelvis *Nyarlathotep* og *Obskuriøst*). På en måde er *Himmelskibet* selv også et fanzine; det vil sige et hæfte udgivet af fans, som henvender sig til andre fans. Sammen med tre andre fans startede den unge Julius Schwartz science fiction-fanzinet "The Time Traveller" tilbage i 1932. Det var det første fanzine som udelukkende omhandlede science fiction, der på det tidspunkt knap nok var blevet en selvstændig genre.

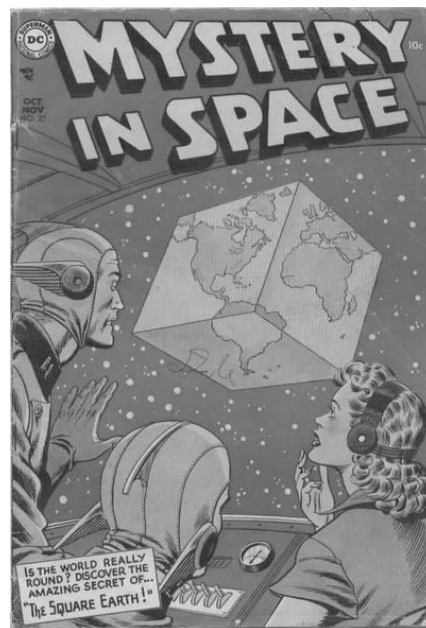
Schwartz var også en del af fanmiljøet i New York. Her havde han blandt andet inviteret nogle professionelle forfattere med til møderne i science fiction-foreningen. Det er en tradition man har fulgt i fandom lige siden, hvor forfattere inviteres med til conventions, og deltager på uformel vis sammen med fans. Det var også i New York at den første convention for science fiction – Worldcon – blev afholdt i 1939. Schwartz var en af initiativtagerne.

På det tidspunkt var han begyndt at arbejde for en række forfattere som agent, dvs. en som hjælper forfatterne med at få gjort deres tekster færdige og ikke mindst at få dem solgt til forlagene. Schwartz var blandt andet agent for den meget talentfulde science fiction-forfatter Stanley Weinbaum, der desværre døde meget ung, og for to af de helt store forfattere i genren, Alfred Bester og Ray Bradbury.

Det var via Alfred Bester, som på et tidspunkt var blevet forfatter hos tegneserieforlaget DC, at Schwartz fik sig et nyt job som redaktør på dette forlag. Den-

gang tidligt i 1940'erne var superhelte det helt store i tegneserier, måske på grund af Anden Verdenskrig, hvor farvestrålende helte var dét, folk havde brug for. Efter krigen svingede markedet hurtigt over til andre genrer, så som horror og western. En efter en måtte superhelte lægges deres kapper på hylden.

The Flash løb på pension i 1948. Green Lantern slukkede for lygten i 1949. DC Comics' store team-tegneserie, *All Star Comics*, hvor de mest populære helte mødtes og bekæmpede de største fjender, stoppede møderne i 1951. Schwartz blev sat til at redigere western-serier. Men også hans ungdoms store lidenskab, science fiction, fik han mulighed for at dyrke, da DC startede tegneserie-titlerne *Mystery in Space* og *Strange Adventures* op omkring 1950.

Imens superhelte faldt i unåde blandt læserne, faldt flere af de andre genrer i unåde blandt tilhængere af streng censur, ført an af den tyskfødte psykiater Fredric Wertham, som mente at tegneserier drev de unge ud i kriminalitet. Især horror-serierne, som på det tidspunkt var meget populære, forsvandt nærmest fra markedet på grund af den selvrensning forlagene indførte i 1954. DC var dog ikke specielt hårdt ramt, bortset fra at

man skulle holde sig fra visse typer af historier.

Af 1940'ernes superhelte var der stort set kun de tre store – Superman, Batman og Wonder Woman – tilbage, og det gik heller ikke for godt for dem. I 1956 begyndte DC så at udgive bladet *Showcase*, hvor der skulle være en ny slags historie i hvert nummer. Til nr. 4 fandt Julius Schwartz da på at hyre serieskaberne Robert Kanigher, Carmine Infantino og Joe Kubert til at forsøge at genoplive en af de gamle superhelte. Men det skulle være i en helt ny udgave.

Den gamle Flash, Jay Garrick, blev skiftet ud med den mere moderne Barry Allen, i et nyt og smartere kostume, som Infantino og Kubert fik til at

ligne verdens hurtigste mand og ikke bare en bonderøv med en sjov hat (undskyld, Jay Garrick, men din tøjstil er ikke god). Det viste sig at være en ganske populær beslutning blandt læserne. Tre år senere havde The Flash igen sit eget blad at udkomme i. Omkring samtidigt støvede Green Lantern sin lampe af. Han var nu ikke mere jernbaneingeniøren Alan Scott, men testpiloten Hal Jordan. I stedet for at få sine kræfter fra en magisk ring, fik han kræfterne fra en højteknologisk ring som han fandt i et nedstyrtet rumskib.

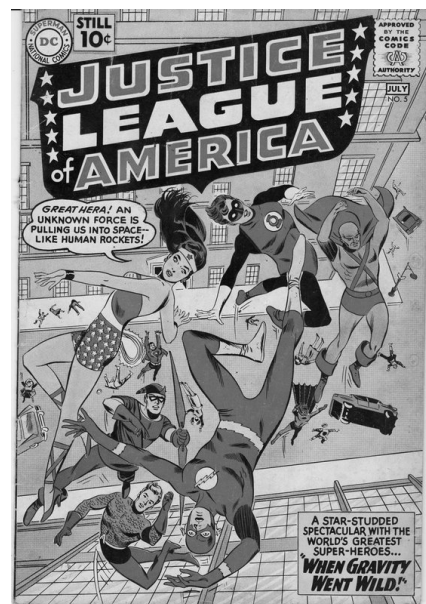
Det var en tendens der gik igen, efterhånden som flere af de gamle helte blev trukket frem i lyset – fantasy-baserede superhelte som Hawkman og The Green Lantern (hans ring var magisk tidligere) genopstod som science fiction-baserede. Superheltenes sammenslutning, der før havde heddet Justice Society, blev genoplivet under navnet Justice League – nu var det ikke en klub for de fine, men en liga med helte der kunne sparke røv. Det var i 1960. Julius Schwartz sad i redaktørstolen for de fleste af de nye superhelte.

Først i 1961 gjorde hans kollega Stan Lee ovre hos Marvel Comics ham kunsten efter, og startede en tegneserie med fire superhelte op, hvilket blev starten på et helt univers af superhelte. I modsætning til Schwartz deltog Lee også aktivt som forfatter til tegneserierne. Men det er et spørgsmål om ikke Schwartz bidrog lige meget til den kreative proces bag de serier, han var involveret i, som Lee gjorde til sine, bortset fra at Lee også skrev dialog, og derfor kunne blive krediteret som forfatter.

Udover at starte "The Silver Age" op for DCs superhelte, er den ting Schwartz er mest kendt for i superheltesammenhæng nok dét, han fandt på i 1961. Nu var mange af de gamle superhelte blevet genoplivet, men de var helt anderledes end de

gamle. Så hvorfor var de det? Svaret kom da Barry Allen/The Flash opdagede at der fandtes en parallel dimension, hvor de gamle superheltestadig fandtes. Denne ide med alternative verdener blev siden brugt ved mange lejligheder. Det er et smart trick til at kunne bruge nogle af de gamle superhelte, både dem som siden havde fået nye udgaver, og nogle flere som man kunne hive ud af glemslen.

Efterhånden som årene gik, blev tricket dog brugt lidt rigeligt meget. DC havde opkøbt nogle af de lukkede forlags superhelte, og de fik også hvert deres univers. Man besluttede da at fjerne

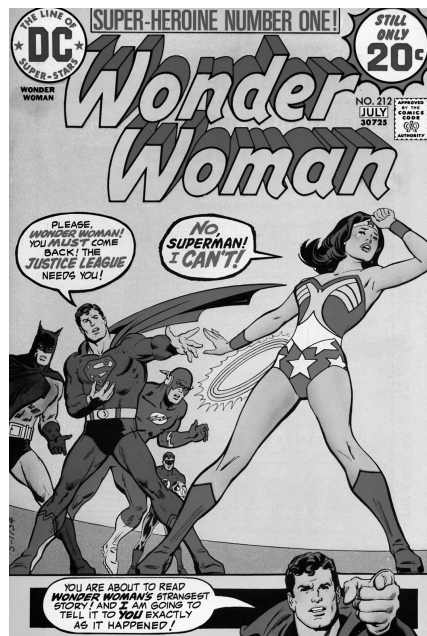
alle de mange ekstra universer en gang for alle. Multiverset skulle igen blot være et enkelt univers. De superhelte der var værd at redde fra de alternative verdener, kunne få lov at eksistere videre, resten blev skrottet, inklusiv alle "dubletter". Så omkring det tidspunkt hvor Julius Schwartz stoppede som redaktør på DC, lavede maxi-serien *Crisis on Infinite Earths* helt om på DCs superhelte-univers. For at vise at det ikke blot var nogle ligegyldige og obskure superhelte man fjernede, dræbte man endda Barry Allen/The Flash samt Supermans kusine, Supergirl, hvis blad Schwartz i øvrigt blev den sidste redaktør på – før

hun blev vækket til live i en nye udgave mange år senere. For som de fleste læsere sikkert ved, blev *Crisis*... kun den første af en lang række revideringer af universet hos DC, som man nu skal være lidt af en ekspert for at kunne finde rundt i.

Men tilbage til Julius Schwartz. Han var også i perioder redaktør på både Batman og Superman. Den moderne Batman regnes af mange for at være noget som Frank Miller fandt på med Dark Knight. Men Julius Schwartz – og selvfølgelig de forfattere og tegnere han satte på opgaven – var den der støvede Batman af og smed hans hund og andre tåbeligheder ud.

I starten var tegneserien lidt handicappet af at skulle følge den ret pjattede tv-serie, men da tv-serien stoppede, kunne Schwartz give folk som Denny O’Neal og Neal Adams frie hænder til blandt andet at finde på superskurken Ra’s al Ghul.

Superman fik også en god gang overhaling. Den gamle udgave havde stærkt varierede, men ofte næsten ubegrænsede superkræfter. Under Schwartz’ redaktørperiode kom han mere ned på jorden. Han lagde ud med en historie hvor Superman mistede nogle af sine superkræfter. Samtidig blev alt kryptonit

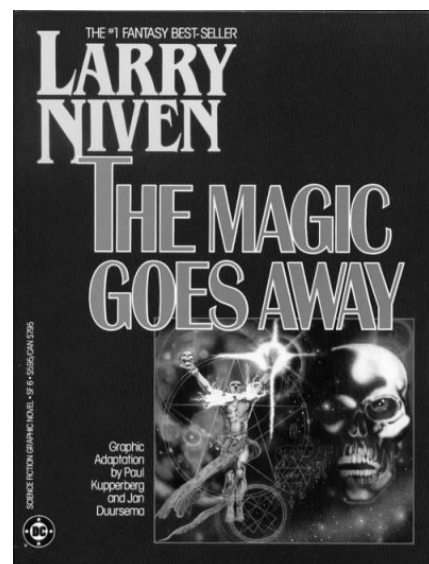

på Jorden ødelagt, så man ikke mere kunne bruge den samme slidte måde at besejre Superman på i hver eneste historie. Superman skiftede job fra avis-journalist til tv-journalist og historierne kom i høj grad også til at handle om hans alter ego Clark Kent.

Schwartz fik også lejlighed til at pille lidt ved den tredje af “de store” superhelte hos DC, Wonder Woman. DC havde tidligere forsøgt sig med at lave en moderne udgave af Wonder Woman, hvor hun rendte rundt i modetøj i stedet for sit gamle kostume, og brugte almindelig kampsport i stedet for sine superkræfter, som man havde taget helt fra hende. Det var ikke ligefrem en succes, så man forsøgte sig med andre skøre ideer, så som at hyre Samuel Delany til at skrive et par historier. Til sidst gav man hende ikke bare superkræfterne igen, men også den gamle støvede stil. På nær nogle enkelte hæfter i 1940’erne, havde Schwartz holdt sig fra at redigere Wonder Woman, fordi han ikke kunne lide karakteren, men da han blev sat til at redde hende fra bladdøden, gav han hende en række andre populære superhelte som gæstestjerner. Det hjalp, men ikke meget, og det var først da George Perez fik fat i serien i 1987 at vi fik en virkelig moderne udgave af amazone-prinsessen.

I den sidste del af sin karriere som redaktør redigerede Julius Schwartz hovedsageligt *Superman*. De Superman-historier som mange af os på over 40 husker fra vores barndom og ungdom, er sandsynligvis redigeret af ham. Den sidste opgave Schwartz havde for DC, var at redigere en serie af graphic novels (seriealbum) med tegneserieudgaver af science fiction historier, hovedsageligt skrevet af forfattere han kendte fra sin tid som science fiction-fan. Efter han gik på pension i 1986, skrev Schwartz sine erindringer og blev en hyppig gæst på conventions helt frem til sin død i 2004.

Men tillykke med de 100 år, Julius Schwartz! En skam du

ikke kunne være hos os lige så længe.

ANMELDELSER

Avengers: Age of Ultron

Film, USA 2015, 142 min.

Instr.: Joss Whedon

Medv.: Robert Downey Jr., Chris Evans, Chris Hemsworth, Scarlett Johansson, Mark Ruffalo, Jeremy Renner, Paul Bettany, James Spader, m.fl.

"I think a lot about meteorites..."
- Ultron

Film og tv-serier:

- *Avengers: Age of Ultron*
- *Jupiter Ascending*
- *Under the Skin*
- *Hjem*
- *Mænd og høns*
- *These Final Hours*
- *What We Do in the Shadows*
- *Halo: Nightfall*
- *Star Trek: The Next Generation* – Sæson 7

Bøger og tegneserier:

- *Marksmen TPB*
- *Under Mars*
- *Hvad skoven skjuler*
- *De utilpassede*
- *Sprækker*
- *Farlig vrede*
- *Anima*
- *Skabt for hinanden*
- *Blodsværmen*
- *End of Days / Holodeck / Flugten fra Roskilde / Prank Call / The Widow*
- *Midnatsmuse*
- *Samlerne (to anmeldelser)*
- *Homo bestia*

Kaotisk og kaleidoskopisk action! Sådan kan man med rette beskrive efterfølgeren til den super-succesfulde *Avengers* fra 2012, som udgør seneste kapitel i Marvel Studios' cinematisk superhelte-saga. Den første film var en af de største og bedste superheltefilm hidtil – får vi mere af samme skuffe med 2'eren? Well, let's check it out!

Vores helte starter i denne efterfølger med at tilbage-erobre Lokes magtfulde scepter-spyd fra en Hydra-base i det fiktive øst-europæiske land Sokovia, hvor store dele af filmens efterfølgende handling også foregår. Fra spyddet og Hydras computere får Tony Stark fat i noget rudimentær *artificial intelligence*, som han sammen med Bruce Banner kombinerer med sin egen research i et forsøg på at skabe et avanceret A.I.-program som kan fungere som et skjold for hele Jorden imod trusler fra rummet: Ultron. Det

lykkes lidt for godt. Ultron vågner op, og accepterer opgaven om at skabe fred i verden, men den er ikke enig med Stark om hvori truslen består. Ultron mener at menneskene og deres hang til krig er det store problem, og inspireret af de meteoritter som tidligere har forårsaget masseudryddelser på Jorden for år millioner tilbage, går Ultron i gang med en stor plan. Han køber desuden en masse sortbørsvibranium og bygger en hær af robot-avatarer som han alle selv kan fungere igennem. Og så er det op til vores kulørte helte at redde dagen i noget nær det vildeste superhelte-action-brag, man kan forestille sig. Det er særdeles tegneserie-agtigt; episk og heroisk.

Men, har historien et komplekst budskab? En ordentlig substans? Man skulle tro at et plot med *artificial intelligence* kunne bruges til lidt mere end blot at have en mega-ond skurk – og det gør det da også: Ultron og The Vision repræsenterer to forskellige tolkninger af ideer om udødelighed og dødelighed. Begge de to maskiner har kun været i live få dage, men alligevel adopterer de hver deres holdning om menneskelivets flygtighed, og afsiger hver deres dom over den. Ultron konkluderer at dødelige livsformer er patetiske i det store perspektiv, og at de lige så godt kan dø først som sidst, mens Vision mener at livets skrøbelighed gør det smukt og kostbart. En fint beskrevet dikotomi.

Udover disse observationer er der også den større kosmiske sammehæng: der er stor sandsynlighed for at det meste af Ultrons bevidsthed kom fra scepter-spyddet, som jo er et våben som den gudelignende rumskurk Thanos har plantet på Jorden (det var ham der gav det til Loke i den første film). Hans overordnede mål er at dræbe så mange livsformer (inkl. jordboere) som muligt, for at indynde sig hos sit idol, personificeringen af Døden. Vi må ikke glemme at den for-

rige *Avengers*-film sluttede med en scene hvor Thanos' lakej siger om jordboerne: "To challenge them is to court death." Og det er netop hvad Thanos ude i kulisserne gør her. Så på den måde giver det udmærket mening.

Den eneste ting ved filmen som skuffede mig lidt [**spoiler-advarsel!**], var at Quicksilver døde. Han er en væsentlig figur, og det er ikke tilfredsstillende at han skulle dø i samme film som han bliver introduceret i. Men hvem ved; måske bliver han genoplivet senere (det er der en del fans som er overbeviste om at han bliver, dels fordi hans død er baseret på en historie i Marvels Ultimate Universe, hvor han ender med at komme tilbage, og dels fordi Whedon allerede har afsløret at han filmede en alternativ slutning på *Age of Ultron*, hvor Quicksilver overlevede sine sår). Hans døds funktion i denne film var nøjagtig den samme som Coulsons "død" i den første film; at vores helte (især hans søster, Scarlet Witch) skulle have nogen at hævne. Dette element må derfor karakteriseres som en "Whedonisme". Det passer ikke ret godt sammen med tegneserierne, hvor væsentlige helte praktisk talt aldrig dør. På den anden side er det anderledes med Marvel-film, som der jo ikke kommer et halvt hundrede af hver eneste måned, og som derfor må indeholde lidt flere højdramatiske udviklinger.

En anden ting som kunne være årsag til rynkede øjenbryn er S.H.I.E.L.D.s pludselige tilstedeværelse i filmen (efter at organisationen blev opløst i *Captain America: The Winter Soldier*). Men dette adresseres heldigvis i "Agents of S.H.I.E.L.D." tv-serien, så det fungerer i sidste ende ganske upåklageligt. Men faktisk portrætteres S.H.I.E.L.D. og Nick Fury generelt problematisk, for den/han er på én gang beskrevet som en slags NSA på den ene side, der foregribende bygger våben for at imødekomme frem-

tidige trusler og vil kontrollere alle folk med superkræfter, og en heroisk FN-agtig organisation på den anden side, som bare sørger for at redde menneskeliv når der er fare på færde. Hvilken af delene er det? Det er samme problematik som Tony Stark er ude i, specielt i denne film (hvor dele af Ultrons tankegang er ekstrapoleringer af Starks egen). Der er for mig ingen tvivl om at disse temaer netop vil blive centrale i den næste store Marvel-film: *Captain America: Civil War*, som kommer om et år (løst baseret på en tegneseriebegivenhed fra 2008).

Mindre spørgsmål/kritikpunkter, man kan rette mod *Age of Ultron*, er f.eks. at Scarlet Witches superkræfter bare er former for telepati og telekinese, og ikke noget mystisk/"overnaturligt" kvantemekanisk manipulations-halløj som i tegneserierne. Men her vil jeg vælge at tro at hendes kræfter ganske enkelt endnu ikke har udviklet sig til de højder, vi ser i tegneserie-sagerne. Det forudsiges i denne film at Scarlet Witch vil "tear the Avengers apart", og det er sikkert en foregribelse af fremtidige films udlægninger af tegneseriehistorier som f.eks. *Avengers Disassembled*, hvor Scarlet Witch har en yderst central rolle.

Alt tyder i hvert fald på at hun får en væsentlig rolle i de næste to *Avengers*-film, *Infinity War Part I* og *Part II*. Det kan man kun glæde sig til.

En anden sej ting ved filmen er at Ultron skaber The Vision (mesterligt gengivet af Paul Bettany!), nøjagtig som i den originale *Avengers*-tegneserie – #57 fra 1968! – begge steder er der én kunstig intelligens der skaber en anden, og de to ser verden særdeles forskelligt.

Og så er der jo Hulks kamp mod Iron Man i sidstnævntes specialbyggede "Hulk Buster" rustning, som ødelægger en del af Johannesburg. Denne kamp er en vigtig plot-pointe der leder frem til det internationale samfunds insisteren på at alle folk med superkræfter skal registreres i the Superhero Registration Act, som bliver plot-fundament for *Captain America: Civil War*. Alle scenerne i *Avengers: Age of Ultron* har betydning i en overordnet struktur, og det er en af de fedeste og dristigste ting ved denne og andre Marvel-film. Og genialiteten stopper ikke dér; filmen har bevidst et specielt fokus på de figurer, som ikke har deres egne solo-film: Hawkeye, Hulk og Black Widow. Det er fanne godt skruet sammen.

Nogle kritikere lader til at

mene at denne film er tæt på at være en superheltefilm for meget – at den burde indeholde noget væsentligt og fundamentalt nyt i forhold til de forrige superheltefilm. Det kan man selvfølgelig også godt argumentere for, men som en superheltefan der gennem mange år har ønsket at se denne type historier på det store lærred i *live action* form, er det særdeles svært at finde noget væsentligt at beklage sig over. Som en fan der har fulgt med i både tegneserier og film, ved man at filmen er væsentligt mere kompleks end de fleste tilfældige publikummer aner. Hvad den end måtte mangle af dybe persondramaer, kompenseres der rigeligt for i så ren og passioneret underholdningsværdi at jeg vil sammenligne den med *Star Trek*-filmen fra 2009, som jeg har set over tyve gange. Skurkens plan burde have været en del bedre fortalt og forklaret, men spændingen, miljøet, det visuelle lir og personernes stimulerende samspil er alligevel rigeligt til at give filmen topkarakter. Jeg har set *Avengers: Age of Ultron* i biffen tre gange, og blev gladere for den hver gang.

Ender filmen så med at leve op til de skyhøje forventninger? Det må blive et rungende "ja"! Filmen er tætpakket med både vel-drejet action, opslugende historie og et væld af straks-klassiske one-liners, og kritikpunkterne er ret uanselige. Visuelt ser filmen brandgodt ud, og indeholder flere scener der rører en ægte superhelte-fan til tårer. Man mærker tydeligt at Whedon gerne ville have puttet endnu mere materiale ind i filmen; en

række af de lidt uklare detaljer (såsom hvordan Ultron under en biljagt pludselig kan få stykker af vejen til at hæve sig, så diverse biler kører galt) er helt sikkert kun uklare fordi der ikke var tid til at inkludere lidt flere forklarende scener. Så hvis der her og der mangler noget logik, så er det næppe fordi der ikke er nogen forklaring, men fordi der ikke var plads til at inkludere den! Jeg havde gerne set en 20-minutter længere film; det er tydeligt at der ligger flere tanker bag scenerne end vi får tid til at opleve til fulde, og derfor er det glædeligt at Marvel allerede har erklæret at der udkommer en forlænget version på disk efter sommerferien, som indeholder en alternativ slutning og mange slettede scener, og hvor mange af de uklare detaljer forhåbentlig er gjort klarere (om ikke i filmen, så i det mindste på kommentarsporet). Og så længe historien er intelligent skrevet, så har jeg faktisk ikke noget imod at man som seer selv skal gætte eller fabulere sig til nogle af forklaringerne. Så er der bare så meget desto mere at tænke over.

Og ligesom de andre film fra Marvel Studios er *Avengers: Age of Ultron* naturligvis endnu et gudeeksempel på at den visuelle action og den fysiske helte-æstetik fra tegneserierne nu kan translateres forbløffende overbevisende til levende billeder. Smukt, fantastisk, strålende!

Karakter: 10 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

Jupiter Ascending

Film, USA 2015, 127 min.

Instr.: Andy og Lana Wachowski

Medv.: Mila Kunis, Channing Tatum, Eddie Redmayne, Tuppence Middleton, Sean Bean, m.fl.

Ægte *space opera*! Det seneste science fiction opus fra Andy & Lana Wachowski er et *strange beast* – en ambitiøs omgang

rumromantisk skæv-komedie som ikke lever helt op til de høje forventninger, men alligevel er en forbandet fin og flot B-film, med både campiness og action-scener som vil vise sig at være forud for deres tid.

Mila Kunis spiller Jupiter Jones, en (på trods af navnet, russisk, omend emigreret til USA) rengøringsassistent for de rige, som hader sit liv. En dag forsøger nogle aliens at dræbe hende, og hun reddes af Caine Wise (Channing Tatum), en slags rumlejesoldat/falden engel som er blevet genmodificeret med et ulveligende væsen (wise canine = klog hund!). Hun kommer med op til et kosmisk samfund, hvor menneskeracen er bogstaveligt talt en milliard år gammel, og vedligeholder tusinder af planeter lidt ligesom Jorden, indtil de bliver overbefolkede og så skal "høstes" til et dystert formål, som igen koger suppe på Wachowskiernes yndlingsfilm, *Soylent Green*.

Jupiter viser sig at være af interesse for universets herskere fordi hun er en reinkarnation (*a recurrence*) af selveste universets dronning! Og de nuværende herskere, de tre søskende, Balem, Titus og Kalique, er hendes – dvs. den af-døde dronnings – børn, som er titusin-

der af år gamle. Jupiter in-olveres således i magtpolitikken mellem de tre søskende, og det leder til en utrolig masse vilde action-scener. Der er mange historiske detaljer og masser af fin world-building og skønne rumskibsdesigns (jaaah!).

Rumvæsnerne har været på Jorden siden de plantede menneskerne her for 100.000 år siden – næh, faktisk siden de udryddede de intelligente dinosaurer for 65 mio. år siden – og været en del af samfundet, men på en måde så ingen almindelige mennesker har vidst det. Hver gang de viser sig, så sletter de vidnernes kort-tidshukommelse (å lå *Men in Black*), og genopbygger på få minutter eventuelle ødelæggelser. De har helt sikkert ført til meget overtro op gennem historien, bl.a. fordi en af deres tjener-racer ligner drager.

Desværre er det spektakulære kosmiske rumsamfund blot en omgang deprimerende, gammelkendt kapitalisme med tudsegamle ritualer og et håbløst – men komisk – bureaukrati som fra instruktørernes side tydeligvis skal afspejle verdens tilstand her på Jorden. Det er ærgerligt at det ikke er mere indbydende for seeren, for det giver os ikke synderligt lyst til at udforske dette univers yderligere, selv om det er både visuelt imponerende og detaljeret.

Planeten Jupiter spiller også en rolle; rumfolkene har en kæmpe base inde i den store røde plet! Ret fedt, faktisk. Filmen er flot, flot science fiction – effektmæssigt fremragende og fyldt med fascinerende elementer, også med hyldester til bl.a. *Flash Gordon* og *Brazil*. Der er noget udmærket kød på histo-

rien hist og her, men fordi hovedpersonerne ikke er særligt gode, og universet på trods af de virkeligt fantastiske effekter og designs ikke er specielt indbydende, går det hele desværre ikke op i en højere enhed. Værst af alt er det dog at begge de to hovedrolleindehavere – Kunis og Tatum – virker som om de stort set overhovedet ikke føler for, eller forstår, materialet. Muligvis er de bare dårlige skuespillere. Og det er sgu ærgerligt, for nogle velskrevne og velspillende figurer kunne have reddet meget ved denne film. Men det må nok indrømmes at manglen på nuancerede figurer er en kendetegnende svaghed for Wachowski-parrets film i det hele taget. Det var jo rent held at den ret talent- og udtrykssløse Keanu Reeves fungerede så godt som han gjorde i *The Matrix*.

Et andet irritationsmoment som jeg bliver nødt til at nævne er sproget. På Jorden gås der meget op i at Jupiters russiske familie taler snart russisk og snart engelsk, men oppe i rumsamfundet taler alle perfekt engelsk (og rum-Sean Bean har beholdt sin South Yorkshire accent!). De bruger Jordens termer for tid, og der er endda jord-bogstaver på nogle af rumskibene (!). Hvis dog bare man havde hørt lidt til rum-folkenes rumsprog, og fået en fornemmelse for at de virkelig var *alien*, så havde hele rum-aspektet været så meget mere overbevisende og fremmedgørende på den gode måde. *Damn* for en wasted opportunity! På den anden side kan man vælge at tolke det som at de store jordsprog i virkeligheden oprindeligt kommer fra rummet, og er blevet indført på Jorden af rumvæsnerne – den type detaljer er der rigtig mange af i filmen, så ... men i så fald synes jeg at filmen burde have givet nogle specifikke sproglige antydninger i den retning.

Filmen er blevet både et kritisk og et kommercielt flop (i hvert fald i USA), hvilket nok bl.a. skyldes at den udsender

nogle voldsomt blandede genre-signaler. I min optik er filmen nemlig et bevidst genreeksperiment: halvt dystopisk space opera og halvt campy romantisk komedie – sikkert i forsøg på at tækkes lige dele mandlige og kvindelige publikummer, og i øvrigt gå nye veje med glimt i øjet. Mange af de ting der kan virke lidt latterlige er faktisk netop et forsøg på at gå helt til grænsen for hvor næsten-alvorligt man kan tage campiness. Dét synes jeg er et dristigt og spændende eksperiment, men det fungerer desværre ikke 100% – der er, fra scene til scene, enten for meget alvor eller for meget komik – og det gør at publikum aldrig helt ved om filmen er selv-satirisk eller skal tages seriøst.

Jeg tror at filmen er et forsøg på at sammenflette det seriøse og det bevidst kitschede til en ny type genre, der udgør en slags “alvorlig campiness” – enten dét, eller også blev manuskriptet på et tidspunkt skrevet helt om i en anden stil, så vi nu har en film hvor to ret forskellige toner strikkes med hinanden. Men jeg tror nu mere på det første.

I den endelige analyse vil jeg sige at filmen er god (eller måske snarere at der ligger en god film gemt inde i den), fordi den – udover det rent visuelle indhold

som er chokerende fedt, og de lange action-scener som enkelte gange bliver næsten for eksplosive – indeholder en lang række skønne og stort tænkte sci-fi elementer af typen som man sjældent ser udført godt på film. Desuden er der tydeligvis tænkt utrolig meget over filmens type og tone. Hvis skuespillerne havde været bedre, hvis tonen var gået ordentligt i hak, og hvis slutningen havde været bare lidt mere tilfredsstillende – så havde det her været en storslået og udødelig science fiction klassiker til 10 ud af 10 stjerner. Som det er, er den "bare" en spektakulært underholdende og storladne rumfilm som bør ses på et stort lærred, og som uden tvivl vil markere sig for efter-tiden som en af dette års flotteste og mest opfindsomme sci-fi film. Karakter: 8 stjerner ud af 10.
Tue Sørensen

Under the Skin

Film, Skotland 2013, 108 min.

Instr.: Jonathan Glazer

Medv. Scarlett Johansson, m.fl.

Scarlett Johansson kører rundt i Glasgow og omegn i en varevogn og spørger diverse mænd, hun møder, om vej. Nogle af dem tager hun en længere snak

med, og enkelte inviterer hun hjem til et forfaldent hus med løfte om sex (og hvem siger nej til det, når det er Scarlett der spørger?). I huset bliver de lystige, nøgne mænd opslugt af et delvist gennemsigtigt, sort gulv, hvor de bliver absorberet, muligvis af et rumskib som Scarlett og en håndfuld andre aliens, forklædt som motorcykelkørende mænd, er ankommet i.

Scarlett får lokket flere i fælden, men hun lader et af ofrene løbe og stikker selv af fra sine artsfæller. Hun er begyndt at føle sympati for sine ofre, og hun kan ikke længere bare slå dem ihjel. Hun forsøger at leve som et almindeligt menneske, men hun er for anderledes – fx kan hun ikke fordøje menneskemad. Man får en klar fornemmelse af at det ikke kan ende godt, og det gør det ikke.

Sådan er handlingen i Jonathan Glazers science fiction-film *Under the Skin* – tror jeg nok. Som tilskuer får man ikke nogen forklaring og må bare prøve at regne ud hvad der sker – man får ingenting foræret. Filmen er baseret på en roman af samme navn fra 2000, skrevet af Michael Faber. Bogen anses for en gyser, men trods flere lettere makabre dødsfald, er filmen ikke så meget en gyser som en mørk og surrealistisk stemningsfilm. Fotograferingen af det skotske landskab er flot, og de få special effects der er, er mere grafisk flotte end de er spektakulære. Filmens blanding af sex og død minder om filmen *Species* fra 1995, men stemningen er helt anderledes.

Filmens titel har dobbelt betydning. For det første gemmer der sig en ikke helt menneskelig alien under Scarlett Johansson hud, og for det andet kommer menneskene under huden på hende, så hun ikke længere kan fuldføre sin opgave. Til sidst får man et glimt af hvordan den kvindelige alien ser ud under Scarletts hud.

Filmen udmærker sig ved at mange af figurerne ikke bliver

spillet af professionelle skuespillere. Faktisk er mange af de samtaler, som Scarlett har med folk på gaden, en slags skjult kamera hvor deltagerne ikke med det samme ved at de bliver optaget til en film. En motorcykelkørende alien, som ud over Scarlett er den eneste tilbagevendende figur, bliver spillet af Jeremy McWilliams, som er professionel testkører af motorcykler og tidligere konkurrencekører. Derfor er nogle scener hvor motorcyklen kører af våde skotske efterårsveje i halsbrækkende tempo, ikke special effects.

Det store spørgsmål er om *Under the Skin* er en god film eller ej. Dens mangel på forklaringer betyder i hvert fald at den ikke er for alle, og den kommer ikke under huden på tilskuerne helt så meget som den måske burde. Noget som mange sikkert vil betragte som en bonus, er at man får Scarlett Johansson at se splitternøgen i flere scener, om end ikke på nogen speciel sensuel måde. Hun spiller sin rolle med en blanding af kølighed og sårbarhed som skaber en distance til tilskueren – det er aldrig helt klart hvad der driver hendes figur. Trods disse mangler synes jeg ikke at det er nogen dårlig film, især fordi den er flot og fordi de ofte trøstesløse skotske miljøer godt understøtter filmens stemning. Men som sagt, det er næppe en film for alle.

Klaus Æ. Mogensen

Hjem

Tegnefilm, USA 2015, 94 min.

Instr.: Tim Johnson

Stemmer: Jim Parsons,
Rihanna, Steve Martin, m.fl.

Invasion fra rummet er noget vi temmelig ofte har set i science fiction-film. Men måske ikke lige på den måde, den foregår på i filmen *Hjem* (eller *Home* som den hedder på engelsk). Bøverne

er om ikke venligtsindede, så meget venlige rumvæsener. Og ganske nuttede! De beslutter sig for at invadere Jorden, og rykke alle menneskene sammen på et enkelt kontinent. Ikke i en koncentrationslejr, men i en kæmpe stor og tæt befolket, men meget hyggelig, by.

Oh er en af bøverne, som har det med at opføre sig forkert og komme galt af sted. Faktisk har han fået noteret hele 62 gange han har begået alvorlige fejl. Det hindrer ham dog ikke i at begå endnu en fejl. Denne gang en ret fatal en, som gør ham til bøvernes eftersøgte forbryder nummer et. Han møder da pigen Tip og hendes kat Gris, som ved et usandsynligt held ikke blev samlet op, da alle de andre mennesker blev interneret. Efter en lidt kedelig start på deres møde, bliver de venner, og hjælper hinanden med først deres mere private problemer, og siden nogle meget større problemer. Det viser sig nemlig at bøvernes dødsfjender, gorgerne, er på vej til Jorden! Selv bøvernes mægtige leder, Kaptajn Smek, er bange for dem, og kun Oh og Tip kan redde bøverne, menneskene og Jorden.

En ting jeg altid godt har kunnet lide i tegnefilm for børn, er at det sjove og det gode får et

snert af alvor også. Bambis mor, der dør. Den onde dronning, der får ram på Snehvide, f.eks. Det er der ikke meget af her. De farlige ting viser sig i de fleste tilfælde at være ganske harm-løse. Filmen foregår i en even-tyrverden hvor ondskaben er bandlyst. Der er så det positive i det, at filmen kan ses af de helt små, uden at risikere at give dem traumer. Jeg har også lidt svært ved at finde ud af hvad filmens budskab egentlig er, på trods af at handlingen til tider går lidt i stå, fordi vi skal dvæle ved ven-skab, komme hinanden ved, familie og alt muligt andet. Bevarer, det er ganske sødt at filmen bringer gode budskaber, men lidt færre havde været at foretrække, i hvert fald for mig.

Ellers er det en tegnefilm med alt hvad der hører til: Bøverne er sjove og ganske godt designede, som hverken alt for lig mennesker eller alt for forskellige fra os. De taler ikke gebrokkent, men med en lidt sær grammatik. Jeg så filmen med dansk tale, men jeg ved at Oh i den engelske udgave får stemme af selveste Sheldon fra Big Bang Theory. Hvilket passer perfekt med at Oh er en lidt sær type, som både kommer galt af sted og kan ting som de andre bøver ikke kan. Tip er det handlekraftige unge menneske, vi kender fra så mange andre børnefilm. Hvor det i andre film ofte kan virke lidt usandsynligt at de voksne er så uduelige og børnene så kloge, virker det ret godt her, fordi der simpelthen ikke er nogen voksne. Selv om bøverne er teknologisk meget avancerede, opfører de sig nemlig mere som børn end som voksne mennesker.

Der er rigeligt med vittig dialog og skøre påhit i *Hjem*. Jeg kunne især godt lide de modifikationer Oh laver på Tips mors bil. Ofte er vi lidt i klicheernes verden med f.eks. Kaptajn Smek, der kan lide at give den som den store leder, men som vi alle godt ved er en kujon inderst inde. Det gør dog ikke noget: At

bruge sådanne klicheer hører til komedien som genre – det er udførslen der tæller, og jeg synes de får ret meget ud af f.eks. Smek. Der er endda også et ganske udmærket plot til at holde styr på løjerne, hvor mange andre film i genren bare ender i en overdosis af vittigheder. Det rækker dog ikke helt til en film på halvanden time, så som sagt er der nogle døde perioder undervejs. Men *Hjem* er glimrende underholdning for børn, og for voksne som ikke har mistet evnen til at grine af tegnefilms-humor.

Flemming R.P. Rasch

Mænd og høns

Film, Danmark 2015, 104 min.

Instr. og manus: Anders Thomas Jensen

Medv.: Mads Mikkelsen, David Dencik, Nicolas Bro, Nicolaj Lie Kaas, Søren Malling, Ole Thstrup

Det er nærmest umuligt at anmelde den danske film *Mænd og Høns* uden at komme med spoilers – nu er I advaret.

Filmen starter med at to brødre, Gabriel (David Dencik) og Elias (Mads Mikkelsen) finder ud af at manden, som de troede var deres far, ikke er det. Deres biologiske far er en mystisk doktor, som bor på den lille danske ø Ork. De to brødre drager ud for at finde faderen, og så begynder det at gå galt.

Gabriel og Elias er et temmelig umage par. Førstnævnte er en følsom universitetslektor, mens den anden er en lettere evnesvag hyperonanist. Deres eneste fællestræk er en læbespalte. På Ork finder de tre brødre (Kaas, Bro

og Malling) bo i et gammelt, faldefærdigt sanatorium. Alle brødrene har læbespalte og er temmelig voldelige og ukultiverede. Elias falder hurtigt ind, mens Gabriel påtager sig den umulige opgave at opdrage på sine brødre.

Der går nogle underlige dyrekrydsninger rundt på sanatoriet; resultater af eksperimenter foretaget af den mystiske doktor, som er død nogle år forinden (men stadig ligger som indtørret mumie i en seng på førstesalen). Langsomt går det også op for Gabriel at han og hans brødre selv er resultater af krydsninger mellem dyr og mennesker.

Filmen er præget af sort humor. Den ene bror slår folk i hovedet med udstoppede dyr når han er sur, en anden er helt vild med ost og kan ikke lade være med at analysere historier, mens en tredje er underdanig og hele tiden bliver hundset med. Der er en del mærkelige optrin undervejs, og filmen er bestemt ikke for sarte sjæle. En del af humoren minder om Anders Thomas Jensens tidligere film *De grønne slagtere* (som har et stort personsammenfald på rollelisten med denne film), men her er det groteske kørt helt ud.

Filmen fungerer bedre som sort folkekomedie end som science fiction. Temaet er det samme som i H.G. Wells' flere gange filmatiserede *Dr. Moreaus* ø; her er dyre/menneske-hybridene blot blevet til via gen-teknologi i stedet for kirurgi. Det er dog lige lovlig fjollet at hybridernes dyriske træk er taget fra kulturelle snarere end biologiske egenskaber ved de forskellige dyr. Gabriel, som er meget klog og akademisk, har fx lidt ugle i sig, mens at den oste glade bror har noget mus i sig og den hundsejede bror er delvist hund. Det biologiske laboratorium minder også mere om noget fra midten af det 19. århundrede end om noget fra slutningen af det 20. århundrede.

Hvis man gerne vil se en god og original science fiction-film,

er det ikke *Mænd og høns*, man skal se. Men hvis man gerne vil se en grotesk komedie med nogle af de bedste danske mandlige skuespillere, er filmen ikke helt dårlig.

Klaus Æ. Mogensen

These Final Hours

Film, Australien 2013, 83 min.

Instr.: Zak Hilditch

Medv.: Nathan Phillips, Angourie Rice, Sarah Snook, m.fl.

På DVD fra Another World Entertainment

Der findes post-apokalyptiske film og der findes præ-apokalyptiske film. I den sidste slags – tænk f.eks. *Melancholia*, 4:44 – *Last Day on Earth* og *Seeking a Friend for the End of the World* – er apokalypsen lige om hjørnet, og historien handler om hvad folk gør når de ved at verden vil ende om kort tid. Det har en stærk tendens til at involvere store mængder sex og selvmord. Det gør det også i det australske drama *The Final Hours*. En kæmpe asteroide er slået ned i atlanterhavet, og chokbølgen har allerede udslettet både Amerika og Europa. Omkring 12 timer senere (siges det i filmen) vil ildhavet nå Australien, og ingen vil overleve. Samfundet er allerede brudt sammen; mange

har skudt sig selv, andre er søgt ud i ødemarken – men nogen har arrangeret en stor “verdens ende” (sex)fest hvor de går amok med druk, stoffer og skydevåben. Den 30-årige fyr James er på vej til denne fest, da han opdager to skumle fyre der tydeligvis har bortført en 11-12-årig pige. Han befrier hende, og bruger de næste adskillige timer på at forsøge at føre hende sammen med hendes familie. Samtidig hører vi om hans kæreste og hans elskerinde; det er naturligvis “kompliceret”. Til sidst når han frem til festen, hvor hans kammarat (kærestens bror) også har forsøgt at organisere et overlevelses-kælderrum... Det er egentlig et udmærket og velspillet drama, men der er ikke rigtig noget nyt eller originalt i det, og detaljerne bag apokalypsens komme forbliver ekstremt vage. Som drama fungerer det, men som sci-fi er der ikke meget at komme efter.

Karakter: 6 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

What We Do in the Shadows

Film, New Zealand, 2014, 82 min.

Instr.: Jemaine Clement, Taika Waititi

Medv.: Jemaine Clement, Taika Waititi, Jonathan Brugh, Cori Gonzalez-Macuer m.fl.

På DVD fra Another World Entertainment

En *mockumentary* er en film, der har fiktivt indhold, men i sin skildring giver sig ud for at være dokumentarisk. Ordet er en sammentrækning af det engelsk “mock”, som betyder at håne, og “documentary”, som bety... Okay, du har fanget den, kære læser; nu skal forklaringen jo heller ikke gå hen og blive patroniserende. Som det ligger i ordet, er der tale om en parodi-ering af dokumentarfilmgenren. Ofte foregår dette på subtil vis,

så det er til at forveksle med den ægte vare, hvis man ikke lige er opmærksom eller har slået sin sunde skepsis fra.

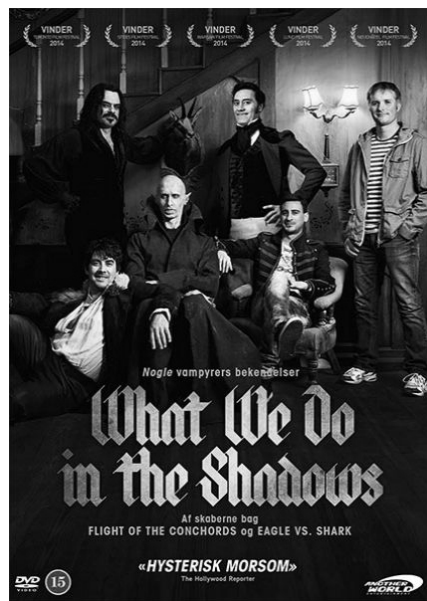
Et af de mest oplagte eksempler på genren er musikportrættet *This is Spinal Tap*, hvor vi følger det britiske heavy metal-band Spinal Tap gennem den ene tåkrummende situation efter den anden. Det ret gennemførte concept blev sågar fulgt op af musikudgivelser og koncerter. Også under de mere hjemlige himmelstrøg har vi bidraget til genren, bl.a. med den vidunderlige serie *P.I.S. – Politiets indsatsstyrke*.

I det nyere new zealandske skud på stammen, *What We Do in the Shadows*, handler det ikke om noget så jordnært som musikere eller specialtrænede, men alligevel sært udelige politifolk, men derimod nattens langtan-dede yngel: vampyrerne! Et kamerahold skildrer livet (eller hvad sådan nogle nu har) hos fire noget umage vampyrer, der bor sammen i et hus i Wellington. De repræsenterer hver deres type, som vi kender dem fra underholdningskulturen.

Viago er den bløde, pæne og lidt tragiske helt à la Louis i *Interview with the Vampire*; Vladislav, som i sine dårlige perioder har en uvane med at spidde og torturere sine ofre, er en reference til den rumænske prins, Vlad Țepeș, som er den historiske inspiration til Bram Stokers *Dracula*; Brushovedet Deacon er med sine kun 183 år den yngste og mest utæmmede i gruppen, ikke ulig sin navnebror i filmen *Blade*; og 8000 år grimme Petyr holder til i husets kælder og er ren *Nosferatu* med flere og værre tænder. Tilsammen udgør de en ukonventionel neofamilie med homo-/biseksuelle undertoner, som trækker på Anne Rices vampyrunivers.

Når solen går ned, kimer vækkeuret, og Viago forlader sin kiste og vækker sine bofæller. Livet i huset går sin natlige gang med diskussioner om opvasken og blodsugning fra de ofre, Deacons mennesketjener, Alice, lok-

ker til huset, fordi hendes herre har sat hende det evige livs gave i udsigt. Bedst er det selvfølgelig, hvis hun kan finde nogle jomfruer til dem. "I think we drink virgin blood because it sounds cool," funderer Viago, før Vladislav personligt konkluderer: "If you are going to eat a sandwich you would just enjoy it more if you knew no one had fucked it!" Velbekomme! Men jomfruer eller ej går vampyrerne ikke af vejen for at lege med maden, hvilket vi får at se i en mægtig underholdende menneskejagt gennem det gamle hus.

Det er til gengæld lidt op ad bakke at feste i Wellingtons byliv. Uden et spejlbillede er de afhængige af hinandens personlige vurdering og illustrationer, når der skal sættes hår og vælges tøj, og vampyrernes regel om ikke at træde over en dør-tærskel uden at være inviteret forhindrer dem i at se de fede natklubber indefra. Således spiller filmen ikke tiden, når det kommer til at gøre sig lystig på genrens bekostning, og vampyrernes vel efterhånden traditionelle fjende, varulven, går heller ikke ram forbi.

Rutinen brydes, da gruppen stifter bekendtskab med Alices ekskæreste, Nick, og hans ven, Stu, en omgængelig systemanalytiker, der er enhver vam-

pyrs rødmossede drøm af et måltid. Dette bliver kilde til en ny verden af muligheder, men også en bunke nye problemer.

I overensstemmelse med dokumentargenrens konventioner veksler filmen mellem at følge husets beboere i forskellige situationer, lade dem tale ud til kameraet enkeltvis og nu og da panorerer hen over diverse sigende billeder krydret med stemningsmusik. Undervejs bliver filmen mindre dokumentarisk og mere filmisk konstrueret i sin skildring. Det er et nødvendigt onde, fordi den når alt kommer til alt ønsker at afvikle et plot, og i det mindste er den dog konsistent i dokumentarlooket. At kameraholdet fortsætter med at filme, længe efter de burde være løbet skrigende bort, er et klassisk problem hos mere seriøse, genrebeslægtede værker. Temaet taget i betragtning er det dog næppe noget, der ligefrem flår publikum ud af en illusion om indholdets ægthed.

De forskellige karakterer er alle underholdende, og deres respektive skærmtid er godt fordelt med undtagelse af Petyr, der glimrer (nej, ikke *Twilight*-agtigt!) ved sit fravær, også i henseende til personlighed. Han er velsminket og ækel, og jeg havde gerne set mere til ham, men på den anden side er det også svært at forestille sig ham implementeret mere aktivt i fortællingen; det kunne hurtigt gå fra sjovt til latterligt. Måske fungerer han bedst i sin ofte ensomme majestæt i kælderen – tavs, gådefuld og myndig. En oldgammel patriark, der skal værnes om.

Ligesom Petyr overforbruges specialeffekterne ikke, men fungerer til gengæld godt, når de er der. De er ikke store og kulørte og spiller derfor godt sammen med dokumentarlooket. Fordi filmens udtryk i forvejen ikke udstråler filmisk produktionsværdi, men tv-agtig billighed, fungerer det rigtig godt, når vores hovedpersoner bogstaveligt talt flyver op fra stolene, en

mand forvandles til en flagermus for åben skærm eller varulvenes menneskeskikkelsers øjne lyser op i mørket. Nogle gange opnås mest med en lille smule på de rigtige tidspunkter, og i dette tilfælde opnår filmens udtryk den helt rigtige balance.

What We Do in the Shadows er en herlig lille film, der byder på mange skæve smil og gode grin, og så er det endda en komedie inden for de fantastiske genrer, hvilke der jo ikke ligefrem går 12 af på dusinet. En af kvaliteterne ved mockumentary-genren er efter min mening, at komikken i reglen serveres uden at fortrække en mine. Den bliver derfor ikke skabagtig, som eksempelvis spoof-film har tendens til, og får samtidig et dejligt absurd præg. Og vampyrerne i *Wellington* får en anbefaling med herfra. Der er et liv efter *Twilight*!

Tilbage er der vist bare at gøre opmærksom på, at du skal blive siddende både under og efter rulleteksterne.

Karakter: 8 stjerner ud af 10.

Ruben Greis

relativt velspillet. Steven Waddington har et af de ansigter man har set flere gange før, og Mike Colter er et nyere, hot navn som vi snart får at se i titelrollen i *Marvels* kommende "Luke Cage" tv-serie. Her spiller de to øverstbefalende for hver sit militær; Colter er leder af et hold elitesoldater fra de avancerede indre kolonier, mens Waddington er den lokale oberst på den fjerne koloniplanet Sedra, hvor handlingen starter.

forkullet. Deres rumskib forulykker på Halo-stykket, og nu må de kæmpe mod nogle kunstige biologiske organismer som tiltrækkes af al teknologi, og se om de kan både overleve og ødelægge det skæbnsvangre grundstof. Som Captain Kirk ville have sagt: "The odds are against them and the situation is grim."

Figurerne er ikke voldsomt dybe, men de er gode nok til at være relativt levende. Historien tematiserer soldaterlivet; hvordan de lever for at dræbe, men også dør for at andre kan leve. Og hvordan en soldat som skal vente for længe på at komme i kamp, risikerer at tænke for meget over sin situation og blive opslugt af tvivl, angst og panik. Som sådan er det en ganske velskrevet historie, omend den bestemt også indeholder prætentiose og uoverbevisende dele. Ingen der springer denne film over vil være gået glip af noget vigtigt, men hvis man (som mig!) er hungrende sci-fi fan, kan man sagtens være bekendt at bruge 100 minutter på *Halo: Nightfall*. Karakter: 6 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

Halo: Nightfall

Film, USA 2014, 99 min.

Instr.: Sergio Mimica-Gezzan

Medv.: Steven Waddington, Mike Colter, Christina Chong, m.fl.

På DVD fra *Another World Entertainment*

"Halo: Nightfall" er en tv-serie på fem 20-minutters afsnit – baseret på det berømte sci-fi computerspil *Halo* – som her er klippet sammen til en film. Det samme skete for den første tv-serie, "Halo 4: Forward Unto Dawn", i 2012, og dengang var det en pinligt kedsommelig og hurtigt glemt affære. Med *Nightfall* går det dog bedre. Stor kunst er der nok ingen der vil kalde det, men vi har dog en historie som både er anstændig science fiction og også er klart fortalt og

En våbenhvile mellem menneskene og den fremmede kultur *The Covenant* er ikke særlig stabil, og Sedra udsættes for et terroristangreb med et nyt våben: Et hidtil uset grundstof som er giftigt for mennesker men ikke for andre aliens. Dette unikke grundstof er skabt i den supernova som i sin tid splittede den kunstige ringverden-lignende habitat *Halo* op i mange stykker, og nu må vores to hold soldater rejse til den stjerne, som dette *Halo*-stykke er endt i kredsløb om, for at destruere dette farlige stof. *Halo*-stykket er så tæt på stjernen at man kun kan opholde sig på stykket (som er stort nok til at have sin egen tyngdekraft) i få timer, da dets rotation vender sin engang-beboelige overflade i retning af stjernen i det meste af sit "døgn", og overfladen derfor er ganske

Star Trek: The Next

Generation – Sæson 7

Tv-serie, USA 1993/1994, 26 episoder à 44 min.

Medv.: Patrick Stewart, Jonathan Frakes, Brent Spiner m.fl.

På Blu-ray fra *Paramount Home Entertainment*

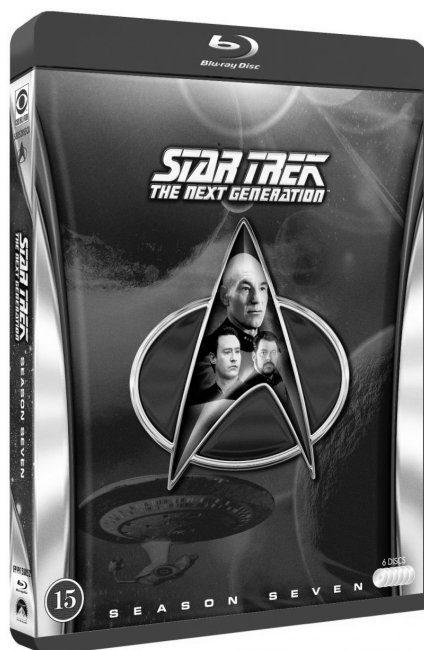
"Man skal huske at stoppe, mens legen er god," lyder et gammelt, men eviggyldigt råd, som alt for mange tv-serier har ignoreret gennem tiderne. "The X-Files" nærmest snublede over målstregen i sin niende sæson – omtrent tre år efter, at serien nåede sit kreative toppunkt. Krimiserien "Dexter" gik fra at være både seernes og kritikernes kæledægge til en bespottet petitesse, før den omsider stillede træskoene

ovenpå otte års glimtvist gripende blodsudgydelser. "Heroes" tabte pusten allerede efter sin første årgang, og selv "Twin Peaks" – en af tv-historiens mægtigste titaner – kom aldrig helt op i gear igen i sin anden sæson, efter at mordet på skønhedsdronningen Laura Palmer var blevet opklaret.

Men gudskelov nåede "Star Trek: The Next Generation" ikke at overskride sin udløbsdato, før seriens bagmænd trak stikket ud i 1994 efter syv sæsoners intergalaktisk ramasjang. Skuespillerne var fortsat i topform, både anmelderne og seerne flokkedes stadig omkring serien uge efter uge, og sæson 7 udløste tilmed seriens første, prestigefyldte Emmy-nominering i kategorien 'bedste drama-serie'. Man når man genser seriens syvende og sidste sæson i dag – altså godt 20 år efter, at den oprindeligt blev transmitteret – indser man alligevel hurtigt, at manuskriptforfatterne tydeligvis var ved at løbe tør for gode ideer, og at det derfor var en klog, veltimet beslutning at fjerne rumskibet Enterprise og dets galante besætning fra sendefladen.

Faktisk var manuskriptforfatterne ikke alene begyndt at løbe tør for ideer, de genbrugte også hyppigt de samme. Her i sæson 7 er det eksempelvis påfaldende (og næsten morsomt), hvor jævnligt Enterprises forskellige Starfleet-officerer støder ind i familiemedlemmer, der tvinger dem til at se fortiden i øjnene. Data – den evigt ærværdige, tro-skyldige androide, som levendegøres af den eminente Brent Spiner – konfronterer sin onde tvillingebror Lore for sidste gang i "Descent, Part II" (et actionspækket afsnit med en rørende coda); maskinmesteren Geordi La Forge forsøger at redde sin mor med en fjernstyret dinget i "Interface" (en anderledes midelmådig episode, som ofte har svært ved at bunde i manuskriptets kringledede *technobabble*); rumskibets rådgiver, Deanna Troi, får besøg af sin mor i

"Dark Page" og hører for første gang om sin lillesøster (spillet af en purung Kirsten Dunst), der døde for mange år siden; Data møder en kvinde, der hævder at være en af hans medskabere og således hans "mor" i "Inheritance"; den klingonske sikkerhedsofficer Worf går i clinch med sin følelsesladede stedbror i "Homeward"; og i "Bloodlines" viser det sig, at Enterprises hæderkronede kaptajn, Jean-Luc Picard, tilsyneladende har en søn, han ikke kendte til, og som trues på livet af en slyngel, der er ude efter hævn på Picard.

De påfaldende ligheder mellem ovennævnte afsnit havde selvfølgelig ikke gjort så meget, hvis afsnittene i sig selv havde været glimrende, men udover en håndfuld mindeværdige øjeblikke er de desværre relativt forglemmelige (med undtagelse af "Descent, Part II", som kickstarter sæsonen med et brag). Værre er det rodete mordmysterium "Eye of the Beholder", det uengagerende syretip "Masks" (hvor Data bliver "besat" af en håndfuld fjollede figurer) og "Sub Rosa" – seriens første decideret skrækkelige afsnit siden sæson 2, hvor Enterprises overlæge, Beverly Crusher, forføres af et spøgelse(!), som bor i et, øh, stearinlys. Udover at have en gy-

selig historie er afsnittet særligt skæmmet af teatralisk skuespil og forældede visuelle effekter, som ikke ligefrem er blevet behandlet blidt af tidens tand.

Men selvom sæson 7 – overordnet set – ikke når det samme tårnhøje kvalitetsleje som sæson 3-6, så er her altså adskillige haderlige afsnit og endda et par gedigne guldklumper. Dobbelt-afsnittet "Gambit" er en pragtfuld pendant til Steven Spielbergs klassiske Indiana Jones-film, hvori Picard og hans førsteofficer, William Riker, kæmper en brav kamp for at forhindre, at et oldgammelt, altødelæggende våben havner i de forkerte hænder. I "Attached" er Picard og Crusher på flugt fra autoriteterne på en ugæstfri planet, og undervejs rives der op i parrets betændte fortid, hvilket udløser et karakterdrama af højeste klasse. I den stærkt fornøjelige og fantasifulde episode "Parallels" bliver Worf uvilligt slynget fra det ene parallelle univers til det andet, mens han desperat forsøger at vende tilbage til sin egen virkelighed. "Pegasus" er en uforudsigelig thriller af rang, der endelig besvarer et spørgsmål, som trekkies har stillet i årtier: hvorfor i alverden slører Føderationen ikke deres rumskibe på samme måde som klingonerne og romulanerne?

"Lower Decks" er i øvrigt en mindre genistreg. Her følger vi en række mindre bifigurer på Enterprise og får lov til at se begivenhedernes gang fra deres synspunkt, hvilket giver os en enestående mulighed for at se seriens velkendte persongalleri i et helt nyt lys – det er en yderst opfindsom opskrift på en tv-episode, som mange andre serier har genbrugt siden da. En anden personlig favorit er det bevægende, "Frankenstein"-agtige "Thine Own Self" – en af seriens bedste Data-centrerede episoder, hvori androidens hukommelse slettes efter et uheld på en fremmed planet, hvor Data forsøger at redde den mistroiske lokalbefolkning fra en dødelig syge. Jeg

nød endda det generelt forhadte gyserafsnit "Genesis", hvori Picard og Data forsøger at finde kuren til en virus, der har forvandlet alle ombord på Enterprise til dyriske bæster (særligt en enkelt skræmmende scene i Enterprises maskinrum får mig altid til at hoppe i sædet!).

Men seriens svanesang, dobbeltafsnittet "All Good Things...", er på alle måder rosinen i pølseenden. Den guddommelige, spøgefulde Q sender Picard frem og tilbage mellem fortiden, nutiden og fremtiden, og i alle tre tidsperioder må Picard og Co. sætte alle sejl til for at redde, ja, hele universet. Jeg har set mange tv-serier (inklusive flere, jeg vægter højere end "Star Trek: The Next Generation"), men jeg kan simpelthen ikke mindes en mere perfekt afslutning på en tv-serie. "All Good Things..." er på én gang hjerteskrærende og opløftende – spækket med spændingsmættet action, hjertevarm humor, ud-søgte twists og sågar lidt rørende romantik. Samtlige karakterer får lejlighed til at brænde igennem i rampelyset, og det er også imponerende, hvordan manuskriptforfatterne Ronald D. Moore og Brannon Braga formår at trække en klar rød tråd mellem seriens første og sidste afsnit. Man kunne vitteligt ikke have forlangt et bedre punktum på denne skelsættende science fiction-saga.

I sig selv er "All Good Things..." næsten fremragende nok til at gøre denne Blu-ray-udgivelse til et must, og det hjælper naturligvis også, at den 20 år gamle serie stadig ligner en million i HD takket være Paramount og CBS' blændende restaureringsarbejde. Udgivelsens seks skiver huser også en masse superbt ekstramateriale: deriblandt alle dokumentarerne fra den gamle dvd-udgivelse af sæsonen, tv-trailere til samtlige afsnit, adskillige minutters fornøjelige fraklip, massevis af slettede scener, tre informative kommentarspor (til afsnittene "Paral-

els", "Lower Decks" og "Pre-emptive Strike") samt en stak spændende, splinternye dokumentarer, hvori diverse skuespillere, producere, manuskriptforfattere og andet godtfolk reflekterer over seriens afrunding og eftermæle.

Kære læser – hvis du er glad for Star Trek eller sci-fi i al almindelighed, så sæt prompte kurs mod din foretrukne Blu-ray-butik. *Engage!*

Karakter: 8 stjerner ud af 10.

Johan Albrechtsen

Marksmen TPB

Tegneserie, Image Comics 2012, 180 sider

Forfattere: David Baxter & Dave Elliott

Tegnere: Javier Aranda & Garry Leach

Denne trade paperback samler den 6-numres *Mad Max*-agtige mini-serie om hele verdens civiliserede infrastrukturs fatale undergang efter et katastrofalt økonomisk kollaps. Den eneste fungerende by der er tilbage på den amerikanske vestkyst er New San Diego, hvor indbyggerne sætter deres lid til videnskab og teknologi, og håber at genvinde kontrollen med en la-

ser-satellit, så de kan forsvare sig mod deres barbariske (og religiøse) naboer. Plottet minder således ikke så lidt om *Mad Max: The Road Warrior*, og en Max-lignende figur er også med, i form af Drake, som er skeptisk overfor det nærmest totalitære sociale netværks-system som binder borgerne i New San Diego sammen. Han påtager sig derfor diverse opgaver ude i den barbariske ødemark, men vender tilbage til byen når det brænder på. Og det gør det snart, da de i flere omgang angribes af deres fjender, ledet af den hensynsløse Duke, som viser sig at have en del flere ressourcer i ærmet end man skulle tro.

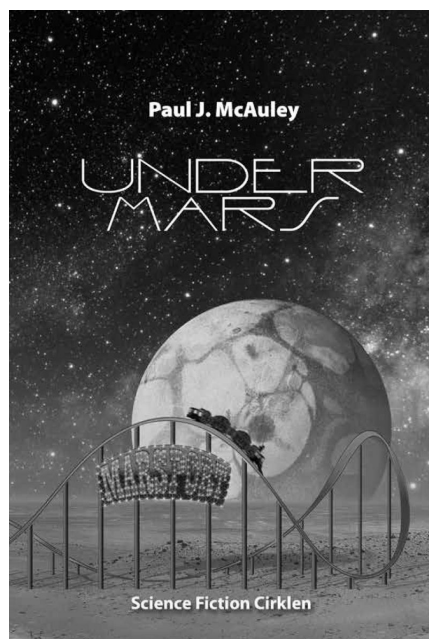
Plottet er udmærket opbygget. Der gås ikke i så mange detaljer om hverken miljøet eller personerne som man måske kunne ønske, men man får de essentielle ting at vide, og så er der ellers fin action og død og ødelæggelse for resten af pengene. Handlingen er pænt pakket, og der sker faktisk adskillige overraskende ting som hele tiden sår tvivl om hvorvidt vores videnskabelige helte nu også vil vinde, og hvem der egentlig er på hvis side. Særlig action-film-agtig tegneserie, som da også er udgivet på DVD som såkaldt "motion comic", hvor man dynamisk gennemgår siderne med tilsat dramatiseret lyd (jeg har dog kun læst tegneserien). Der er et efterord af ingen ringere end SF-forfatter Vernor Vine, som kommer med nogle, haha, be-Vingede ord om hvor skrøbelig og teknologi-afhængig vores civilisation er.

Karakter: 7 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

Under Mars

Novellesamling af Paul J. McAuley. Science Fiction Cirklen, 2014. 252 sider.

SFC opretholder deres gode tradition med at udgive novellesamlinger med de fleste af de forfattere, der kommer på den årlige Fantasticon. Denne samling er af den engelske Paul J. McAuley, der gæstede Fantasticon sidste år, og som primært skriver det vi kalder "hård" science fiction – altså baseret på ekstrapolerede ideer fra nutidens videnskab. Han er således stilmæssigt i familie med Alistair Reynolds, Iain M. Banks, Stephen Baxter og Charles Stross, der alle tilhører det nye kuld af moderne science fiction forfattere, som gerne kobler mange ideer sammen i samme historie, og dermed skaber betydeligt mere komplekse historier end den klassiske hårde science fiction, hvor det oftest var én eller to ideer man tog udgangspunkt i, og derefter så på hvad der ville ske hvis man accelererede udviklingen. Faktisk synes jeg, at McAuleys personer er mere spændende og bedre beskrevet end hos mange af de andre, jeg har læst i denne genre – i hvert fald bedømt ud fra denne samling og ud fra, hvad jeg har læst af de andre.

Dette kan måske! (min helt

egen teori her) hænge sammen med at McAuley i modsætning til mange andre forfattere der skriver "hård" science fiction ikke er uddannet indenfor fysik, astronomi, matematik og andre ingeniør-agtige fag, men derimod er uddannet biolog, nærmere bestemt med botanik som speciale, hvorfor hans tilgang måske er lidt anderledes. Dette gør novellerne i denne samling mere læsevenlige end længe set, på trods af de ofte komplekse problemstillinger og det er derfor en god bog at læse som indgang til "moderne hård science fiction" ...

De enkelte noveller spænder meget vidt – titelnovellen kan f.eks. dårligt betegnes som science fiction, da den foregår i en satire over en relativt genkendelig forlystelsespark, der nu har temaer fra science fiction klassikere, og så noget med et euforiserende stof der måske (?) får ting til at blive virkelige ... Det er med andre ord lidt en meta-historie, ligesom også en anden historie, der leger med, hvad der ville være sket, hvis det var briterne, der havde snuppet Werner von Braun og de øvrige tyske top-raketforskere, i stedet for amerikanerne. Den er ret sjov, både som tankevækkende historieundervisning og bliver endnu mere underholdende, hvis man, som Niels Dalgaard påpeger i sit udmærkede efterskrift om forfatterskabet, kan genkende de mange referencer til klassisk science fiction.

I den anden ende er to meget spændende og rimeligt lange historier (*Tilflyttere* og *Rev*), der foregår i et McAuley-univers han kalder *The Quiet War*. Her er solsystemet koloniseret og menneskene er begyndt at modificere sig voldsomt for at tilpasse sig de ændrede omgivelser. McAuley har skrevet mindst fire romaner og flere noveller der foregår i dette relativt realistiske fremtidsscenario.

Der er også en historie om turisme på Antarktis, som jeg ville ønske, jeg havde læst før

jeg kæmpede mig igennem Kim Stanley Robinsons langgaber af en roman med samme titel, og som også har lidt den samme pointe – her fylder det bare en tyvendel, og man er ikke tvunget til at læse endeløse beskrivelser af bjergbestigning ...

Vi har derudover noveller om udødelige transhumanister, genkrige, månens forsvinden, gensplejsede sexslaver i et cyberpunk-miljø, og Philip K. Dicks møde med Richard Nixon.

Der er med andre ord noget for enhver smag, og generelt har Niels Dalgaard gjort det fint med oversættelsen, og Bente Riis har fundet fejlene under korrekturlæsningen. Jeg er glad, og glæder mig allerede til den næste samling.

Niels Gjerløff

Hvad skoven skjuler

- Danske fantasynoveller
Antologi. Forlaget Ulven og Uglen, 2015. 276 sider.

Hvad skoven skjuler er en af de første udgivelser fra det nye forlag Ulven og Uglen som Line Lybecker og Peter Buch Mortensen står bag. De var begge tidligere aktive i HUF, og har haft en finger med i spillet på nogle af deres udgivelser, og er nu klar til at sende endnu mere fantasy ud på det danske marked. Bogen indledes af et forord skrevet af de to hvor de både skriver om forlaget og bogens mission, der er at gøre mere fantasy tilgængeligt på dansk til den voksne læser. Bogen har også en indledning skrevet af Jørgen Riber Christensen om fantasygenren generelt.

Der er de seneste år udkommet mange danske antologier med noveller fra de fantastiske genrer, så det er altid spændende når der udkommer nye, om der stadig er plads til flere, eller om markedet er ved at være fyldt. Det er dog kun et fåtal der har været decideret fantasy-samlinger som denne.

Titlen *Hvad skoven skjuler* er en meget passende overskrift for de første af samlingens noveller. "Bag masken" af Louise Floor Frellsen er den novelle som omslagsillustrationen bygger på. En mand har i skoven fundet en maseklædt tilskadekommen kvinde. Ved at redde hende bliver de knyttet sammen, men ikke på en positiv måde, for hun bliver på det nærmeste udstødt i sin verden. Det er en verden på den anden side af skoven, hvor alle går med masker. Da han ikke har en maske får han en hætte over hovedet. Han vil dog gerne passe ind, så han får på uærlig vis fat i en maske, og for en tid kommer han nærmere den nye verden. Det varer dog ikke ved. En god novelle om gerne at ville passe ind, og i det hele taget om at selvom tingene er gjort i den bedste mening så er det ikke sikkert at det ender godt.

Bogens anden novelle er også om en parallelverden på den anden side af skoven. I "Skovkongen" af Mette Løgstrup, bliver en spæd pige bortadopteret da hendes moder dør i barselssengen og faderen findes uegnet til at passe hende. Hun vokser op uden en viden om dette, men da hun bliver en ung kvinde misun-

des hendes skønhed af hendes stedsøster. Skovkongen falder for hendes skønhed, og han prøver via magi, tricks og stedsøsterens kærlighed til ham at få fingrene i den unge kvinde. Denne novelle er skrevet i samme stil som en folkløse-fortælling vil blive fortalt, hvilket passer rigtigt godt til historien

I alt er der 7 noveller i bogen, og i næsten dem alle spiller en skov eller træer en større eller mindre rolle.

I "Bonde og barde" af Holger Bjørnholt-Fink gør en bonde oprør mod greven, og bliver dømt fredløs, så han må drage ud i skoven. Dette er den novelle i bogen der har færrest fantastiske elementer i form af magi eller overnaturlige væsner. Men der er dog nogle mystiske ting der sker i forbindelse med kampen mod greven.

"I mørket skal vi mødes" af Nina Svensson tilkaldes en præstinde for at kaste beskyttelse over et børnehjem, da det snart er blodmåne. Når dette fænomen tidligere har været indtruffet er børn forsvundet hvilket man denne gang gerne vil undgå. Der er dog det med magi at det kan have utilsigtede sideeffekter, og gøre mere og andet end det ønskede. Det lykkes hende at kaste beskyttelsen, men Skyggen der ville have taget et barn vil ikke lade sig snyde, og kommer nu efter hende. Hendes magi har dog også bragt en beskytter til hende i spil.

Flere af novellerne er dystre og dramatiske, men der er også en lille latterpause i novellen "Spetakelkompagniet" af Niels Kjærgaard hvor en nyindflyttet mand bliver kontaktet af husets nisser der er utilfredse med at han ikke stiller grød frem. Han lover at begynde på dette, men de har andre planer. De vil bryde ind på en grødfabrik og stjæle både grød og opskrift. På den ene side bryder denne novelle stilen drastisk for bogens andet indhold, men omvendt er det også et kærkommet lettere indslag.

I Signe Fahls novelle "Værnetræet" er vi på Askegården hvor der altid har stået et stort gammelt aksetræ i gården som en beskytter for både gården og slægten. Det er den største gård i området, og da bonden dør er der en kamp om at blive bejler til datteren, så man kan blive den nye herre på den store gård. Det lykkedes Anders at få sig talt ind på enkefruen så han kan blive trolovet med datteren. Det viser sig at der er en pagt imellem træet og slægten, og at datteren er en central brik i dette. Vi er her tilbage i fantasy der læner sig op af folkløse, med historier om folk der lever nær naturen, og deres aftaler med de underjordiske der lever her.

I bogens sidste novelle "Skoven" af Jakob Svane er det skoven i sig selv der er i centrum. Skovens ånd der i tusinder af år har observeret hvad der er sket omkring den, men som nu er i problemer i forhold til mennesket, da disse opfører sig på en helt anden måde end dyrene og de naturfænomener som skoven ellers har skullet tage stilling til. Der er dog nogle mennesker som den stadig følger et slægtskab med. Vi følger også to skovhugere der er ude for at fælde et træ så de kan tjene til mad til deres familier, men de har hver især forskellige tilgange til hvad skoven er.

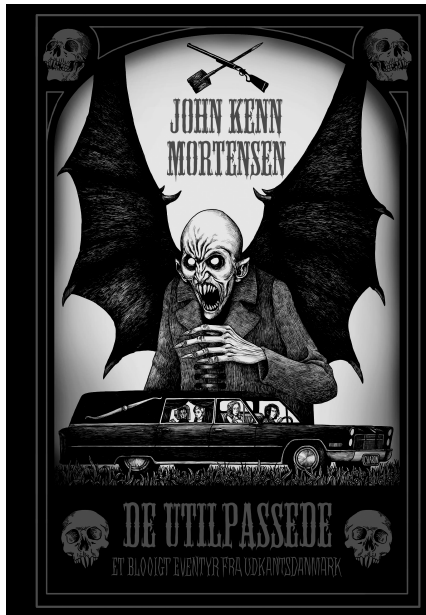
Om markedet er ved at mættes for antologier inden for de fantastiske genrer skal jeg ikke kunne sige, og det er heller ikke kvaliteten af den enkelte bog der afgør det, det er udelukkende om der bliver ved med at være købere. Kvaliteten af novellerne i denne samling fejler bestemt heller ikke noget, selvom der selvfølgelig er forskel på hvilke der var favoritter og hvilke der ikke helt faldt i min smag. Men ingen tvivl om at med denne udgivelse er det nye forlag kommet godt i gang, og jeg vil bestemt følge hvad der ellers kommer af bøger fra dem.

Thomas Winther

De utilpassede

- Et blodigt eventyr fra ud-kantsdanmark

Roman af John Kenn Mortensen. Carlsen, 2014. 312 sider.

John Kenn Mortensen er primært kendt for sine Post-It monsters, som er eventyrlige monstertegninger udført på Post-It labels. Hans illustrationer er også dukket op andre steder, som f.eks. plakaten til Copenhagen Comics 2013 og ikke mindst på forsiden af Himmelskibet nr. 42. Med bogen *De utilpassede* viser han nu også sine evner som forfatter.

Rundt om på Lolland er der blevet sat et opslag op om et infomøde om hvordan der kan bringes velstand tilbage til lokalsamfundet, men det er nok lige så meget det at der loves gratis forfriskninger der lokker alle voksne til mødet. Af opslaget fremgår det at det kun er voksne der er inviteret, så børnene har måttet være alene hjemme. Johan har dog ikke været helt alene hjemme, for hans forældre har sørget for at han har en barnepige, hvilket han dog selv mener han er for stor til. Det hjælper heller ikke at barnepigen er Dortehea som han går og er vild med, og det er ikke specielt sejt at være nød til at skulle have en barnepige.

Dagen efter vågner alle børnene op og finder ud af at de voksne ikke er kommet tilbage, og det viser sig snart at der er en sammenhæng mellem mødet og de voksnes forsvinden. Da de voksne begynder at vise sig igen ved mørkets frembrud, viser det sig at de nu ikke længere er forældre der vil passe på deres børn, men derimod vampyrer der vil æde dem.

Det viser sig at Johans ven Jacob er blevet bidt, men da smitten virker anderledes på børn, så er han ikke helt omvendt endnu. Da de dog ikke helt stoler på at han ikke kan finde på at bide dem, så får han et fugebur over hovedet som en stor mundkurv.

De unge forsøger at opbygge et forsvar, men Johan, Jacob, Dortehea og et par andre passer ikke rigtigt ind og drager selv afsted for at slippe væk fra vampyrerne og Lolland. Der er dog nogle der har planer for Jacob, og vil bruge ham i kampen for at stoppe vampyrkongen i at sprede mere død og ødelæggelse.

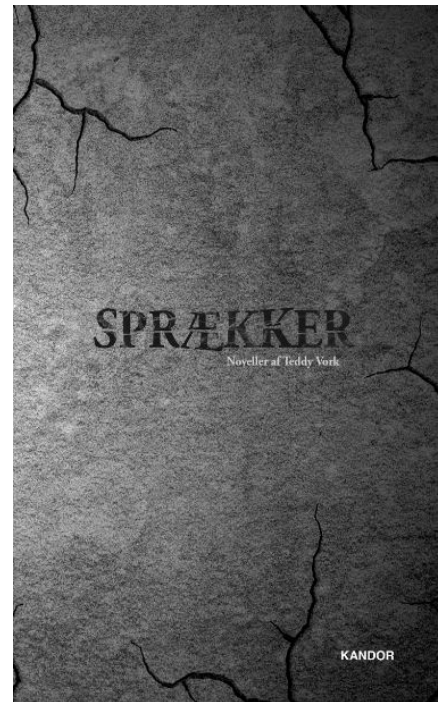
John Kenn Mortensens Post-It monstre er ikke direkte uhyggelige, og det er ofte billeder af børn der nysgerrigt står og kigger på blodtørstige monstre, uden tegn på frygt. Det er samme tilgang der er til at fortælle denne gyserhistorie, for selvom der er masser af vampyrer, blod og ødelæggelse i bogen, så er det heller ikke rigtigt uhyggeligt. Det er dog heller ikke den klassiske ungdomsbog hvor man næsten fra starten kan regne ud at de unge nok skal redde situationen, for her ser det virkeligt sort ud, og man kan blive helt i tvivl om hvad der er tilbage af Lolland at redde.

Med hans baggrund i Post-It monstre ville jeg have forventet at bogen ville være mere rigt illustreret end den er, men den indeholder dog en række eksempler på forfatterens fantastiske og fantasifulde streg, men nu er det selvfølgelig en roman og ikke en billedbog.

Thomas Winther

Sprækker

Novellesamling af Teddy Vork. Kandor, 2014. 213 sider.

Teddy Vork har efterhånden haft bidrag med i en række antologier, og når jeg sidder og kigger mine anmeldelser igennem af disse antologier, så er hans bidrag ofte en af dem som jeg har haft fremhævet blandt mine favoritter i samlingerne. Flere af disse antologibidrag er nu blevet samlet i novellesamlingen *Sprækker*, sammen med en række nye noveller.

Det at nogle af novellerne er genbrug, ændrer bestemt ikke ved at det er noveller som bestemt fortjener at blive genlæst, og ikke mindst fortjener at blive udgivet samlet.

Der er novellen "De rette omgivelser" om hvor vigtigt det er at sætte den rette stemning omkring en horrorfortælling, og at det er et ansvar der deles af læseren og forfattere.

I antologien *Pix* var min favoritnovelle "Den usynlige verdens underer", som handler om en mand der igennem en bog finder en måde at blive usynlig. Dette er en magt som han udnytter, men selvom han bliver usynlig for mennesker, så bliver han synlig for det som vi ellers ikke

kan se. Det er ikke den eneste novelle om en sprække i virkeligheden som er blandt mine favoritter, det samme gælder novellen "Mare, mare minde" fra antologien Til deres dages ende hvor det er en fortælling om hvad der slipper ind lige inden man lægger sig til at sove.

Bogen er ikke kun genbrug, men byder også på nye favoritter som "Folden", hvori en mand er ved at klargøre et gammelt hus til at han kan bo med sin gravide kæreste. Han opdager en sprække i tapetet, og hans nervøsitet over det at skulle være far, og alle de ting der kan gå galt, bliver projekteret over på denne sprække, som han ikke rigtigt kan lukke. I "Hic sunt dracos" er det en kvinde som forsøger at finde rundt i sit mørke hjem hvor strømmen er gået. Mange tanker går igennem hende hoved imens hun prøver at finde frem i mørket. Det er dog ikke kun i boligen der er mørkt, det trænger også ind i hendes tanker.

Alle novellerne beskriver i en eller anden form sprækker i virkeligheden, eller måske nærmere i opfattelsen af virkeligheden, så selvom novellerne er meget forskellige, så er der alligevel noget der binder dem sammen, og gør dette til en helstøbt samling.

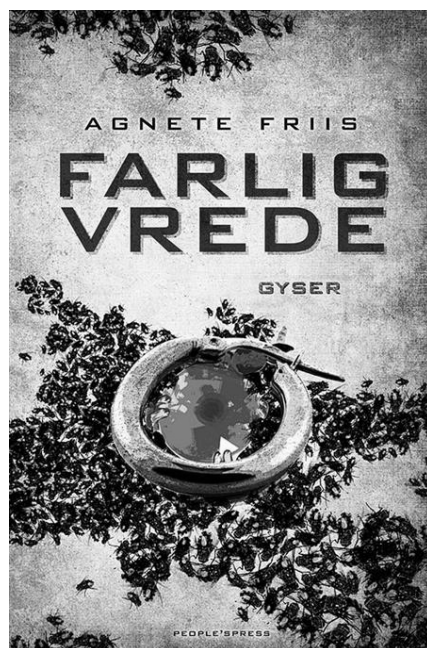
Når Teddy Vork skriver så er det ofte tungt og dystert, men også dragende og indfangende, og han formår med sin stil at indfange læseren i de stemninger han beskriver. Samtidig er mange af historierne meget simple i deres handling, for her er det stemningen og ikke handlingen der er i fokus. Det at jeg havde læst flere af novellerne før gjorde på ingen måde at jeg ikke endnu engang lod mig fange af historierne. Jeg vil derfor både anbefale denne novellesamling til de der har fulgt og læst Vorks tidligere udgivelser, samt anbefale den til de der gerne vil stifte bekendtskab med disse dystre velskrevne noveller.

Thomas Winther

Farlig vrede

Roman af Agnete Friis

People's Press, 2014, 248 sider

En befriende ting ved at bevæge sig hen på bibliotekets ungdoms-afdeling er at her må der gerne skiltes med at det er en gyser-bog, man er ved at samle op. Bevæger man sig i voksenafdelingen så er de oftest betegnet "Krimi", eller det mere neutrale "Roman". Da det var på ungdomssektionens hylder at Agnete Friis' bog *Farlig vrede* er opstillet, så har forfatter og forlag valgt at skrive bogens rette genrebetegnelse på forsiden, nemlig "gyser".

William er en teenager der mest af alt går op i fodbold, men han er da også ved at fatte interesse for pigerne, specielt Laura, som han både går i klasse med, men som også ofte træner sammen med drengene når der spilles fodbold. Det hele ændrer sig dog da der kommer en ny dreng i klassen og på holdet. Drengen Victor har det smarte tøj, han er vellidt af alle og får pigernes interesse, og han er fantastisk til at spille fodbold. Alt dette går William på, specielt det at Victor ser ud til at få Williams plads på førsteholdet.

Dagen efter et kraftigt regn-vejr er William forbi kirkegården for at besøge sin fars gravsten,

og han kommer forbi en grav der er faldet sammen, og hvor kisten er gået i stykker. Han kan se det næsten opløste lig, noget der drager ham i en grad der gør at han går ned i graven, og tager en ørering som liget bar.

Det virker til at William nu er i kontakt med den afdøde, og han indgår handler med den døde Billy. William begynder nu at få det fede tøj, og pludseligt vinder hans mor i en konkurrence så der bliver en ny computer til William. Men alting har en pris, og da William i vrede over Victor ønsker sin plads tilbage på fodboldholdet bliver dette ønske også opfyldt, dog på en noget anden måde end William havde forestillet sig. Situationen bliver nu til et spørgsmål om liv eller død, og William skal nu sammen med sine venner Agger og Laura forsøge at bekæmpe Billy og den vrede som er ved at opbygge sig i William.

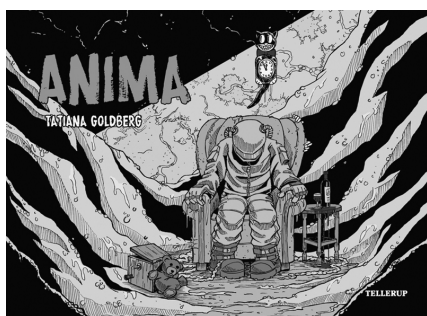
Ved første øjekast så ligner historien en klassisk historie om at man skal passe på med hvad man ønsker sig, og at man ikke skal tro at man kan snyde djævelen i en handel. Denne erkendelse går dog hurtigt op for William, og derved læseren, og historien går nu mere ud på at prøve at få tingene bragt i orden igen. Dette kan de kun gøre ved at forsøge at forstå hvor den vrede som driver Billy stammer fra, for på den måde at uddrive ham igen, og derved rede William og Victor.

Plottet er der som nævnt ikke meget nyt i, men som mange ungdomsbøger holder bogen et højt tempo, samtidig med at den hele tiden øger spændingen. Så har man lyst til en god, hurtigt læst gyser, skal man ikke være bange for at gå forbi ungdomshylderne på biblioteket eller i boghandlen og samle denne bog op.

Thomas Winther

Anima

Tegneserie af Tatiana Goldberg.
Tellerup, 2014, 104 sider.

En mand i en heldragt begiver sig ind i en nedlagt fabrik i en ødemark for at lede efter overlevende, men hvad han finder er et væsen der er som taget ud af John Carpenters *The Thing*. Da han kommer ud er der mistanke om at han kan være blevet inficeret, og han underkastes forskellige undersøgelser.

Hospitalet som undersøgelserne finder sted på viser sig også hurtigt at gå i forfald omkring ham om monstret dukker op igen.

Langsomt viser det sig at den ødelagte ødemark han bevæger sig rundt i måske skal forstås på mere end et plan.

Det er en tegneserie som langsomt fanger læseren ind i en psykologisk gyser og fortælles stemningsfuldt både via fortællingen og illustrationerne. Dette gør den så godt at tegneserien blev nomineret til årets horrorpris fra Dansk Horror Selskab, en pris som da denne anmeldelse blev skrevet endnu ikke var blevet uddelt, så det skal endnu være usagt om den fik prisen.

Bagerst i bogen er der et kort efterord der via tekst og billeder forklarer noget om lagene og referencerne i tegneserien. Normalt vil jeg mene at værket burde kunne stå selv uden at skulle forklares, for hvis en forklaring er nødvendig, så er tingene ikke tydelige nok i selve historien. Det skal dog siges at efterordet at efterordet gjorde at jeg fik endnu mere ud af anden gennemlæsning af tegneserien,

for da plottet nu var kendt for mig kunne jeg nu kigge efter de ting som efterordet havde fremhævet.

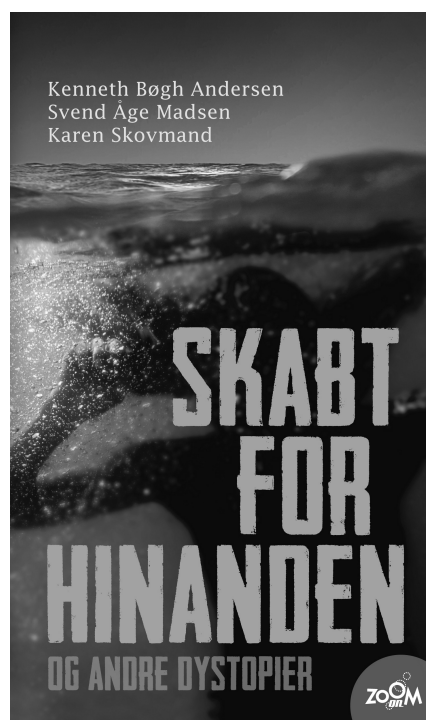
Det er svært at genfortælle eller skrive noget af historien, uden at afsløre for meget, for intet er helt som det ser ud til at være i denne historie – noget man allerede aner tidligt, hvor en lille pige pludseligt skyder tentakler ud til alle sider.

Thomas Winther

Skabt for hinanden

– og andre dystopier

Novelleantologi redigeret af
Christel Amundsen. Høst & Søn
/ Rosinante & Co, 2014. 69 sider.

2014 var dystopiernes år. Håbefulde unge forfattere (HUF) viste at de også kan skrive om knap så håbefulde emner i dystiantologien *Skybrud*. Fra forlaget Valleta var det lidt ældre forfattere der viste at de kunne skrive dystopier i antologien *Undergang*. En af disse forfattere var A. Silvestri, og for ham stoppede det ikke her; han udgav også dobbelt-(kort)romanen *Ambrosia/Live*, som også bestod af dystopiske historier.

Skabt for hinanden var den tredje dystopisk antologi som udkom i 2014, denne var dog af et mindre omfang end de to andre, da der her kun er tre forfattere med, men der er her tale om forfattere som har slået deres navn fast uden for fankulturen. Alle tre noveller har været udgivet tidligere, men er her samlet omkring dystopien.

I Karen Skovmands novelle "Opklaring" (2005) er samfundet opdelt imellem efterkommerne af de der kom i sikkerhed inden katastrofen oprandt, og de der må lide med eftervirkningerne fra den radioaktive stråling. Plebserne, som de muterede kaldes, lever primært af at samle skrald, og selvom de kan bevæge sig iblandt andre, så bliver der set skævt til dem, og man skal helst ikke have for meget at gøre med dem. Skolepigen Shetla lægger specielt mærke til én i bussen en dag på vej hjem, da denne smiler til hende og hilser på hende. Hun håber ingen har set det, da hun er bange for drillerierne. Bussen stoppes af Patrioterne, et Hitlerjugend-lignende spejderkorps, som har ret frie hænder til at opføre sig som de har lyst. Det er en historie om et opdelt samfund med et A- og et B-hold, som man vil kunne finde panderter til flere steder i verdenshistorien. Shetla gør sit eget lille oprør imod dette – noget som det viser sig at hun har sine familiære grunde til.

Kenneth Bøgh Andersen – "78°" (2009). Ikke engang i skyggen er det til at holde ud at være i løbet af dagen, så det er primært om natten at det er til at holde ud at bevæge sig rundt. Der er dog væsner der bevæger sig rundt i natten, som gør at det ikke er sikkert. Adam bevæger sig kun rundt i morgengryet, for hans bror Markus forsvandt tidligere i nattens mørke. Men rundt, det skal han, for at finde vand, mad, solcreme og andre fornødenheder for at overleve i en verden hvor der bliver op til 78 grader i solen. Og ikke mindst så skal han finde sine

forældre. Det er historien om at klare sig i en verden der er i et kogende forfald, men også om en verden der kører i cyklusser.

Svend Åge Madsen – “Skabt for hinanden” (1996). I et tv-program kan man som seer vædde på hvem af to terminalpatienter der kommer sig bedst efter online-transmitterede operationer. I et andet tv-program følger man et pars kamp om et stort pengebeløb, men hvor der kan være live-transmitteret dødeligt udfald, hvis de ikke klarer opgaven. Folk har flere hundrede, eller rettere tusinde, tv-kanaler som nu sendes direkte ind i folks hoved og vises for deres øjne. Dette gør selvsagt at folk stort set ser fjernesyn hele tiden for at gå glip af mindst muligt, hvilket leder til en del trafikuheld, da der nu er andet end de andre trafikanter at holde øje med.

Denne novelle blev trykt første gang for tyve år siden, men den er endnu mere aktuelt nu hvor man ser mange uheld i trafikken pga. mobiltelefoner, og hvor folk bl.a. lige skal tjekke hvad der er sket mens de holder for rødt.

Med de forskellige udgivelser må 2014 siges at have været et godt år for den danske dystopiske fortælling; noget som med denne bog blev yderligere understreget (uagtet at novellerne heri var genudgivelser).

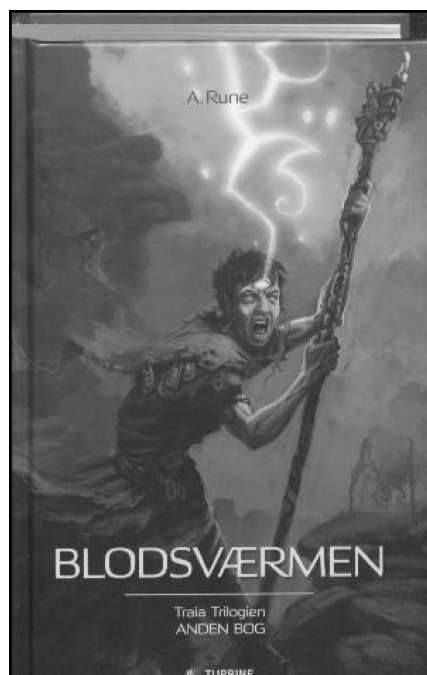
Samlingen er tænkt som en ungdomsbog, hvilket nok mest ses i Skovmands novelle, hvor vi følger den unge skolepige. Madsens novelle henvender sig til unge via dens behandling af folks medieforbrug, men den vil bestemt også henvende sig til andre læsergrupper, og specielt den novelle betyder at jeg også vil anbefale samlingen til den voksne læser. Alt i alt en god omgang dystre fortællinger.

Thomas Winther

Blodsværmen

Roman af A. Rune.

Turbine, 2014. 384 sider.

Forfatteren A. Rune introducerede sit Traia-univers for os læsere første gang i 2011 med bogen *Natdværgeren* (anmeldt i *Himmelskibet* nr. 32), hvori vi fulgte de unge venner ridderen Askil, præsten Horan og troldmanden Josol. Tre år efter har vi nu fået fortsættelsen *Blodsværmen*. Der er gået nogle år for vennerne, og de er blevet spredt.

Horan sender sin søn Rusha ud for at tage ørkenprøven i en meget ung alder, hvor sønnen er flere år yngre end hvad er normalt for prøven. Sønnen møder slangedronningen, og ender lige pludseligt i et spil imellem guderne, hvor det bliver tydeligt at mennesker blot er brikker i deres spil. Rusha ender med at blive bortført af slavehandlere, og Horan skal nu fortælle sønnens moder hvad der er sket. Hun bliver naturligtvist oprørt over dette og sætter sig for at finde sin søn. Hun har visse magiske evner som hun genoplever for at finde ud af hvad der virkelig skete. Noget af det første hun finder ud af er at hun ikke kan stole på en som står meget tæt på hende.

Horan sætter sig også for at

finde sin søn igen, men drager i en anden retning end moderen, men også han skal genoplive sine evner for at kunne udføre missionen.

Horans ven, ridderen Askil fra skjoldordenen, en orden der beskytter de svage og som ikke blander sig i stor politik, kommer også hurtigt i problemer. Da han vender tilbage til sin hjemby viser det sig at kejseren har udpeget ordenen og dets medlemmer som forrædere, og han fængsles. Han får muligheden for at forsvare sig i kamp, men dette er efter længere tids fængsling, så han er ikke i den bedste form. Han ender som slave i gladiatorarenaen, hvor kampene efterhånden gør at han må udskifte ødelagte legemesdele med kybernetiske implanter.

Også den sidste af venneflokkene, troldmanden Josol ender i en kamp, men der er det en kamp på magiske evner, og en kamp som har en stor pris for ham.

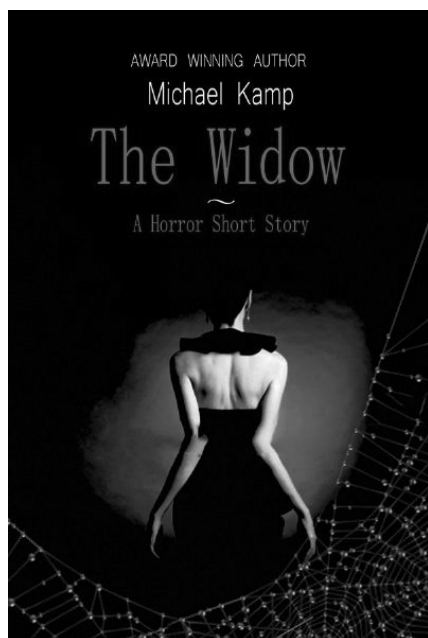
I baggrunden for vennernes problemer og kampe er det et større komplot som udspiller sig, og som vennerne ikke direkte har aktie i, men som udspiller sig omkring dem, og som de alligevel bliver blandet ind i.

Historien løber over nogle år, med nedslag i hvor de forskellige er. Dette gør at vi følger deres bestræbelser på at komme ud af de problemer de er i, samtidig med at vi følger deres personlige udvikling, i en veltænkt fantasy verden.

Bogen er tiltænkt et voksent publikum, hvilket jeg bestemt mener den rammer. Selvom vi følger de samme personer som i *Natdværgeren*, så er dette en selvstændig fortsættelse som ikke kræver at man har læst det første bind, eller kræver at man genlæser den hvis man på de tre mellemliggende år skulle have glemt deltagerne fra Traia-universet. Så herfra kan det kun siges at de der læste og var underholdt af *Natdværgeren*, bestemt også bør læse *Blodsvær-*

men, mens andre fantasylæsere der ikke lige skulle have bind 1 stående, sagtens kan starte her. Hvad enten man starter med den ene eller den anden bog, så skal man ikke snyde sig selv for denne bog, hvis man holder af voksenfantasy.
Thomas Winther

End of Days
Holodeck
Flugten fra Roskilde
Prank Call
The Widow
e-Noveller af Michael Kamp
Tellerup, 2012-14.

Det har været spændende at følge Michael Kamps forfatter-skab siden han som selvudgiver udgav *Bobs Saga*. Det var en humoristisk fantasyfortælling om den uintelligente kriger Bob. Som selvudgiver blev det til tre bind om Bob, samt de anmelder-rote bøger *Hvor de gamle vis-ner* og folkeskole-zombiefor-tællingen *Fordærv* (kan downlo-ades gratis fra hans hjem-me-side) inden han kom ind på forlaget Tellerup. På dette forlag har det været horrorudgivelser, vi har set fra hans hånd. Det startede med novellesamlingen

Moln – jorden husker, hvor han som skolelærer kunne få lov til at hævne sig på eleverne. Han har også haft noveller med i for-skellige antologier, og vandt bl.a. Niels Klim-prisen i 2011 for novellen “Homo Arachnida” (som også kan læses på hans hjemmeside).

Han har også udgivet en række novelle-ebøger igennem Tellerup, hvoraf de fleste er på engelsk. Da vi igennem tiden har anmeldt hans andre udgivelser i Himmelskibet, så vil jeg her lave en opsamlingsanmeldelse af novelle-ebøgerne.

“The Widow” (2012): En mand der er på forretningsrejse er gået på en bar for at få afte-nen til at gå, og måske finde et one-night-stand til at forsøde af-tenen med. Efter at have obser-veret kvinderne på baren i nogle timer ankommer der en mulig partner for aftenen. Han tager kontakt med den smukke kvinde, som viser sig at være enke. I en gysernovelle med denne titel, hvori der optræder en enke der er klædt i sort, så er det ikke så svært at gætte hvordan den historie udvikler sig.

“Prank Call” / “Telefonfis” (2012): Denne novelle findes både i en dansk og en engelsk udgave. Den var oprindeligt skrevet til Undervisningsmini-steriets drengelitteraturpris-kon-kurrence i 2011, en konkurrence som novellen vandt.

Et par drenge sidder og laver telefonfis med pigerne fra klas-sen. På et tidspunkt kommer de dog til at taste et forkert num-mer, og det bliver en tilfældig mand de forsøger at skræmme, ved bl.a. at sige “Jeg ved hvad du har gjort”. Kort efter ringer deres telefon fra et ukendt num-mer...

“Flugten fra Roskilde” (2012): Camilla vågner midt om natten da hendes mand ringer til hende fra sit arbejde som nattevagt. Han fortæller hende at hun skal skynde sig at tage børnene og køre ud af byen så hurtigt som muligt. Hun undrer sig, men gør

som han siger. På vej ud af byen ser hun militæret, der kører ind mod byen, og snart hører hun skud, og fra deres skjul uden for Roskilde kan de se at byen står i brand. De kan dog ikke holde sig skjult længe for militæret er meget grundige i deres jagt på alle byens indbyggere, så snart dukker der soldater op i beskyt-telsesdragter ved deres skjule-sted.

“Holodeck” (2013): Verden er efterhånden blevet så effektiviseret og automatiseret at folk ikke behøver forlade deres hjem. Alle har hver deres lejlighed hvor de via hologrammer kan skabe den verden de ønsker at leve i. Om det så er som Kaptain for et rumskib, eller i det gamle Rom. Når folk dør så bliver ho-logrammet afbrudt og nanoro-botter rydder op i lejligheden og nedbryder liget.

Der er dog nogle mennesker der enten er født med, eller har pådraget sig hjerneskader der gør at de ikke kan se hologram-merne. Disse folk lever i den vir-kelige verden og har som job at være reparatør når hologram-merne går i stykker. Hvis folk dør og oprydningsprogrammet ikke starter automatisk så bliver reparatørerne tilkaldt.

Et sted bliver de dog stillet i det dilemma at hologrammerne er bevidste om at de ikke er rig-tige mennesker, men de ønsker ikke at blive slettet selvom lejlig-hedens beboer er død. De bliver derfor stillet over for spørgsmå-let om hvad der er liv, og om kunstige intelligenser ikke også er liv med rettigheder.

“End of Days” (2013): Dette er en historie sat i H.P. Lovecrafts univers. Et terroran-greb på en teknologisk installa-tion fører til at stort set alle men-nesker simpelthen forsvinder. Vi følger det sidste menneskes be-retning som han forsøger at ned-fælde inden galskaben overtager og han overvejer om døden ikke vil være et bedre alternativ end det liv han er fanget i.

Alle omkring ham er forsvun-det op i den blå luft. I stedet er

der kommet et lavt hængende skydække, og ud af dette er der kommet tentakelvæsner og væsner der minder om store krabber. Spørgsmålet er hvor disse væsner stammer fra, og om alle mennesker virkeligt er forsvundet helt. Novellen er opbygget som typiske Lovecraft-inspirerede historier, men har alligevel sin egen vinkel på genren.

Novellerne er meget forskellige. Der er dystopier, science fiction og klassisk horror. De er gode præsentation af Kamps forfatterskab. Specielt "End of Days" og "Holodeck" vil jeg anbefale som gode steder at starte. *Thomas Winther*

Midnatsmuse

- Noveller til natten

Novellesamling af Mikkel Harris Carlsen. Kandor, 2015. 228 s.

I titelnovellen "Midnatsmuse" har en forfatter sat sig for at hente inspiration på en beværtning som er kendt for at mange kunstnere holder til der. Han får kontakt til en kunstmaler hvis karrierer må siges at være for nedadgående. Han kan dog fortælle en historie karrierens højdepunkt, hvor han havde

mødt en kvinde som inspirerede ham. Når hun stod model for ham som præsterede han det bedste som overhovedet var muligt. På den måde skabte de to sammen stor kunst som vandt meget anseelse. Han blev dog så besat af hende, at det kun var nå hun var der at han overhovedet kunne fungerer, og den dag hun så ikke længere skulle stå model for ham gik alt i stå for ham. Besættelsen havde været så altomsluttende at den ikke havde efterladt meget tilbage, og den havde efterladt ham fortabt. Til gengæld er det som om alt den kraft og energi der har forladt ham er strøget over til hende.

Ud over at være titel novellen så er det også et meget godt eksempel på hvad det er for noveller denne bog byder på. Det er dystre fortællinger om personer der på forskellig hvis bliver besatte eller opslugt af enten andre mennesker eller situationer. Der er bl.a. fortællingen om en mand hvis nye kollega går ham så meget på at han må sygemelde sig. Dette er dog ikke nok for det virker hele tiden til at den nye kollega kommer tættere og tættere på, og til sidst kan manden dårligt bevæge sig i frygt for dette andet menneske.

Bogen lægger godt ud med novellen "Hr. Schaday". Som i flere af de andre noveller så finder denne sted på et lettere trøstesløst men billigt herberg. En af beboerne har nyt stilheden ved at naboværelset i en periode ikke havde været lejet ud. Roen får dog end ende da Hr. Schaday, flytter ind. Det er ikke fordi de to mødes, og hovedpersonen får besluttet en advarsel om at han skal sørge for at de to aldrig kommer til at være tilstede i samme lokale. Denne advarsel modtager han fra en af sine venner, og uden der følger nogen yderligere forklaring med, ud over at det gælder alles sikkerhed. Han er dog ikke et øjeblik i tvivl om at der er noget sandhed i advarslen, og en dag da det virker til at Hr. Schaday ved en fejl er ved at gå ind på det

forkerte værelse og derved ind til hovedpersonen, der rammes denne af en handlingslammende panik, da han kan mærke hele vejen igennem sin krop at universet ikke ønsker at disse to mennesker skal møde hinanden. Dette er en fantastisk novelle. Den er fyldt med antydninger, og meget få forklaringer, og den er samtidig også en god måde at starte samlingen, for den er også meget kendetegnende for Mikkel Harris Carlsens stil og tone.

Der er historierne om folk der bytter identitet, uden at det besluttet er bevidst valgt de tager, men det er det der sker, som følge af noget udefra kommende, eller noget så uskyldigt som en ombyttet kuffert, som der dog følger et helt andet liv med til. I en af novellerne bliver identitetsombytningen påtvunget, da en journalist efterforsker en rigmands forsvunden, og pludseligt reagerer alle som om han er denne rigmand. Han må nu tage stilling til om han tør sige at han ikke er det, for hvorfor er det at alle har besluttet sig til at det skulle være sådan?

I en af de andre fortællinger der finder sted på et pensionat, bliver en beboer anklaget for at have haft kvindebesøg om natten, og for at have haft så højlydt sex at naboen har været holdt vågen. Dette kender han dog ikke noget til, men da det sker flere gange sætter han sig for at undersøge det, og det viser sig at der er noget om snakken. Der kommer en kvinde og har sex med ham når han sover, men det er kun det kødelige ham, for det virker til at han er besat under agten.

Jeg kunne have lyst til at referere de fleste af novellerne i bogen, men ofte vil det være svært at gøre dette, da det er let at referere handling, men svært at referere stemning. Og stemningen er vigtig, for ikke nok med at novellerne bygger på gode og interessante ideer, de formidles også på så stemningsfyldt en måde at det vil være en skam at forfladige dem for meget med

korte handlingsreferater. Så lad de her ovenstående omtaler være dét, jeg vil gengive af handlingerne.

I novellerne ligger der noget sælsomt og mystisk. I nogle sker der direkte noget overnaturligt, mens det i andre antydes, eller man er i tvivl om det blot er i personerne sind at disse mystiske ting finder sted. På den måde er det en dystre bog, uden at det bliver en deprimerende bog at læse. Man sidder ikke erler, men heller ikke og græder, men man sidder og fascineres af de skæbnefortællinger, som Mikkel Harris Carlsen på formidabel vis får beskrevet. I alt 18 noveller er der blevet plads til på de knap 230 sider, men hver historie er også kun udbredt over det antal sider som lige den historie havde behov for at fylde. Det er således korte, men skarpe historier som man sidder med.

Historierne indeholder ikke de samme groteske elementer som Mikkel Harris Carlsens samling *Kakerlakmennesket* fra 2013 (Valeta). På den måde er *Midnatsmuse* ikke "bare" en fortsættelse, eller "bare" mere af det samme. Den er helt sin egen, og på mange måder svær at sammenligne med den foregående samling. Dog kan man roligt sige at hvis man kan lide *Kakerlakmennesket*, eller de noveller som Carlsen med tiden har fået trykt her i Himmelskibet, så bør man bestemt læse *Midnatsmuse*. Kender man ikke til hans forfatterskab, men man er til det sælsomme og forunderlige, så vil jeg bestemt anbefale at man sørger for at stifte bekendtskab med det, uagtet om det så er i *Midnatsmuse* eller *Kakerlakmennesket*.

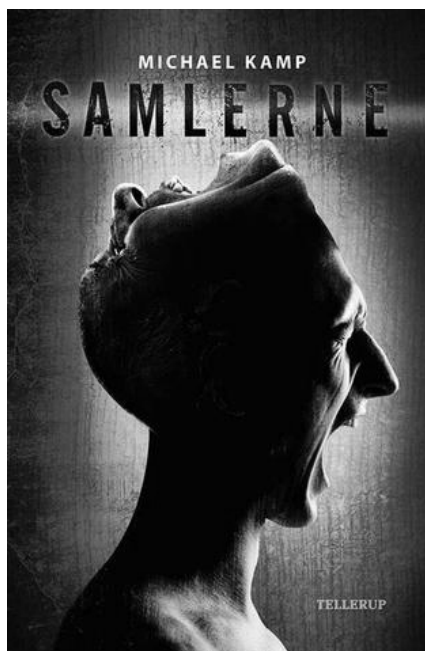
Forlaget Kandor har slået sig godt fast som et forlag der gang på gang har leveret kvalitetslitteratur til de danske læsere af de fantastiske genrer, og *Midnatsmuse* er en udgivelse som følger den tråd (læs også anmeldelsen af Teddy Vorks *Sprækker*). Det er en helstøbt novellesamling, som både formår at præsentere

en række meget forskellige noveller, men som samtidig formår at holde samme stil og stemning igennem dem alle.

Thomas Winther

Samlerne

Roman af Michael Kamp
Tellerup, 2015. 249 sider.

Selvom der godt kan være kriser i Thomas og Mariannes familieliv, som når deres preteenagedatter diskuterer brugen af mobiltelefoner ved middagsbordet med sin mor, og Thomas tager sig i at lyde som sin far når han taler til sine børn, så lever de et stille normalt liv som Thomas under ingen omstændigheder vil bytte væk.

Alt dette ændrer sig.

En aften ser Thomas et lyn slå ned på naboens mark; et lyn som ikke var efterfulgt af et tordenbrag. Han går ud for at undersøge hvad det er. Han får det dog dårligt og husker dårligt hvordan han er kommet hjem igen. Næste dag er alt anderledes. Hans kone har stærke smerter, hans datter frygter ham og sønnen har gemt sig i kælderen i frygt for de fremmede der er i huset. Naboen kommer forbi og tager Thomas med ud på sin

mark, hvor fire køer er blevet maltrakteret i løbet af natten.

Og pludseligt er Thomas' familie væk. Og han bevæger sig rundt som i en febevildelse for at lede efter dem.

Et mareridt begynder hvor Thomas flytter sig imellem forskellige lokationer i eftersøgningen efter sin familie uden at kunne godtgøre for hvordan det sker, men han oplever flere gange et skarpt lys hvori der bevæger sig skygger. Thomas starter ud som den konfliktsky underkuede mand, som nu skal finde alle de ressourcer frem som han også rummer, for at finde sin familie igen.

Han ender et sted hvor det ser ud til at nogen opsamler legemsdele af mennesker og dyr, og udfører eksperimenter i makabre laboratorier.

Det er en intens mareridtsfortælling som Michael Kamp har skabt med bogen *Samlerne*. Thomas' frustrerede søgen efter en forklaring på hvad der sker, og ikke mindst på at finde sin familie, er en intens og medrivende historie. Kamp har i de sidste par bøger gjort meget ud af at opbygge mareridtsuniverser, men i denne er det hele blevet til en mere sammenhængende historie end det f.eks. var i *Hospitalet*. Han skriver fængende beskrivelser af groteskheder, og af paranoide sindsstilstande på en måde så historierne bliver page-turners. Som læser er det svært at lægge bogen fra sig inden den er læst færdig, for på samme måde som hovedpersonen så vil man gerne kæmpe sig igennem det vanvid der udspiller sig, i håbet om at der er noget at komme ud til på den anden side.

Thomas Winther

[Redaktørens note: Vi har denne gang modtaget to anmeldelser af Michael Kamps roman, Samlerne, og valgt at bringe dem begge.]

Samlerne er horror. De første få sider fortæller om en tidligt ældet familiefar i krise med et skrantende parforhold med en alt for sur og temperamentsfuld kone, en søn der er ved at forsvinde ind i computerlands tåger og en datter på vej ind i puberteten. Det var faktisk ret spændende; jeg ville også gerne have hørt hvad anslaget kunne have ført til i en realistisk roman.

Men - sådan skal det ikke gå. *Samlerne* er ren, grufuld horror med science fiction elementer. Spejlet er ikke den uhyggelige sandhed, og manden på den anden side af spejlet er ikke romanens rigtige far. Michael Kamp har taget alle de ting, som en far kan være bange for og skrevet dem ind i romanen som konkrete trusler. Angsten for alderen, for ikke at være en god far, for at være en dårlig ægtemand, en dårlig elsker, angsten for lemlæstelse, angsten for at miste kone og børn, angsten for at miste forstanden og for at gøre uhyrlige ting.

Naboens køer bliver flået om natten i det andet kapitel (sådan, amerikansk ufo-style) og vor hovedperson kan ikke huske hvad der skete. Det er noget af det mindst uhyggelige der sker - derfra bliver det værre og værre. Børn og kone forsvinder, huset de bor i er kun en kulisse og farens kamp for at få sin familie tilbage udgør resten af romanen. Forfatteren lægger ikke bånd på sin morbide fantasi, men skriver de mest uhyrlige scener ud.

Det eneste jeg savnede var, at de parforholdsproblemer, der blev ridset op i starten, i endnu højere grad blev integreret i sidste tredjedel af romanen. Efter konen forsvinder, forsvinder mandens ambivalens over for hende også. Mht. til datteren og sønnen sker der ting (grufulde ting), som er poetisk uretfær-

dige, men logiske i forhold til det miljø, som forfatteren i starten har ridset op, men mht. til konen springer historien over et lavt gærde - jeg følte mig snydt for enten en forsoning eller et endeligt opgør med den sure kone. I fantastisk litteratur kan man på den anden side argumentere for, at de konkrete rædsler, der sker, udgør den symbolske konsekvens af de følelsesmæssige konflikter, så dette spørgsmål vil sikkert dele læserne.

Hvis man er til skrækkelig horror, så får man hvad man kan lide med *Samlerne*. Jeg kunne også godt lide den og læste den hurtigt og i et stræk. Sproget er lettilgængeligt og plottet holder og jeg tænkte at romanen var lige til at filmatisere. Alt i alt slår romanen fast at Michael Kamp er en ægte horrorforfatter med en afskyelig fantasi og en god sans for suspense - jeg læste i et langt, neglebidende stræk.

Majbrit Høyrup

Homo Bestia

Roman af Karina Laurberg Bidstrup. EgoLibris, 2014, 600 sider.

Homo Bestia er en medrivende fortælling om forholdet mellem en bestietræner og hans "bestie" - en gensplejsning mellem en leopard og et menneske. Romanen beskriver i detaljer forholdet mellem den mishandlede og mistroiske Sky og den først hårdhændede og siden mere medfølelsende mennesketræner Jack. Beskrivelsen af tæmningen af Sky udgør de først to tredjedele af romanen og er drevet af forfatterens passion for emnet. Ideen med en ny art af halvmennesker og deres anvendelse som levende våben er spændende. Forfatteren antyder her og der, hvilke andre perspektiver, der er i ideen, og hvordan det også påvirker den tænkte fremtid.

Det ærgerlige: Romanen er mindst 200 sider for lang. Den mangler i høj grad redigering. En redaktør burde have klippet alle dobbelts-

port-scener fra. Med dobbelts-cener mener jeg f.eks. når to personer refererer til hinanden, hvad fortælleren har beskrevet et par sider før. Eller når fortælleren uddyber, hvad læseren bør mene og føle om det, der er foregået.

Bipersonerne er dårligt beskrevne papfigurer. Især forspildes chancen med den politiske søster, som ikke får lov til at folde sine irriterende, men rigtige synspunkter ud. Jacks kæreste træder heller aldrig ordentligt i karakter og det er svært at forstå, hvorfor Jack og kæresten bliver forelskede. Romanen lever ikke plads til en indbygget kærlighedsfortælling, trods sine 600 sider.

Romanen trænger til nogle nærportrætter af skurke og antagonist og mangler det bid, som "skurkens tale" kan give. Dialogen er tung og utroværdig og afspejler ikke de forskellige personers karakterer; dialogen består af venlige mennesker, der giver hinanden ret - det er behageligt, men alt for kedeligt. Det burde en redaktør have slettet.

Redaktøren burde også have slettet alle de meningsforstyrende og forkert satte kommaer, og have rettet de talrige grammatiske fejl og sprogfejl.

Jack's forhold til bestiet Sky bærer hele bogen. Da jeg efter et par hundrede sider havde vænnet mig til at det var dét, og kun dét, bogen handler om, fordybede jeg mig helhjertet og interesseret i de små og store følelsesmæssige forskydninger, deres forhold gennemgår. I den sidste tredjedel af bogen tager handlingen fart og bliver mere dramatisk, og slutningen er fin.

Jeg håber jeg får lov at læse flere romaner af Karina Laurberg Bidstrup, som har spændende ting på hjerte, men jeg ønsker hende en langt bedre korrektur og redigering med den næste udgivelse.

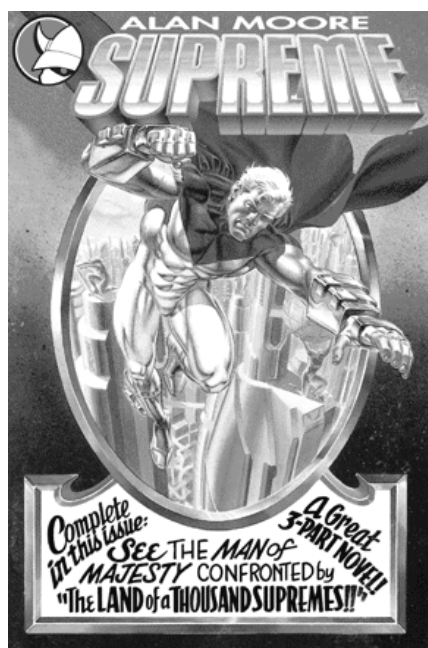
Majbrit Høyrup

SF-tegneserier: ALAN MOORES SUPREME

Af Tue Sørensen

Er det Gud i baggrunden, eller Alan Moore? Er der forskel??

Superhelten **Supreme**, som udkom i USA mellem 1992 og 2000, blev opfundet af Rob Liefeld, som i starten af 1990'erne, om nogen, var den amerikanske tegneserieindustriens *enfant terrible*. Han kunne stort set ikke tegne, og slet ikke skrive, men insisterede alligevel hårdnakket på at gøre begge dele – endda med en vis succes! Han red på de tidligere halvfemsers bølge af formidable tegneseriesalgstal over hele linjen, og blev derfor en stjerne sammen med de andre (og væsentligt bedre) tegnere der stiftede forlaget Image, som ikke mente at tegnere havde brug for forfattere. Det skulle senere ændre sig.

Hvad man end kan sige om Liefelds gyselige tegninger, så må han have været en flink fyr, for han fik et længere samarbejde i gang med selveste Alan Moore, den mest ikoniske forfatterskikkelse indenfor anglo-amerikanske tegneserier på denne side af Stan Lee. Den principfaste Moore har for længst kappet alle bånd til store forlag som Marvel og DC, så han boltrer sig hos de små forlag i stedet. Rob Liefelds egne numre af *Supreme* var så godt som ulæselige, men da Alan Moore fik overdraget serien besluttede han at lave meta-fortællinger som bl.a. parodierede gamle Superman-historier.

Alan Moores *Supreme* blev derfor et hylemorsomt bekendtskab, hvor Superman-klichéerne hobede sig op, gengivet med lynende glimt i øjet, og særdeles veloplagte glimt i sproget. Ligesom de skøre gamle Superman-historier havde diverse super-slægtning, super-kæledyr, super-robotter og meget mere, fik *Supreme* det samme, bare i endnu mere overgearet og bevidst komisk stil. Der var også rigeligt med alternative verdener og *Supreme*-versioner, så han f.eks. kunne lave et helt hold med sig selv!

Supreme ender også sammen med en super-kone, Lady Supreme, som inderligt beder

ham om søde små Kid Supremes: "When shall we hear the rustle of tiny capes?"

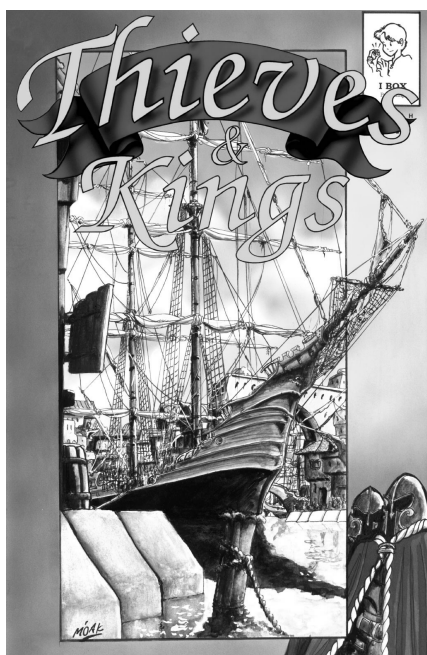
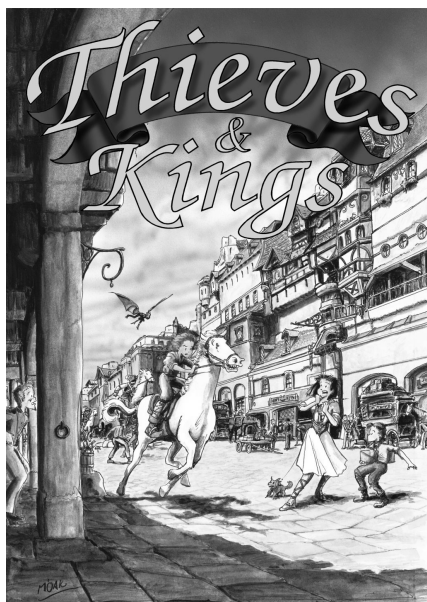
Ind i mellem al komikken kæmper *Supreme* mod sin Lex Luthor-agtige ærkefjende, Darius Dax, og historierne er ganske enkelt geniale, både hvad angår humor og intelligent handling.

Disse hæfter er i dag meget svære at få fat på, men der eksisterer to trade paperbacks fra forlaget Checker, der samler stort set alle numrene. De er halvdårligt trykt, men læseglæden vil med garanti få dig til at glemme alt om trykqualiteten...

Fantasy- tegneserier: THIEVES & KINGS

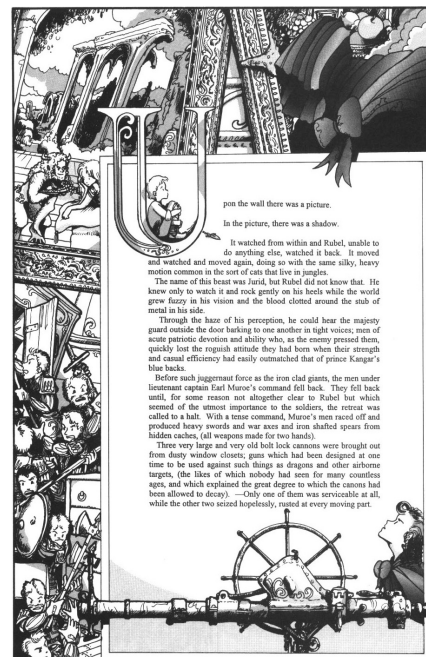
Af Klaus Æ. Mogensen

Der er fantasy-tegneserier, og der er fantasy-tegneserier. Mange er temmelig klichéfylde på godt og ondt, og så er der nogle der sprænger rammerne og fortæller en helt original historie i et unikt univers. Mark Oakleys selvudgivne sort-hvide tegneserie *Thieves & Kings* hører til den sidste slags.

Historien begynder med at drengen Rubel vender tilbage til sin hjemby Oceanend efter nogle år på havet. Han finder mange ting forandret. Den gamle konge er syg, og hans despotiske søn har taget magten ved hjælp af nogle mystiske, kæmpestore ridere i altdækkende rustning. Rubels venner er forsvundet, men til gengæld dukker nogle fantastiske væsener fra hans barnheds drømme op – eller var det drømme? Han håber at kunne få svar hos sin gamle mentor, den excentriske selvbestaltede troldmand Quinton Zempfester (som ingen nogensinde har set udføre magi), men han er også forsvundet. Rubel bliver hurtigt rodet ind i en masse farlige begivenheder, der afslører at der er noget langt mere komplekst på færde end bare en prins, der har taget magten fra sin far.

Rubel er kun den ene af seriens hovedpersoner, men den anden bliver vi først præsenteret for i anden samling. Det er den unge, rødhårede pige Heath, som lever i en tid flere hundrede år før Rubel, hvor hun bliver venner med en excentrisk, selvbestaltet troldmand, der kalder sig – Quinton Zempfester. Trods forskellen i tid er Heaths og Rubels skæbner tæt knyttet sammen i en kamp, der har stået på i årtusinder mellem kræfter, der enten er udødelige eller bliver reinkarneret med mellemrum. Rubel og Jenny er sådanne reinkarnationer, og Quinton Zempfester prøver at føre dem sammen for derved at få skabt ny dynamik i en fastlåst krig mellem godt og ondt – eller det nærmeste der kommer på sådanne absolutte størrelser i et univers med mange gråtoner. Det er en

ikke ufarlig manøvre, for Heaths reinkarnation er i live på Rubels tid – og hvad vil der ske når de to mødes?

Mark Oakley åbner kun langsomt op for sin store og komplekse historie. Hver samling af de til nu seks introducerer nye figurer, nye relationer og nye situationer, og selv om nogle situationer også bliver afklaret hen ad vejen, får man en fornemmelse af stadig at være langt fra historiens slutning.

Her mener jeg også 'langt' i tid for læseren, for det virker som om Mark Oakley er gået lidt i stå med serien. Der er ikke kommet nogen ny samling siden 2008, og det virker som om Oakley bruger det meste af sin tid på sin webcomic *Stardrop*, en humoristisk science fiction-serie med løs tilknytning til universet i *Thieves & Kings*. Oakley nævnte på et tidspunkt på sin nyheds-

blog at et andet forlag gerne ville udgive en farvelagt udgave af *Thieves & Kings*, og man kan håbe på at det er arbejdet med farvelægningen der forsinker arbejdet med fortsættelsen.

Det, der blandt andet gør *Thieves & Kings* speciel, er den måde, som seriens konflikt udspiller sig på. Eftersom alle de centrale figurer i konflikten enten er udødelige eller reinkarnerer over århundrederne, overvin-der man ikke sine modstandere

ved at slå dem ihjel, men ved at vinde dem over til sin egen side. Man kan sige at det er en kamp om sjæle snarere end om liv eller død.

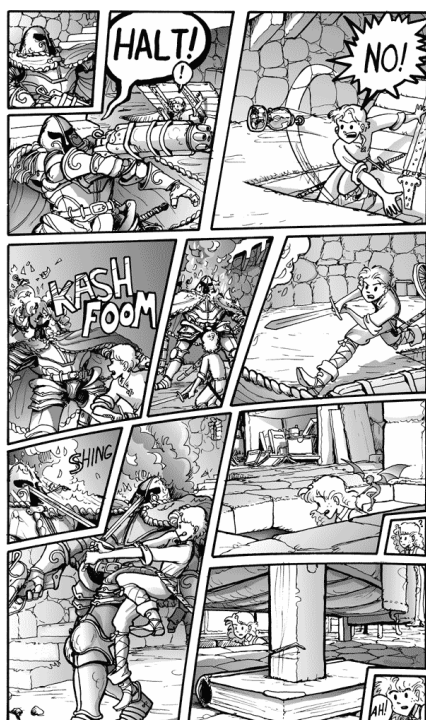
De første par bind af serien lider lidt under at især persontegningerne kan virke en smule amatøragtige, men det kommer Oakley over hen ad vejen. Selvom personerne i de senere bind stadig er tegnet meget enkelt, er de tegnet med stor sikkerhed og bredde i udtryk. Baggrundstegningerne er hele vejen igennem storslåede og detaljerede og tegner et flot portræt af et miljø på kanten mellem middelalder og renæssance.

En ting, der i lang tid afholdte mig fra at læse *Thieves & Kings*, trods at Hovedbiblioteket i København havde de to første samlinger, er at serien har en hel del sider fortalt i prosa, dog med dekorationer og illustrationer. Det er noget jeg normalt ikke bryder mig om – en tegneserie skal være en tegneserie, ikke en krydsning mellem en roman og en tegneserie. I dette tilfælde har jeg dog måtte give mig, for Oakley skriver faktisk rigtig god prosa, til forskel fra de fleste andre tegneserieskabere jeg har set forsøge sig med det samme.

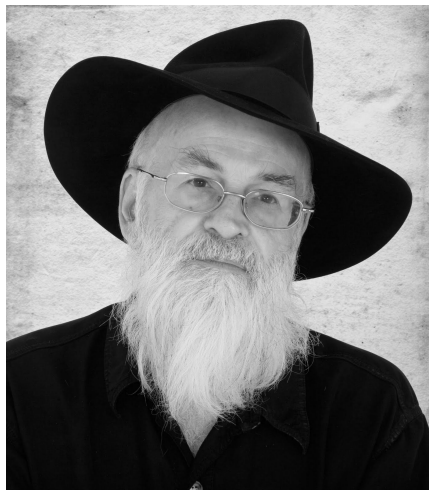
Det betyder naturligvis at man ikke lige læser en samling på et par timer en søndag eftermiddag, men *Thieves & Kings* lægger heldigvis op til fordybelse – og til flere genlæsninger.

På Mark Oakleys hjemmeside iboxpublishing.com kan man læse et kapitel fra seriens tredje bind, og her finder man også *Stardrop* og Oakleys tidligere webcomic, *The Walking Mage*, en ret fjollet og simpelt tegnet historie om Quinton Zempfester fra *Thieves & Kings*.

SIR TERRY PRATCHETT

(28. april 1948
– 12. marts 2015)

Mindeord af Amdi Silvestri

Amdi Silvestri er skolelærer og prisbelønnet forfatter udi de fantastiske genrer. Han vandt bl.a. engang en fan-fiction-konkurrence for en historie sat i Pratchetts Discworld-univers.

Er det nødvendigt for mig at sige navnet? Jeg tror det ikke. Vi ved alle, hvem denne nekrolog handler om. Blot for at være på den sikre side, vil jeg gøre det alligevel, fordi der måske et sted blandt dette blads læsere sidder et menneske, der endnu har til gode at opleve de verdener, Sir Terry Pratchett skabte inden han døde.

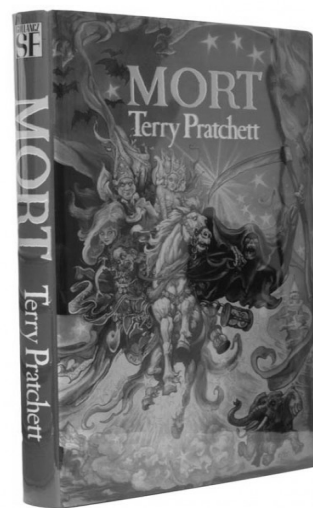
Det lå altid i kortene, at Sir Terry Pratchett skulle være forfatter. Som 13-årig fik han sin første novelle, *The Hades Business* (findes i novellesamlingen *A Blink of the Screen* fra 2012), i skolebladet og i årene op til hans første udgivelse uddannede han sig til journalist. Gennem et interview mødte han udgiveren Peter Bander van Duren, og fik derigennem etableret de første kontakter til forlagsverdenen.

Hans første bog (*The Carpet People*¹) udkom i 1971 og omhandler tæppefolket, der bor i den sære verden kaldet Tæppet. Det er fyldt med sære sølvfisk, al metal i hele riget kommer fra en enkelt, tabt mønt og langt ude i horisonten er der noget, men hvad det er, er umuligt at sige. Det er alt for langt borte. Længere væk end selv De Ufejede Egne. I henholdsvis 1976 og 1981 udkom *The Dark Side of the Sun* og *Strata*, der begge er rigtig gode bøger, men som altid kom til at stå i skyggen af hovedværket *The Colour of Magic*, der udkom i 1983.

*The Colour of Magic*² er nemlig den første roman, der udspiller sig i Discworld-universet og i modsætning til de foregående tre bøger, blev denne modtaget med jubel og lovprisninger. I løbet af de næste mange år blev bogen omdannet til først et radioprogram, der blev sendt i afsnit, derefter et computerspil, dernæst en graphic novel, omdannet til skuespil og til sidst filmatiseret af BBC i 2008. Om bogen selv sagde Sir Terry Pratchett at den var et forsøg på at gøre for fantasy, hvad filmen *Blazing Saddles*³ havde gjort for westerngenren. Det må siges at

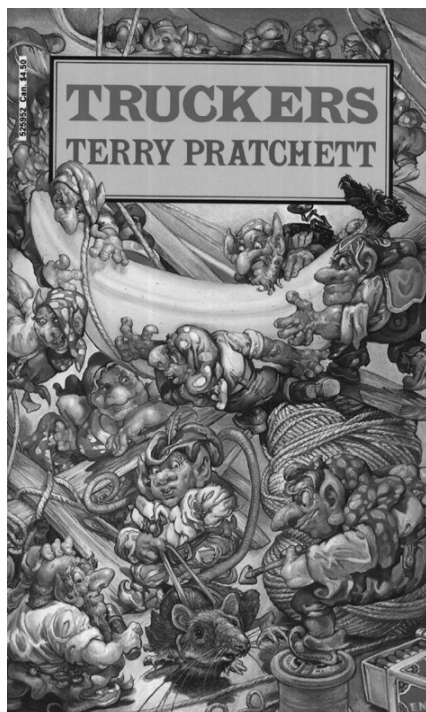
ikke alene gjorde *The Colour of Magic* netop det ... for den dag i dag bugner boghandlernes hylde ikke af westerns.

I *The Colour of Magic* møder vi figuren Rincewind, en mildest talt talentløs troldmand, der i virkeligheden kun har et ægte talent, nemlig at gemme sig for problemerne. Det lykkes dog ikke helt her i den første fortælling, men Sir Terry Pratchett skaber allerede her ikke bare en, men flere af de mindeværdige figurer, der kommer til at gå igen og igen de næste 30 år. Her bør i hvert fald Luggage nævnes, en kuffert af tænkende pæretræ, der på engelsk beskrives som "half suitcase, half homicidal maniac" og som mere eller mindre har valgt Rincewind til dens herre. De forvirrede og magtfulde troldmænd, der har problemer med at forstå og fungere i en verden uden for deres elskede universitet. På trods af at disse figurer er dejlige og underholdende, skulle det først blive med den fjerde bog at seriens mest kendte og ikoniske figur blev trukket frem på scenen.

*Mort*⁴ blev udgivet i 1987 og selvom figuren Døden havde haft gæsteoptrædener i de foregående bøger, var dette den første roman, hvor han figurerede som en prominent hovedperson. Døden blev næsten øjeblikkeligt til en legende. Ikke alene var det

meget genkendeligt, når Døden talte, eftersom samtlige bogstaver var versaler, men hvad der var lige så utroligt var at Døden ikke helt var i stand til at forstå de mennesker, han på daglig basis hentedede. Men bare fordi Døden var en antropomorf personifikation⁵ havde han ikke tænkt sig at give op og i løbet af de fem romaner i Discworld-serien, der har Døden som hovedperson, forsøger han sig med alt fra at blive fuld til at være far. Han vil så gerne forstå og ofte ender han med, gennem en total mangel på indsigt, at gøre eller sige det helt rigtige. Døden bliver på mange måder mere menneskelig end mennesket.

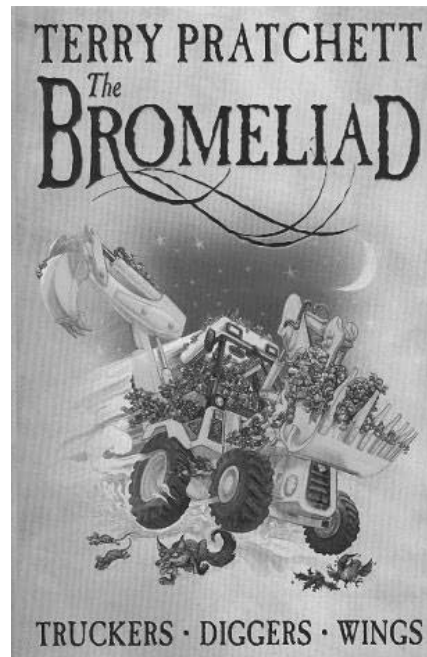
Med *Mort* stod det tydeligt for Sir Terry Pratchett at han kunne leve af at være forfatter. Han sagde sit job hos CEEB op og koncentrerede sig udelukkende om at skrive. I løbet af de næste fem-seks år introduceres størstedelen af de andre genkendelige figurer, der kommer til at følge Discworld-serien i fremtiden: De tre hekse, Ankh-Morporks byvagt og ikke mindst Lord Vetinari, multiversets koldeste, mest nøjeregnende eksistens, der på sær vis alligevel formår at være usandsynlig god

til sit arbejde med at hive hele Diskverdenen råbende og skrigende ind i frugtflagermusens århundrede.

Gennemgående for Sir Terry Pratchetts skrivestil var et sprudlende ordforråd og evnen til at se til det komiske i selv gravalvorlige situationer. Ofte er hans humor meget underspillet, og han har intet imod at bygge op til en joke over flere sider. Dog er meget af hans stil også bygget på klassiske ordspil og britisk rim-tradition. Hvor mange andre forfattere enten kan være sjove eller alvorlige, er Sir Terry Pratchett begge dele synkront, men ikke nødvendigvis samtidig. Netop at hans bøger er sjove er en grundlæggende kvalitet, som få forfattere, om nogen, vil kunne gøre ham efter.

Op gennem firserne og halvfemserne skriver Sir Terry Pratchett mange bøger i Discworld-universet og de har alle sammen fokus på en af de førnævnte grupper. Det bliver dog også til andre projekter. *Truckers*, *Diggers* og *Wings*⁶ omhandler en række gnomer, der forsøger at overleve i en verden fyldt med mennesker og alle deres fremskridt og serien om *Johnny*⁷ følger en ganske normal dreng, der konstant bliver kastet ind i sære eventyr. Begge serier er mere møntet på børn end Discworld-serien, men de er ikke af den grund mindre læsværdige.

I samme periode begynder priserne for hans bøger også at komme. I 1989 vinder han British Science Fiction Award for romanen *Pyramids*, og i 1994 bliver han udråbt til British Book Awards Fantasy and Science Fiction Author of the Year. I denne periode opstod også diverse conventions med fokus på hans forfatterskab. Mange af disse mødte han gerne op til, da han var kendt for at være glad for sine fans og flere gange udtalte, at uden dem var han ingenting. Under takketalen for at modtage Carnegie Medal i 2001 sagde han:

"Fantasy isn't just about wizards and silly wands. It's about seeing the world from new directions".

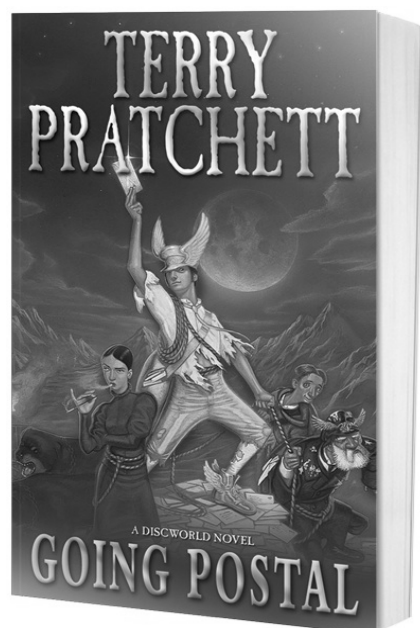
Gennemgående for de verdener Sir Terry Pratchett skabte var et ønske om at vise læseren deres egen verden, sat op foran et forvrænget spejl. Et eksempel kunne være den lange tråd på tværs af mange bøger i Discworlds verden, hvor andre racer end mennesker gradvist bliver accepteret som lige borgere i samfundet – en klar parallel til vores verdens racisme. Det samme gør sig gældende i *Truckers*, hvor en anden race forsøger at overleve i en verden mennesket har gjort fjendtlig. Disse pointer blev serveret med et smil, men lige under smilet tittede pegefingeren frem. Han betragtede dog ikke sig selv som fuldstændig satiriker, men mere som humorist.

I modsætning til mange andre fantasy-verdener, udviklede Discworld sig hele tiden. Hvor de første bøger var sat i et rimeligt traditionelt fantasy-univers og mindede meget om parodier, bevægede serien sig gradvist over mod en mere filosofisk tilgang, uden derved at miste sin humor. Punkt for punkt ændrer Sir Terry Pratchetts verden sig til at indeholde nye strømninger indenfor religion, teknologi, race-

og kønspolitik, politiske ideologier, krig og infrastruktur.

Læser man bøgerne fra ende til anden, står man som vidne til en verden, der gennemlever en ægte renæssance og går fra en klar middelalder til begyndelsen på et industrisamfund. Alt sammen igen uden at miste det mindste af sin fantasy-feel. I takt med at verdenen udviklede sig, blev det også nødvendigt at inkludere nye figurer. Mest prominente var Moist von Lipwig, der nåede at få hele tre bøger⁸ og William de Worde, der, på trods af kun en enkelt bog⁹, gjorde et uudsletteligt indtryk på hele universet. Fra årtusindskiftet antager mange af Sir Terry Pratchetts Discworld-romaner en decideret mørkere tone, noget nogle læsere har elsket og andre har været mere lunkne overfor.

Sir Terry Pratchett var en meget produktiv forfatter og skrev i gennemsnit to bøger om året. Dog holdt det ham ikke tilbage fra at samarbejde med andre. Et af de mest kendte samarbejder var med den engelske forfatter Neil Gaiman om romanen *Good Omens* fra 1990. De to forfattere, der havde kendt hinanden siden 1985, var selv blevet enige om samarbejdet, der i praksis fungerede ved at sende disketter frem og tilbage til hinanden og dagligt tale i telefon. Det blev til dags dato deres eneste samarbejde og

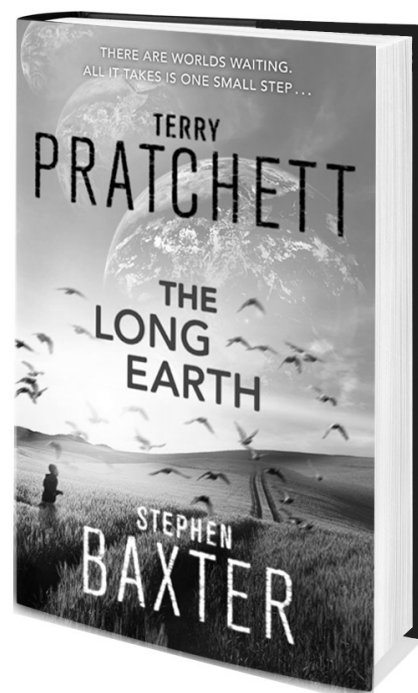

de er begge blevet citeret for ikke helt at kunne huske, til sidst, hvem der præcis havde skrevet hvilken del af bogen. Af andre kollaborationer bør også nævnes samarbejdet med Stephen Briggs, der har omdannet over 16 af Discworld-bøgerne til skuespil, og Stephen Baxter som Sir Terry Pratchett skrev serien om *The Long Earth* sammen med. Sidstnævnte var hans første rigtige tilbagevendende til science fiction siden romanen *Strata* fra 1981.

Mange positive ord kan siges om Sir Terry Pratchetts indsigt, næstekærlighed og store vilje til at blive ved med at arbejde, men en af de største indsigter i manden blev givet af netop Neil Gaiman i en pre-nekrolog, skrevet i 2014 til *The Guardian*. I den fortæller han at i modsætning til hvad mange tror, fans såvel som kolleger, var Sir Terry Pratchett ingen hyggeonkel. Han var drevet frem af vrede og indignation. Han var grundlagt i harme, men det var ikke en negativ eller modbydelig en af slagsen. Det var en følelse af at tingene skulle være retfærdige og det var og er de ikke. Han var vred på menneskelig dumhed og uretfærdighed, men som i al anden harme var der også en oprigtig kærlighed, ikke mindst til historier og den menneskelige værdighed¹⁰.

For hvert år Sir Terry Pratchett skrev, steg hans popularitet og i 2005 lå hans andel af salget af fiktion i Storbritannien på 3,8%, udregnet efter salgsværdi. Han blev kun slået af J.K. Rowling, ironisk grundet i at hans massivt succesfulde bøger havde været medvirkende til at gøre fantasy-genren stueren igen. Den dag i dag sælges på årsbasis over 2,5 millioner kopier af hans værker.

I 2007 blev Sir Terry Pratchett diagnosticeret med Alzheimer, i en variant der begyndte meget tidligt. For mange mennesker, og ikke mindst forfattere, ville det blive betragtet som en kreativ dødsdom. Men ikke for Terry Pratchett. Selv om sygdommen

til sidst gjorde det umuligt for ham at skrive, allierede han sig med en diktafon og en personlig assistent, der nedskrev hans diktering. Selv gennem sygdommen holdt han sin håndfaste tilgang til skrivningen ved lige. Han begyndte ved 10-tiden om morgenen og var ofte ikke færdig før omkring midnat.

Diagnosticeringen af Alzheimers medførte også at han donerede et millionbeløb til Alzheimer's Research Trust og efterfølgende kastede sig ud i kampen om ethvert menneskes ret til selv at vælge hvornår det ville dø.

Privat blev han i 1969 gift med Lyn Purvis og sammen har de datteren Rhianna, der også er forfatter. I skrivende stund arbejder hun på en BBC-serialisering af Ankh-Morpork-vagtens eventyr, beskrevet som en slags CSI sat i Discworld-universet. I 2009 blev Terry Pratchett slået til ridder grundet sine bidrag til litteraturen.

Terrence David John Pratchett døde den 12. marts 2015, 66 år gammel, i sit hjem med sin kat sovende ved siden af sig i sengen. Hvor hans sorte fedora, som han altid gik med, var henne, vides ikke. De sidste tre updates på hans twitter-profil¹¹ går som følger:

The Great A'Tuin

AT LAST, SIR TERRY, WE MUST WALK TOGETHER.

Terry took Death's arm and followed him through the doors and on to the black desert under the endless night.

The End.

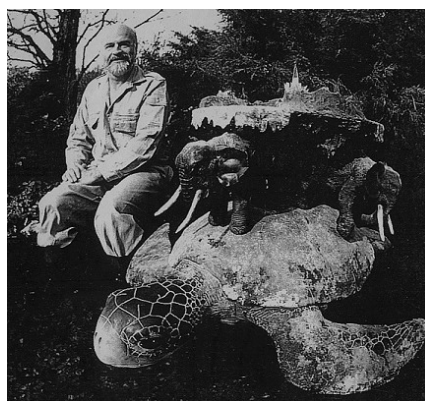
Det sværeste for mig var at skrive disse sætninger. Det var så vanskeligt at notere en masse fakta ned om en af de få forfattere, jeg uden at blinke bøjer mig for, for hvad fortæller fakta i virkeligheden om et menneske, når det kommer til stykket? Skulle jeg have fokuseret mere på hans sygdom, der uden tvivl var medvirkende til at han døde så tidligt? Eller på hans samarbejder, hans utrolige betydning for dem der kom efter eller måske holdt igen med at beskrive fiktioner frem for mennesket bag? Måske. Jeg har prøvet at gøre det hele i småt, men forhåbentligt lige mål. Og jeg har glemt en masse. Men jeg vil tilade mig at runde af med min egen tanke.

Nogle gange kan det føles som om at alle de store forfattere og historiefortællere var noget, der levede for lang tid siden. En tid med Dickens og Wilde og Voltaire og Camus,

noget der er uhyggeligt fjernt fra nu. Det passer ikke. Den tid er her stadig. Og vi har alle været så heldige at få lov til at leve sammen med en af alle tiders største litterære begavelser. En af de store. Og vi er så privilegerede at han efterlod over 100 værker til os.

Thank you, Sir Terry Pratchett.

I tip my hat to you.

Noter

[1] *Tæppefolket*, Borgen, 1992

[2] *Når magien bliver for broget*, Rosinante & Co., 1992

[3] *Sheriffen skyder på det hele*, 1974

[4] *Dødens lærling*, Borgen, 2004

[5] Et begreb givet en menneskelignende krop gennem menneskets egen forestillingsevne, da det så er lettere at forholde sig til.

[6] Kendt som *The Bromeliad Trilogy*.

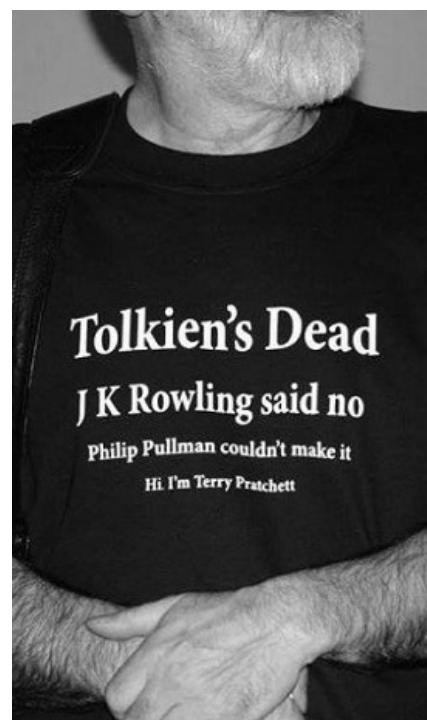
[7] *Only You Can Save Mankind, Johnny and the Dead, Johnny and the Bomb*.

[8] *Going Postal, Making Money og Raising Steam*.

[9] *The Truth*.

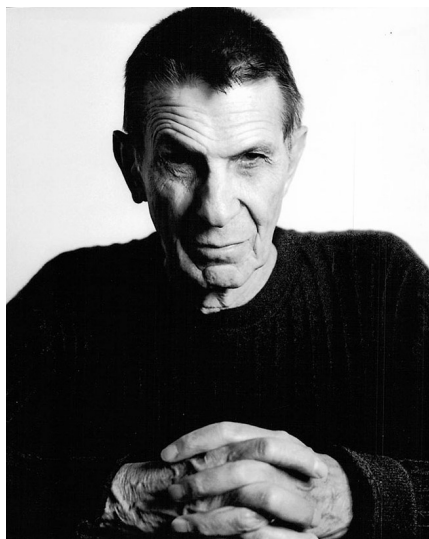
[10] <http://www.theguardian.com/books/2014/sep/24/terry-pratchett-angry-not-jolly-neil-gaiman>

[11] <https://twitter.com/terryan-drob>

LEONARD NIMOY VAR SPOCK!

Nekrolog af Johan
Albrechtsen

Sci-fi ikonet Leonard Nimoy behøver ingen introduktion....!

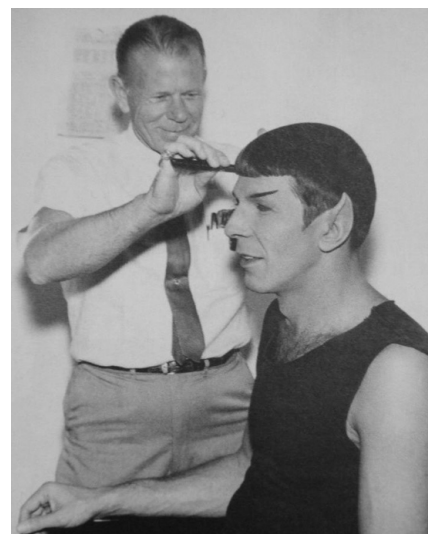
Den 27. februar – efter adskillige dages indlæggelse og smerter som følge af lungelidelsen KOL (kronisk obstruktiv lungesygdom) – forlod Leonard Nimoy planeten Jorden for stedse og drog mod “the final frontier” i en alder af 83 år. Nimoy er selvsagt skuespilleren der i omtrent 80 tv-afsnit og otte spillefilm (spredt ud over næsten 50 år) levedegjorde “Star Trek”-franchisens evigt ærværdige og halvt-menneskelige, halvt-vulcanske videnskabsofficer, Commander Spock.

De fleste såkaldte *trekkies* kunne sikkert snildt skrive flere hundrede siders lovord om Nimoy's pragtpræstation. Svælge i prangende superlativer. Boltre sig i fede anekdoter. Skrive stolpe op og stolpe ned om, hvordan Nimoy's (ja, vel nærmest paradoksalt følelsesladede) portræt af en mand, der var splittet mellem sin emotionelle, menneskelige halvdel og sin logiske, følelsesforladte, vulcanske halvdel, talte til talløse fans, der ligeledes havde svært ved at finde sig til rette i verden, og således fostrede mod og håb. Ævle uafbrudt i dagevis om, hvordan Nimoy indgød en anstændighed og retskaffenhed i den beundringsværdige Spock, der måske endda var med til at gøre virkelige, pacifistiske unikummer (og selvudnævnte “Star Trek”-fans) som Stephen Hawking, Dalai Lama og Martin Luther King hooked på “Star Trek”.

Men Nimoy's indsats foran kameraet understreger hans exceptionelle talent *langt* bedre end nogen fan nogensinde ville kunne – selv med flere hundrede siders ord til rådighed. Men i min optik er der særligt ét øjeblik, der står klart i erindringen netop nu. Det virker næsten en anelse morbidityt at fremhæve en fiktiv dødscene med Nimoy, nu hvor en hustru, flere børn og børnebørn har lidt et meget ægte tab, men samtidig kan jeg ikke sætte finger på et stærkere øje-

blik i hele “Star Trek”-franchisen (som vel at mærke huser tolv film, seks tv-serier og utallige spil, bøger og tegneserier) end Spock's døds scene til slut i *Star Trek II: The Wrath of Khan* fra 1982, og det er netop så stærkt på grund af Nimoy. Her er det i øvrigt værd at bemærke, at produceren Harve Bennett, som var en af hovedarkitekterne bag den anden Star Trek-spillefilm, døde blot få dage efter Nimoy.

Star Trek II: The Wrath of Khan blev engang kaldt “den ultimative hævnfilm” af den Oscar-belønnede mesterinstruktør Quentin Tarantino, men den vil for altid være bedst kendt *ikke* for den ondsksfulde Khans hævn-gerrighed, men for ét øjebliks rendyrket kærlighed, hvor den døende Spock, der har vekslet sit liv for sine kammeraters fremtid, tager afsked med sin overordnede og allerbedste ven, Captain Kirk (ud over Holmes og Watson kan jeg simpelthen ikke mindes et stærkere venskab i den vestlige fiktions samlede historie). “I have been, and always shall be, your friend”, konstaterer Spock sagte, før han leverer sin ikoniske vulcan-hilsen “live long and prosper”. Scenen går lige i solar plexus på mig hver gang. Nok ikke i mindre grad nu.

Det var oprindeligt ikke meningen, at Spock skulle vende tilbage, men takket være science

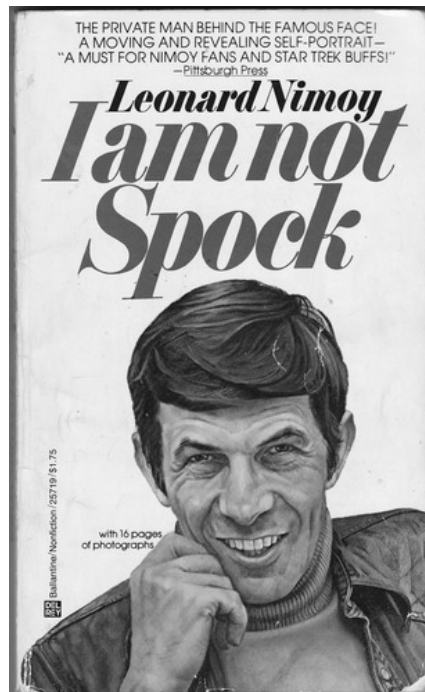
fiction-genrens enorme kreative albuerum kunne man gudskelov finde en "løsning" på Spocks bortgang og redde ham fra dødsrigets greb, så vi kunne nyde hans uvurderlige selskab i endnu flere film og tv-afsnit. Mange fans ved formentlig ikke, at det oprindeligt slet ikke var meningen, at Spock skulle medvirke i den første "Star Trek" tv-serie om rumskibet Enterprises intergalaktiske eventyr. Efter fremvisningen af den første "Star Trek" tv-pilot fra 1964 blev seriens skaber, Gene Roddenberry, bedt om at "droppe ham fyren med ørerne", da hans sponsorer gav ham lov til at producere et nyt pilotafsnit. Men både Roddenberry og franchisen nægtede simpelthen at give slip på den spidsørede særling – både i 1964 og i 1982 – og gudskelov for det.

Men nu vil J.J. Abrams' *Star Trek Into Darkness* fra 2013 altså for altid stå tilbage som den oprindelige Spocks bitter-søde svanesang [NOOOOOOO!! -Red.].

Det er naturligvis også vigtigt at huske på, at nøjagtig ligesom Spock var Nimoy et mægtigt multitalent. Han var en ferm fotograf, som har fået sine billeder vist på adskillige udstillinger, og han har naturligvis også spillet andre roller gennem karrieren end Spock (han er især kendt for sit arbejde på den oprindelige "Mission: Impossible" tv-serie og J.J. Abrams' nyere sci-fi-føljeton "Fringe"), og udover at instruere to af "Star Trek"-spillefilmene (vel at mærke to af filmseriens bedste kapitler: *Star*

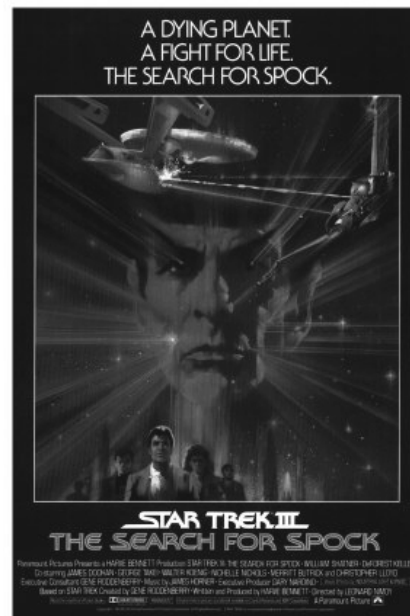
Trek III: The Search for Spock og *Star Trek IV: The Voyage Home*), så har han også instrueret film som det romantiske drama *The Good Mother* (med Diane Keaton og Liam Neeson) og det fornøjelige komediehit *Tre mand og en baby* fra 1987.

Yes, he was.

Men naturligvis vil den Boston-fødte herre altid være bedst kendt for sin rolle som Spock, og det ville Nimoy formentlig selv være godt tilfreds med. Efter at have haft et lidt ambivalent forhold til karakterens popularitet (formentlig affødt af mange fans besvær med at skelne mellem Nimoy og hans fiktive persona) i 70'erne, hvor han skrev selvbiografien *I Am Not Spock*, forfattede han i 1995 en opdateret udgave med titlen *I Am Spock*.

Han affandt sig altså tydeligvis med Spocks popularitet, og *I Am Spock* synes også at være en passende titel – ud af alle de skuespillere, der har medvirket i de mange "Star Trek"-serier og – film gennem tiderne, synes der ikke at være nogen skuespiller, der i lige så høj grad har besiddet sin karakters admirable karaktertræk.

Det er begrædeligt, at Nimoy ikke kan gå sit legendariske *alter ego* i bedene og ligeledes snyde døden... Jeg taler nok på vegne af mange fans, der naivt – men indædt – håbede, at Nimoy ville nå den gennemsnitlige, vulcanske levealder på de 250 år. Men under alle omstændigheder hersker der ingen tvivl om, at han vil leve videre i millioner af trekkie-hjertes - helt frem til det 23. århundrede og hinsides.

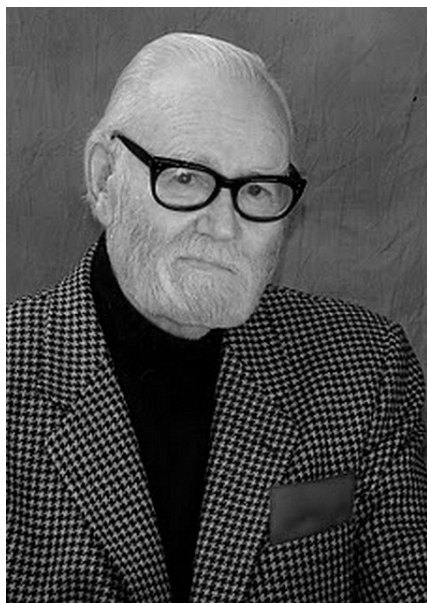

IB MELCHIOR 1917-2015

Nekrolog af Klaus Æ.
Mogensen

Den dansk-amerikanske forfatter og filmand Ib Melchior er død, 97 år gammel. Hermed nogle mindeord i den anledning.

Ib Melchior blev født i København mod udgangen af Første Verdenskrig og døde knap hundrede år senere i West Hollywood i Californien. Ind i mellem levede han et omtumlet og spændende liv som kun få kunne drømme om.

Ib Melchior var søn af den verdensberømte operasanger og filmstjerne Lauritz Melchior og havde derfor teaterblod i årene fra fødslen. I en ung alder sluttede han sig til teatertruppen The English Players og turnerede Europa rundt. I 1939, da han er blevet formand for truppen, ankommer han i New York, hvor truppen skal sætte et show op på Broadway. Han bliver hængende i USA og melder sig til den amerikanske hær og er i Pearl Harbor da japanerne angriber basen i 1941.

Melchior bliver ansat af efterretningstjenesten og er 1943-45 i Europa som agent for Counter Intelligence Service, hvor hans bredde kendskab til europæiske sprog kommer ham til gode. For dette arbejde bliver han dekoreret af den amerikanske hær såvel som af Kong Christian X og det svenske militær. Hans erfaringer under krigen danner grundlaget for hans serie af populære krigsromaner med titler som *Code Name: Grand Guignol*, *The Haigerloch Project*, *The Marcus Device* og *Order of Battle: Hitler's Werewolves*.

Ib Melchiors hjerte bankede dog for science fiction og for film, og det er især i den forbindelse at han er husket. Hans første film, som han både skrev og instruerede, var *The Angry Red Planet* (1959) om en ekspedition til Mars og de farer, de møder der. Det er efter sigende ikke nogen særlig mindeværdig film, og de næste par år skrev han hovedsageligt ting til tv, indtil han skrev manuskriptet til det, der nok er hans mest kendte film: den dansk-amerikanske monsterfilm *Reptilicus* (1961), instrueret af Sidney Pink, som havde været medforfatter på *The Angry Red Planet*. Ambitionerne

var høje til denne film – man håbede blandt andet på en Oscar for bedste special effects – men filmen floppede, om end den senere blev kult på begge sider af Atlanten fordi den er tåkrummende dårlig på en sjov måde.

Efter *Reptilicus* fulgte endnu et dansk-amerikansk samarbejde med Pink, den langt bedre *Journey to the Seventh Planet* (1962) om en ekspedition til Uranus, som viser sig at være beboet af et mægtigt, telepatisk væsen, som skaber kunstige virkeligheder for besætningen (der bl.a. tæller Ove Sprogø, Carl Ottosen og Louis Miehe-Renard). Denne film kan faktisk ses som en forløber for tv-serien *Star Trek*, da der er en del fælles træk mellem filmen og serien.

Nu vi er ved tv, så udviklede Melchior i 1960 ideen til en science fiction-tv-serie kaldet *Space Family Robinson*, som ikke blev til noget – men få år senere lavede tv-selskabet en meget lignende serie, den populære *Lost in Space*, som Melchior aldrig fik credit som medskaber af. *Space Family Robinson* blev i stedet til en tegneserie fra forlaget Gold Key.

I 1964 skrev og instruerede Melchior sin nok bedste film, *The Time Travelers*, om en håndfuld forskere som får opfundet en tidsmaskine og bliver transporteret til forskellige dystopiske fremtider. Trods et minimalt budget og til tider tungt skuespil, er filmen en ganske vellykket science fiction-historie med flere overraskende elementer.

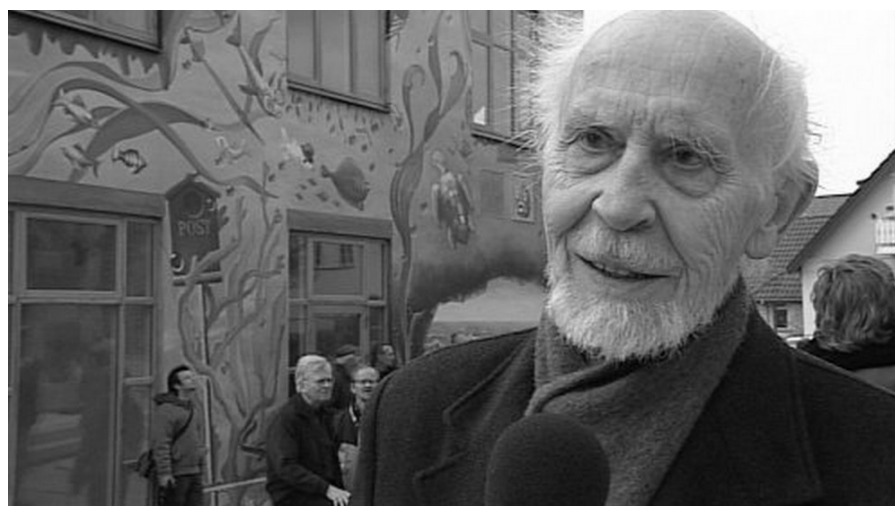
Man kan også tilskrive Melchior en stor del af æren for kultklassikeren *Deathrace 2000* (1975) med David Carradine og Sylvester Stallone, selvom han ikke direkte var involveret i produktionen af filmen, for manuskriptet var baseret på en novelle af Melchior, "The Racer". Melchior skrev desuden manus til filmen *Robinson Crusoe on Mars*, der som titlen antyder, er en omskrivning af den klassiske skibbrudshistorie til at foregå på planeten Mars.

OTTO FRELLO: DET SIDSTE MENNESKE

Nekrolog af Ida Holst

Den danske kunstner Otto Frello er død kort før sin 91 års fødselsdag. Frello malede fantastiske virkeligheder. Et af hans malerier kan ses på forsiden af Himelskibet nr. 20.

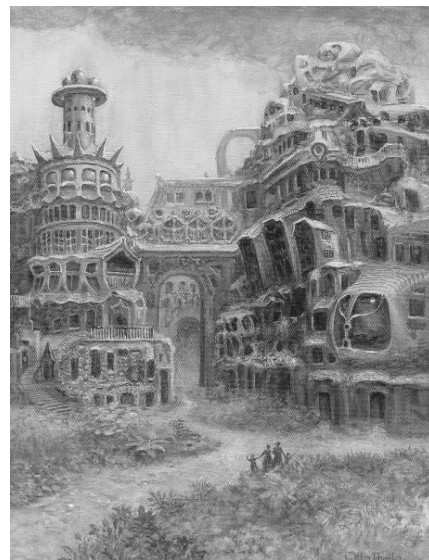
Otto Frello i Varde

D. 6. april ville kunstmaleren og illustratoren Otto Frello være fyldt 91 år. Det nåede han desværre ikke. Frello sov ind d. 24. marts 2015. Han efterlader sig hustru, søn, svigerdatter og et lille barnebarn. Udover andre slægtninge og venner, efterlader maleren sig også et hav af fans i alle aldre.

Min veninde Lea er en af de mange fans. Hun boede engang i samme gade som Frello, og ofte stod hun med næsen trykket op ad kældervinduet for at kigge ind på de fantastiske malerier. En gang inviterede Otto Frello hende ind, og Lea fik en rundvisning helt privat. Hun fik også lov til at se malerierne, som hang i stuen.

Oprindeligt var maleren fra Outrup ved Varde. Efter skolen kom han i lære som håndværksmaler i Billum, og i 1948 rejste han til København, hvor han fik han male- og tegneundervisning på flere kunsthøjskoler.

Frellos malerier er en blanding af eventyr og virkelighed og af fortid og nutid. Et maleri af en plante er ikke bare en plante. Man fornemmer, at den plante kan noget eller at der gemmer sig noget bag den. Måske er den giftig, eller måske får man en overnaturlig evne, hvis man spiser lidt af den. Det kan også være, at planten vogter over en lille grim prinsesse, som gemmer sig bag dens blade. Måske æder den hende en dag, fordi

Ubyggelig bygning

hun med årene bliver mere og mere irriterende.

Et billede af en trappe er heller ikke bare en trappe, for trappen fører op til et gyldent rum. Hvad der er derinde må man selv finde ud af. Man skal bruge sin fantasi.

Det er umuligt at kigge på Frellos billeder uden automatisk at stille spørgsmål til, hvad man ser. Man undres, man forfærdes, man bliver nysgerrig, nogle gange forelsket og andre gange virkelig ked af det. Hvert maleri har sin historie, og den skal fortælles af den, der ser.

For et år siden blev stort set alle Frellos malerier udstillet i Rundetårn. Der var fernisering d. 22. marts, og sønnen Thomas stod for en rundvisning, hvor han fortalte lidt om billederne. Han gjorde bl.a. opmærksom på, at det samme tema går igen i flere af malerierne. I "Studium af vandhuller" fra 1979 ser man f.eks. fem mennesker, der studerer dyrelivet i et vandhul. Hvis man kigger efter, så ser man at det samme motiv gentager sig fem andre steder på samme maleri. Noget tilsvarende er tilfældet med billedet "Vejen" fra 1995. Her ser man den samme kvinde og den samme flok mennesker på samme vej. Man ser dem tæt på og man ser dem langt væk.

Lea var naturligvis med til rundvisningen i Rundetårn. Da

Det sidste menneske

vi nåede til maleriet "Det sidste menneske", begyndte hun at græde. Maleriet viser en gammel kvinde. Hun holder på maleriets ramme. Hendes fingre går faktisk udover rammen, som om hun gerne vil ud af billedet ... måske ud til os? Bag hende er der grønt. Det myldrer med dyre- og planteliv. Der er skildpadder, sommerfugle, snegle, slanger og fabeldyr. Bagved igen er der isvinter. Det er som om kulden og isen sniger sig tættere og tættere på for at ødelægge alt det grønne og til sidst også kvinden – det sidste menneske.

Otto Frello malede dette maleri i år 2000 kort efter, at han mistede sin yngste søn Simon, som kun blev 28 år. Simon havde en hjertefejl, som ingen kendte til. En dag faldt han pludselig om uden forvarsel. Lea havde mødt Simon et par gange gennem fælles venner, og hun tog forbi med en buket blomster til maleren, da hun hørte, at hans søn pludselig var død. Frello fortalte Lea, at familien selvfølgelig levede i sorg, men at de tog én dag af gangen, og det var den sorg, han havde malet ind i billedet. "Det er derfor, jeg altid får tårer i øjnene og gåsehud, når jeg ser eller tænker på det billede", har Lea udtalt.

Selvom Otto Frello var knap 90 år, så mødte han op med sin hustru til ferniseringen i Rundetårn. Han var svag men fuld-

stændig åndsfrisk, og der stod mange mennesker (også mig) i kø til ham, for at få signeret postkort og plakater.

Ofte, når jeg ser kendte mennesker, så kigger jeg ikke kun på dem, men også på deres fans. De kan være interessante at iagttage. Otto Frellos fans var i alle aldre, og fælles for dem var, at de havde lys i øjnene, da de endelig nåede frem til kunstneren og fik talt med ham. Det lyder måske som en kliché at bruge betegnelsen 'lys i øjnene', men det var præcis sådan det var. Jeg husker især en ca. 40-årig kvinde, der virkelig strålede. Det var en rigtig fin oplevelse, at iagttage samtalen mellem male-

ren og kvinden. Otto Frellos hustru sad diskret i nærheden og hun blev ikke glemt. Mange fik talt med hende også.

Nu er Otto Frello her ikke mere, men han lever videre i alle sine malerier. En stor del af samlingen kan til dagligt ses på Varde museum – Frellos barndomsby, hvor han i 2014 blev udnævnt som æresborger.

Til sidst bør det nævnes, at det kan være svært at skrive en nekrolog. Man kan aldrig vide, om man får det hele med, og man kan jo ikke få feedback fra hovedpersonen. Thomas har dog udtalt følgende til mig: "Otto plejede at sige, at det var ligegyldigt hvad der blev skrevet, bare der var et par af hans billeder med i artiklen :)" Det kommer der naturligvis her, og hvis jeg kunne, så ville jeg vise dem alle og helst i naturlig størrelse. Det allerbedste er dog at tage forbi Varde Museum og se malerierne i virkeligheden. Kig godt på detaljerne – der er mange – og skab så din egen historie ud fra hvad, du ser.

Mange af Otto Frellos billeder kan ses på hans hjemmeside: ottofrello.dk. Varde Museum har desuden udgivet flere bøger med hans billeder: vardemuseum.dk.

To kvinder

NYT OM FANTASTIK

Ved Klaus Æ. Mogensen

Norman Spinrad

Priser

William F. Nolan er blevet kåret til World Horror Society Grandmaster 2015 af deltagerne på World Horror Convention. Nolan har ud over horror bl.a. skrevet sf-romanen *Logan's Run*, som filmen er baseret på.

Den amerikanske science fiction-forfatter **Norman Spinrad** (tidligere gæst på Fantasticon) har fået opkaldt en asteroide efter sig. Den hedder 186835 Normanspinrad.

The Robert A. Heinlein Award, som gives til science fiction med libertarianske temaer, er gået til **Jack McDevitt** for hele hans forfatterskab.

Dødsfald

Inge Eriksen. Foto: Henning Bagger

Den danske forfatter **Inge Eriksen** er død, 79 år gammel. Eriksen sprang ind på den danske litterære scene i 1976 med den feministiske og socialistiske roman *Victoria og verdensrevolutionen*, men skrev også en hel del science fiction og var meget vidende om genren. Blandt hendes science fiction kan nævnes fire store romaner med fællestitlen "Rummet uden tid": *Luderen fra Gomorra* (1983), *Nord for tiden* (1985), *Dinosaurernes morgen* (1986) og *Paradismaskinen* (1989), der bl.a. skildrer forskellige forsøg på at redde en døende jord ca. 2000 år ude i fremtiden, og *Alice, Alice* (1991),

hvor rumbyen Alice, der rummer et pacifistisk samfund, bliver besat af fremmede lejesoldater. Eriksens science fiction blandede moderne litterær feminism med klassiske genretroper, og denne blanding var måske medårsag til at hun aldrig blev helt så anerkendt hverken i det litterære parnas eller blandt science fiction-fans som hvis hun havde holdt sig til én genre.

Den britiske tegneserietegner **Brett Ewins** er død, 59 år gammel. Han var bl.a. tegner på serier såsom *Judge Dredd*, *Hellblazer* og *Swamp Thing*.

Den danske maler og illustratør **Ole E. Petterson** er død, 70 år gammel. Petterson lavede en del illustrationer til danske science fiction-magasiner og bøger i 1970'erne og 1980'erne og fik senere en karriere som surrealistisk kunstmaler. Nogle af hans værker kan ses på oep.dk.

Ole E. Petterson (selvportræt)

Den amerikanske sf-forfatter **Suzette Haden Elgin** er død, 78 år gammel, efter længere tids sygdom. Hun er bedst kendt for sin populære serie om Coyte Jones og har lagt navn til The Elgin Award for science fiction-poesi.

Den britiske filmfotograf **Gerry Fischer** er død, 88 år gammel. Han var bl.a. fotograf på *Highlander*, *The Island of Dr. Moreau* og *The Exorcist III*.

Festivaler

Fantasticon 2015

30-31. maj 2015

Valby Kino, København

Den store danske festival for fantasy, science fiction og horror

Gæster: Pat Cadigan (USA) og Ian Watson (UK)

www.fantasticon.dk

Copenhagen Comics

6-7. juni 2015

Øksnehallen, København

Stor dansk tegnseriefestival

Gæster: Art Spiegelman, Francoise Mouly, Henrik Rehr, m.fl.

www.copenhagencomics.dk

Archipelacon

Mariehamn, Åland, Finland

25-28. juni 2015

Stor nordisk festival arrangeret af finner og svenskere.

Gæster: Johanna Sinisalo, Karin Tidbeck, George R.R. Martin

archipelacon.org

Confuse 2015 (Swecon)

7-9 august 2015

Nationernas hus, Linköping, SE

Den årlige svenske science fiction- og fantasy-festival.

Gæster: Madeline Ashby og Kristina Hård.

www.confuse.nu

Dancon 2015

5-6. september 2015

Valby Kulturhus

Dansk science fiction-festival.

www.sciencefiction.dk/dancon

Art-Bubble

14-15. november 2015

Rundetårn, København

Stor dansk tegneseriefestival

Gæster: Simon Bisley, José Luis

Munuera, Brian Wood, Peter

Madsen, Sussi Bech, m.fl.

www.art-bubble.dk

Fantastik café i København

Hver måned d. 2. og d. 20. kl. 19

Foreningen Fantastik holder caféhygge to gange om måneden, for det meste i Café Asta på

Valby Langgade. Tjek evt. cafélisten på <http://news.fantastik.dk>

for detaljer.

Maleri (titel ukendt) af Ole E. Petterson

NYT FANTASTIK PÅ DANSK

Ved Janus Andersen

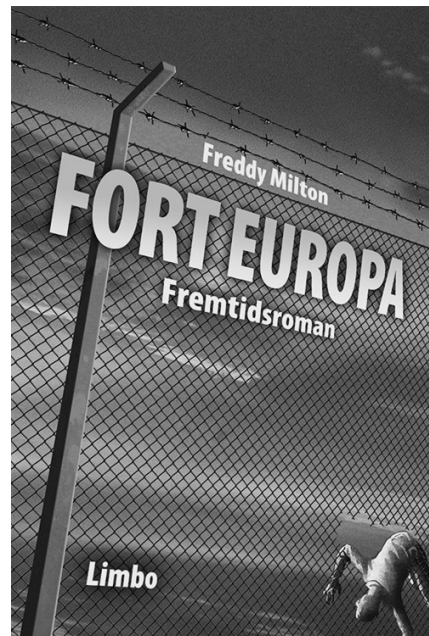

Skønlitteratur

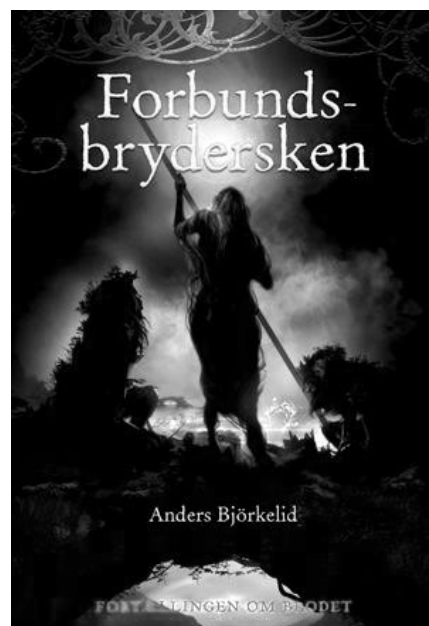
- Christensen, Rolf: *Homo X*. mellemgaard, 227 sider
- Clemen, Thomas: *Berlin 404*. Modtryk, 397 sider
- *De sidste kærester på Månen* (Lige under overfladen, 9), redaktør: Carl-Eddy Skovgaard. Science Fiction Cirklen, 332 sider
- Dixelius, Kalle: *Den dag, hvor James McDougal forsvandt*. Rosenkilde & Bohnhof, 359 sider
- Haggard, H. Rider: *Hun*. Rosenkilde & Bohnhof, 313 sider
- Johansen, Ib: *Forår på Ansar: og andre SF noveller*. Science Fiction Cirklen, 221 sider
- Kamp, Michael: *Samlerne*. Tellerup, 248 sider
- Kress, Nancy: *Nano kommer til Clifford Falls*. Science Fiction Cirklen, 248 sider
- Milton, Freddy: *Fort Europa*. Limbo, 302 sider
- Oehlschlager, Adam: *Nordens guder* (Curriculum serien, 2). Ater, 383 sider
- Petersen, Dorothea: *Havets rytter*. mellemgaard, 203 sider
- Petersen, Ole: *Gravenfin: (Malus domestica)*. Herodaman, 200 sider
- Saunders, George: *Tiende december*. Ordenes By, 231 sider
- Varulv. Antologi. Kandor, 218 sider
- Wangsgaard Jürgensen, Martin: *Åndemanerne* (Gotisk roman). H. Harksen Productions, 228 sider

Ungdomsbøger

- Bing, Jon: *Zalt - dampherrernes planet* (Azur - kaptajnernes planet, 2) (Zap!). Science Fiction Cirklen, 194 sider
- Björkelid, Anders: *Forbunds-brydersken* (Fortællingen om blodet, 3. bog). Ulven og Uglen, 549 sider
- Cass, Kiera: *The selection - eliten* (The selection, 2). Tellerup, 410 sider
- Chandler, Elizabeth: *Kissed by an angel - kærlighedens*

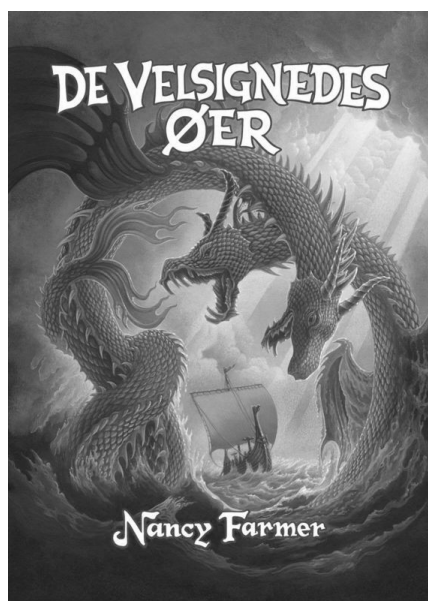
- magt* (Kissed by an angel, 2). Tellerup, 226 sider
- Chandler, Elizabeth: *Kissed by an angel - soulmates* (Kissed by an angel, 3). Tellerup, 273 sider
- Chandler, Elizabeth: *Kissed by an angel - til døden os skiller* (Kissed by an angel, 1). Tellerup, 234 sider
- Dashner, James: *Maze runner - infernoet* (Maze runner, 2). Høst, 359 sider
- Donnelly, Jennifer: *Det blå dyb* (Vandflammens saga, bog 1). Alvilda, 349 sider
- Elfgren, Sara B.: *Nøglen* (Cirklen, 3). Gyldendal, 881 sider

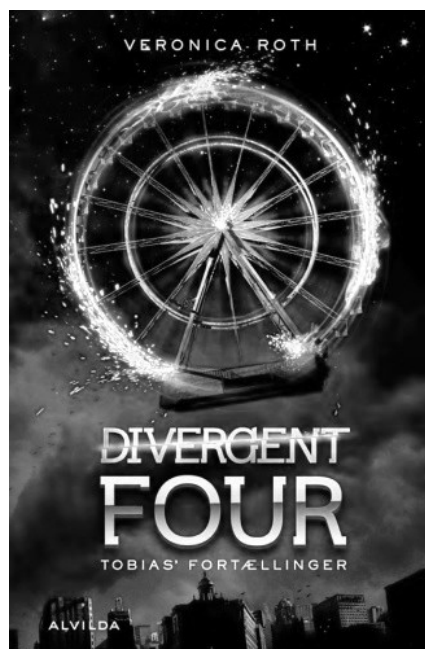

der

- Faegen, Trinity: *Djævlens pagt – det evige liv* (Djævlens pagt, #2). Tellerup, 483 sider
- Farmer, Nancy: *De velsignedes øer* (Rejsen til Mimirs brønd, 3). Arvids, 438 sider
- Finderup, Mette: *Hjerteløs* (Den grønne ø, 3). Gyldendal, 367 sider
- Heise-Fjeldgren, Astrid: *Den som tøver* (Terra nova, 1). Gyldendal, 339 sider
- Knudsen, Steen: *Unge på Månen* (Zap!). Science Fiction Cirklen, 231 sider
- Lu, Marie: *Legend*. Carlsen, 331 sider

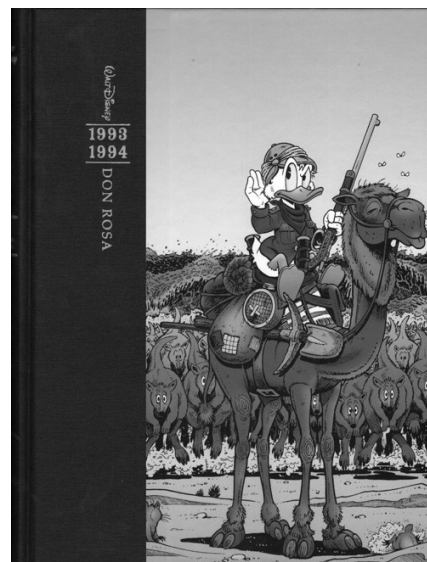

- McDermott, Kevin: *Valentina*. Jensen & Dalgaard, 222 sider
- Oliver, Jana: *Forrådt* (The demon trappers, Bind 2). Tellerup, 463 sider
- Riordan, Rick: *Olympens blod* (Olympens helte, 5. bind). Carlsen, 526 sider
- Roth, Veronica: *Divergent Four: Tobias' fortællinger*. Alvilda, 313 sider
- Stephens, John: *Den kulsorte protokol* (Bøger fra Begyndelsen, 3. del). Alvilda, 445 sider
- Ward, J. R.: *Smertens søn* (The black dagger brotherhood, #5). Tellerup, 732 sider

Tegneserier

- Brahe, Emil: *Brahe/Hansns Dijon Dære*. Fahrenheit, 106 sider
- Dahl Mikkelsen, H.: *De gamle guder*. Fabel, 70 sider
- Enoch, Luca: *Dragonero*. Shadow Zone Media, 295 sider
- Gaudin, Jean-Charles: *Dom-pours skygge* (Marlysa, 2). Donovan Comics
- Jost, Alain: *Den forelskede troldmand* (En historie med smølferne). Cobolt, 48 sider
- Rosa, Don: *Bind 4: 1993-1994* (Don Rosas samlede værker: tegneserier og illustrationer).

Egmont Publishing

- Rosa, Don: *Bind 5: 1994-1995* (Don Rosas samlede værker: tegneserier og illustrationer). Egmont Publishing
- Rosa, Don: *Bind 6: 1996-1997* (Don Rosas samlede værker: tegneserier og illustrationer). Egmont Publishing

Fag- og anden litteratur

- *Fra C.S. Lewis Selskabet*, redaktør: Thomas Østergaard Aallmann (Mihfibian-serien). Zar, 150 sider
- Sahl, Nina: *Astrid Lindgren* (De små fagbøger). Gyldendal, 36 sider

Rasmus Wichmann har dræbt den roman, han lovede verden.

Nu kommer i stedet en række historier sat i romanens univers – se historierne i Himmelskibet nr. 36-37, og antologien "Forvandlinger."

Når Rasmus ikke skriver, så er han dansklærer og spildesigner.

Væddergudens Slave

Af Rasmus Wichmann

Illustrationer: Ulrik Kristiansen

1. del af føljeton

Det er alment accepteret at det gamle Egypten blev samlet tre årtusinder før kristi fødsel af Narmer, som var farao af Øvre Egypten, der strakte sig sydpå, til hvor Aswan-dæmningen ligger i dag. Hvor sigende er det ikke for egypternes mentalitet, at syd blev betragtet som "op", mens nord blev opfattet som "ned!" Narmer erobrede Nedre Egypten i Nildeltaet, og førte krig mod de gamle libyere. Egypternes sammenhold blev afgørende for civilisationen, for de blev snart truet fra nord - først af hykserne, så af kanaanæerne og hittitterne og søfolket. Og det stoppede aldrig. Folk fra det frugtbare syd har altid skullet frygte invasioner fra nord. Til sidst må de ambitiøse erobre siges at have sejret. For alle vores ord om det gamle land, lige fra selve ordet "Ægypten", til stednavne som Memphis, Esna og Elephantine, er enten græske eller arabiske.

Shem trak en ordentlig mundfuld af aftenluften ind. Han havde håbet på at det ville have en dulmende virkning, men i stedet føltes det kvælende, for meget – som om han overkompenserede på Folkets vegne, for alle de byrder de skulle bære til daglig. I det han vendte sig om for at tage den nordlige runde, fik han øje på den ild som Folket havde

tændt. De sad utvivlsomt i bålets skær lige nu, i færd med at reparere deres værktøj inden nok en hård arbejdsdag truede. Eller som deres herrer, Kemeti-folket, sagde: Inden den store bille atter trillede den gyldne solskive hen over himlen, for at sprede sit lys på alle. I hvert fald på Kemeti-folket... Over Folkets simple hytter hævdede den ældgamle hersker, Djosers, menneskeskabte bjerg sig, for at minde dem om hvor små og ubetydelige de var. Bjerget var en solid bygning, der bestod af tre lige store sider, der gik op i en spids, bygget af trin på trin på trin af tunge sten. Fristende for Kemeterne at bruge som ét stort lager af byggematerialer. Som om arkitekten, Imhotep, for alle de mange år tilbage havde lagt det kunstige bjerg der, blot for at have noget som nutidens mennesker kunne tære på. Men nej, stenene tilhørte stadig ældgamle Djoser for tid og evighed. Så andre steder i *Kemet*, det Sorte Land, var Folket hver dag i gang med at at udhugge nye sten. Kemeterne sagde at Djoser var draget til det næste rige, via en gang som gik under bjerget. I det Shem drejede om på fødderne fik han atter øje på Snefros tre bjerge. Man skulle tro at det havde været alt rigeligt for Snefro at få bygget ét bjerg, at det ville have været alt rigeligt til at fremhæve hans guddommelighed. Men ét bjerg var aldrig rigtig blevet færdigt, et andet var blevet skævt. Kun det tredje var glat og lige, en perfekt trekant set fra alle sider.

Nutidens herrer følte ikke behov for at bygge disse bjerge længere, men det Sorte Land havde brug for soldater, mange soldater til at føre krige. Krige krævede templer hvor der kunne ofres og bedes for soldaterne. Kemeterne havde brug for Folket til at bygge deres templer. Der var kun få der huskede hvordan Folket var kommet til at arbejde for Kemeti-folket. Det stod dog ikke til at ændre at Folkets skæbne var at bygge templer til guder de ikke troede på, mens unge Kemeti-folk var tvunget til at kæmpe imod fjender, som de knapt havde hørt om, før end de mødte dem på slagmarken. Og lige nu befandt Shem sig i Væddergudens hus, hvor han holdt vagt. Han vidste ikke hvorfor, men gudens ypperstepræst, Benu, havde en dag besøgt det brud i *Mafkat*, de grønne stens land, hvor Shem gravede efter nævnte sten sammen med sine brødre. Hvis han skulle være helt ærlig over for sig selv, så tænkte han at Benu ikke havde udtaget ham fra gravearbejdet, fordi han regnede med noget stort fra Shems side. Faktisk så havde han en anelse om at Benu kun havde udvalgt ham til vagttjeneste, fordi hakken tyngede ham mere end den tyngede hans

brødre, og fordi solen brændte ham mere, end hans mørkere brødre. Medlidenhed var ellers en yderst sjælden egenskab i det Sorte land. Alt andet lige, så havde Benu altså taget ham med til hovedstaden, til Men-Nefer, hvor herskerens Store Hus stod, og hvor mennesker var så talrige som himlens stjerner. Huset i Men-Nefer var egentlig kun en bolig for ypperstepræsten, når herskeren ønskede ham i nærheden af det Store Hus. Benu havde dog nogle gange taget Shem med fra det Nedre Rige i nord, langt op sydpå, til Ta-Senet i det Øvre Rige og hele vejen op til øen Abu, hvor der var rigtige templer, og hvor Kemeterne kom for at bringe ofre til guden. Han havde dog ikke taget Shem med ned nordpå, på sine rejser til det Nedre Rige. Hvorfor vidste han egentlig ikke. Shem nåede at tage adskillige runder mere, inden en helt sorthudet *mdjai*, en livvagt fra landene langt mod syd, kom for at overtage vagten. Han var ganske ny på sin post, Shem huskede ikke lige navnet.

“Herren ønsker at se dig,” sagde *mdjai*’en. Shem lagde sine arme over kryds, vistnok som et tegn på respekt. Kemeterne havde så mange skikke man skulle følge. Så snart Shem var kommet væk fra den kølige aftenluft, og tilbage ind til husets varme, lod han sig falde lidt sammen, og kradsede sig hvor det kløede. Herinde var der jo ingen der kunne se ham, ingen andre end Skaberen selv. Men hvad kærede Skaberen sig om Shem? Mange sagde at han helt havde opgivet Folket! Så rettede Shem sig helt op igen, og trak luft ind igen – men ikke alt for meget denne gang. Han kunne ikke se hvad ypperpræsten ville ham, men han krympede sig igen, da han nærmede sig hans kammer, bare ved tanken om at han kunne have gjort noget galt ... uden at vide det ... Men statuerne af Vædderguden stirrede bare blindt på ham, uden at dømme ham for noget.

Shem gik direkte igennem en åben dør, og ind til ypperstepræstens kammer. Indgangen var ikke dækket af noget forhæng, ikke bevogtet af flere vagter (Shem mistænkte allerede præsten for kun at have vagter til at rundere, for at sætte mennesker i beskæftigelse, og ikke fordi han reelt frygtede nogen som helst form for tyveri).

“Træd ind,” konstaterede Benu. Der var aldrig nogen egentlig venlighed i ypperstepræstens stemme, han slyngede blot sine ord ud i luften, ud fra en forventning om, at når han sagde noget, så blev det også straks til virkelighed.

“Jeg vil bede dig om noget,” sagde Benu. Shem krydsede sine arme, og bukkede let. “Befal, og jeg adlyder, herre.”

Ypperstepræsten rørte sig endnu ikke, nedlod sig heller ikke i dag til at benytte sig af det kropsprog, som Folket og Kemeterne trods alt havde til fælles. Hans mørke, en anelse skrå, øjne var helt blanke. Alligevel syntes han at fylde hele rummet, bare ved at være der.

“Hvad betyder Væddergudden egentlig for dig?” spurgte Benu.

Shem følte sig pludselig helt tør i halsen. Betød det virkelig noget, når han nu ledsagede ypperstepræsten om dagen, og bevogtede gudens hus om natten?

“Templet brødføder både mig og min familie, og det er jeg evigt taknemmelig for.”

Benu sagde intet som helst, men rummet føltes pludselig en anelse varmere. “Og Skaberen, jeres egen gud, hvad føler du for ham?”

Shem følte sig, om muligt, endnu mere tørslagt. Hvad skulle disse spørgsmål til for?

“Jeg... intet, tror jeg. Han har jo ikke straffet mig for noget endnu. Han er der faktisk bare.”

Langt om længe rejste ypperstepræsten sig op. “Jeg ønsker at du følger med. Der er nogen, du bør møde.”

Seren slog sit tilbageværende øje op. Cellen han var vågnet i, var både lys og varm. Et trin op, i forhold til de fugtige huller han ellers havnede i (og også et trin op i forholdt til hans kahyt – for den sags skyld). Men rebene der bandt ham var nu solide nok. Alt andet havde da også været ren hån. En sort mand pressede på cellens dør fra ydersiden, og efter megen møje og besvær gled den op. Den sorte mand var klædt i *mdjaiernes* linnedsrustning, og han bar et klæde om hovedet, hvori der var vævet gyldne striber. Den mand der fulgte efter havde kun svøbt sig i et simpelt, men meget hvidt, klæde. Han bar ingen hovedbeklædning, ikke engang en paryk, hvilket gjorde de sorte stubbe på hans barberede hoved så meget desto tydeligere. Hvis manden forsøgte at være anonym, så kunne det ikke være tydeligere at han i virkeligheden tilhørte det øverste samfundslag.

“Hej, præst i forklædning!” sagde Seren og smilede bredt med sine forfærdelige tænder. Præsten syntes dog upåvirket af stanken der kom fra Serens mund. “Og hvad er så dit bud på dagens gud? Kat? Måske en lille hønefugl? Nej vent, er det et lam?”

Præsten ignorerede hans hånlige ord.

“Seren af Søfolket, du har dræbt mange mennesker – gode mænd, med familie.”

Seren trak så meget på skuldrene som rebet tillod ham. “Det er som man tager det. Nogle af mine besætningsmedlemmer har måske handlet i selvforsvar fra tid til anden, men aldrig på det Sorte Lands områder.”

Præsten stirrede bare på ham et øjeblik. Seren kunne ikke rigtig finde ud af om manden var irriteret på ham eller ej.

“Mit navn er Benu, og jeg er Vædderguden Chnums ypperstepræst. Jeg kan sørge for at du slipper for din dom, hvis du kan skaffe os af med et – monster. Jeg er blevet oplyst om at du har mødt Fyrsterne fra Nord i kamp før.”

Seren smilede igen. “Årh, selv om jeg, ahøh, ikke har taget livet af nogen, så skal man jo aldrig sige aldrig.” Så strammede han op i sit ansigt, for at virke dødsens alvorlig. “Men jeg vil næsten hellere blive serveret som hovedret for jeres menageri af en flok guddomme, end jeg vil møde *dem* på slagmarken igen!”

“Du er i det Sorte Land,” sagde Benu, som om Seren virkelig ikke havde nogen anelse. “Her ofrer vi ikke mennesker. Men forbrydere gennembøres på pæle. Det er ikke en hurtig død. Men man kan sige at den giver en stakket berømmelse. Mange går forbi de døende.”

Seren sank. “Pæle, hvad? Det er sikkert ikke det værste jeg har fået op i endetarmen, men jeg tror at jeg springer over. I kan jo starte med at løse de her reb, så skal jeg nok løse jeres problem ...”

Benu vendte sig om for at gå ud af lokalet igen. “Tag ham med. Der er nogen, han skal møde.”

Den fremmede nærmede sig målbevidst, tydeligvis hverken det mindste bange, eller bare imponeret, af hverken opbudet af sorthudede, kushitiske bueskytter, langhårede *libu*-krigere eller de furede *sherden*-krigere, med deres hornede hjelme. Dybt forvirrede, lod lejesoldaterne simpelthen den fremmede gå igennem mængden, indtil en *mdjai*, om så bare for en ordens skyld, skyndte sig at gå ind foran ham, og i al hast proklamerede at ypperstepræsten var klar til at se ham. Da den fremmede slængede sin bue og sin store krigsle af skulderen, sendte han *mdjai*’en et så advarende blik, at han knapt turde tage imod dem. Til deres overraskelse kastede den fremmede sig i sandet foran ypperstepræsten i sin bærestol. Så rejste han

sig op igen, og fremsagde tydeligt, og på sit eget sprog: “Jeg er Insyah, søn af Khenti, beskytter af Jem-Sepat. Jeg er kommet hele vejen fra det Skjulte Land, Kolkis, for at lykønske jer, advare jer, og for at stå ved jeres side. Jeres sejr over folket til hest, Cymrerne var storslået. Så meget så jeg. Men de er intet andet end flygtninge, der er blevet pisket herved af en langt værre svøbe ... Enkemagerne. De er jeres sande fjende. Månen vil ikke nå at blive fuld mange gange, før end de vil være inde bag jeres porte.”

Ypperstepræsten studsede med sine påmalede øjenbryn, og gav et lille nik fra sig.

“Jeg takker dig, på vegne af det Store Hus, og hele det Sorte Land. Nævn en belønning og den vil blive tilstået dig.”

Insyah, søn af Khenti, så højest misfornøjet ud. “Forstå mig ret, oh præst af Kemet. Enkemagerne er ingen vanlig fjende. De vil ikke ankomme bag en støvsky, eller med tusinde skibe på havet. Men tag ikke fejl. Deres klæder er som sten, og deres skud er som skorpioners stik. I har brug for en mand der forstår at kæmpe imod dem. Jeg er denne mand.”

Ypperstepræsten steg ned fra bærestolen og så den fremmede i øjnene. “Hvor mange beskyttere kan jeres fjerne land tilstå os i kampen mod sådan en fjende?”

Den fremmede snurrede eller vrængede. “Kun den bedste af os. Mig. Vi har ikke været udsat for noget angreb endnu, og rådet ønsker ikke at hjælpe det rige vi i sin tid rejste væk fra.”

Ypperstepræsten lagde sin hånd på den fremmedes skulder. “Måske har dine fæller ret ... du behøver ikke at kæmpe, eller at skulle tage rejsen ind i riget hinsides denne verden. Ikke for det Sorte Lands skyld, ikke for en sag der ikke vedkommer dig.”

Nu så den fremmede ganske ophidset ud. “Jeg frygter hverken at tage liv, eller at miste det. Lad mig hjælpe jer, og jeg skal bevise at jeg kan være farligere end nogen Enkemager!”

Ypperpræsten svarede ikke, men gav tegn til at den fremmede kunne følge med.

Shem fulgte med Benu ned ad en trappe med mange trin, som han aldrig havde set før nu. For enden var en port af bronze, som næppe var blevet pudset i mange år. I samme øjeblik han åbnede døren for at ypperstepræsten kunne træde ind, anede han at der var noget farligt bag døren, for selv Benu virkede på

vagt. De trådte ind i et svagt oplyst kammer, der, overraskende nok, hverken indeholdt noget skjult lager af ædle stene og ej heller flere af de allerstedsnærværende vædderstatter. Det var næsten bart, men der stod et bord inde i midten, hvis overflade var glat som et spejl. Shem kunne sværge på at det sugede noget af rummets lys til sig. Fra hver side af rummet trådte to skikkelser frem i lampernes skær. Den ene var lige så hæslig som den anden var billedskøn. Den første var en midaldrende mand i midten af tyverne, hvis ikke ældre, der manglede et øje, og havde dybe furer i sin lyse hud. Nogle af furerne havde vejret skabt, mange andre var ar fra ethvert tænkeligt våben, et landskab skabt af stik, hug og slag. Den anden var en ung, meget smuk mand, der var mørk som én af Kemeti-folket, men han havde påfaldende grønne øjne, der syntes at gnistre i halvmørket.

“Jeg troede ikke at I ville risikere jeres egne på den her selvmordsopgave,” sagde den hæslige mand.

“Dette er Shem,” sagde Benu. “Han er ikke af Kemet, men af *Shasu*-folket, vores tjenere. Men giv ham andre klæder på, og han kunne tilhøre et hvilket som helst folkefærd. Sådan er *Shasu*-folket.”

“En slave?” spurgte den hæslige mand. “Nå, det rager ikke mig.”

Benu gjorde en enkelt bevægelse mod den hæslige mand. “Seren af Søfolket. Du har sikkert hørt om ham.”

Sikkert hørt om ...? Om han havde! Seren var berygtet blandt alle vagterne og soldaterne i hele det Sorte Land. Han havde kæmpet lige så mange gange for det Sorte Land som imod det, flere gange fordi han havde skiftet side midt under et slag. Han var mest kendt som sørøver, men det var som strandrøver at han var kommet under mistanke for at have myrdet en hel patrulje på grusom vis. Den eneste overlevende havde blot fablet om at de havde kæmpet imod et “uhyre”. Meget mere havde han ikke sagt, ja, faktisk havde han ikke *kunnet* fremstamme særligt meget andet.

Derefter nikkede Benu mod den smukke mand. “Dette er Insyah, søn af Khenti. Han er kommet hele vejen fra Kolkis, det Skjulte Land.”

Shem vidste ikke særligt meget om Kolkis, for Folket lærte intet om andres historie. Benu havde fortalt ham en masse, men det var ikke altid at han var særligt god til at høre efter. Han vidste dog så meget som at det Sorte Land engang havde været to riger (nogle præster kaldte endda landet for “de To Riger” under visse ceremonier). I de dage havde

rigerne altid ligget i krig, så kolkitternes forfædre var ganske enkelt rejst væk for at finde deres eget land ved verdens ende. Han havde nogle gange vovet at tænke den tanke, at Folket kunne gøre det samme. Han havde dog aldrig turdet sige det højt.

“Jeg vil fatte mig i korthed,” sagde Benu. “Som Insyah forudså, er truslen fra Nord, også kendt som Enkemagerne, Svøben eller Dræberne, på vej hertil. Vore garnisoner i Kanaan har gentagne gange slået *Cymrerne*, folket til hest, som Enkemagerne har drevet foran sig. Imens er Enkemagerne nået igennem til Mafkat, de grønne stens land. Jeg ved at I tre kan finde en måde at stoppe dem på, inden det koster menneskeliv.”

Insyah hævdede stemmen, nærmest i samme øjeblik Benu var færdig med at tale. “Jeres soldater, har de forsøgt at standse dem?”

Benu svarede nej.

“Så meget desto bedre. Hvis vi nu blot kan forsinke dem, vil ørkenen blive deres endeligt.”

Seren lo, og det på en facon, der fik Shem til at antage at han nok lo af Insyah. Kolkiten snævrede sine øjne ind til to, smalle, grønne sprækker. “Jeg har kæmpet imod Svøben i deres eget land,” sagde Seren. “Hele deres hjem er en ørken – af is og klippe. Hvor meget de end tørster efter blod, så kan de leve af næsten ingenting i et år og en dag.”

Shem havde ikke meget lyst til sige noget, men han tænkte, at hvis nu han sagde noget inden den rasende udseende Insyah, så ville de to krigeriske typers uundgåelige sammenstød måske slet ikke være så uundgåeligt?

“Undskyld mig meget, ærede kampfæller, men ved vi noget om hvor disse, øhm, Enkemagere er på vej hen?”

Insyah smilede svagt. “Det er faktisk et godt spørgsmål. Præst, vi er nødt til at finde ud af om I har noget, de vil have?”

"Noget, de vil have!" fnøs Seren. "De er jo tossede! De slås nærmest kun for at slås, og det kunne de have gjort hjemme. De bruger ikke rigtig deres skatte til noget, og de sætter ikke deres trælle til andet end at grave."

"Grave ...?" spurgte Shem. "Efter hvad?"

"Seren har ret," sagde Insyah. "For en generation tilbage slog de til mod Medjr, vores nordligste bosted." Han blev tydeligt vred mens hans talte, stemmen fik en hård og bitter klang. "De få indbyggere de skånede, satte de til at grave formålsløse tunneller under byen."

"Tjah, sidst jeg var i Mafkat, så lavede jeg faktisk ikke andet end at grave i sandet," røg det ud af Shem.

Benu rejste sig pludselig op. Ypperstepræsten så lige ud i luften, uden nogensinde at lade sit blik glide over dem. Det var virkelig umuligt at gætte hvad han tænkte på. Men så alligevel...

"I rejser mod Mafkat i aften," sagde Benu.

Shem fik ikke talt meget med sine rejsekammerater på vej op ad Iteru-floden, undtagen når han blev bedt om almindeligheder såsom at sørge for vand og ild. Det var tydeligt at Insyah, søn af Khenti, kun havde foragt til overs for Seren, og ikke interesserede sig stort for det land, de rejste igennem. Og Seren ... ja, Shem vidste slet ikke hvad han skulle mene længere. I løbet af den første dag havde han af uvisse årsager truet én af sejlerne på livet. På anden dag havde han lagt an på én af konerne på båden, og været i klammeri med hendes mand. Eller også var det omvendt, Shem kunne virkelig ikke gøre sig klog på det. Da de derefter drog videre med karavane, gik der blot nogle dage før end en kameldriver manglede et stort smykke. Efter at én af kamelerne var blevet forulempet, og et par slagsmål var brudt ud, mistede Shem efterhånden overblikket. Shem havde ikke vekslet et ord med Seren i mange dage, da Seren kaldte ham hen til sig, en aften de sad omkring ilden. Det føltes lidt beklemt at skulle lystre "hej, slavedreng!", så han tøvede længe. Men så tænkte han, at han jo nok måtte forbarme sig lidt over Seren.

"Du er lidt bange for mig, er du ikke?" spurgte Seren, mens han smed en lille kvist ned i det hul hvor Shem havde antændt ilden. Han ventede ikke på at Shem svarede. "Men ser du, jeg har ikke noget valg. Jeg har haft utallige besætninger under mig, og nu er jeg blevet til Væddergudens lille slavedreng,

ligesom dig. Ikke at jeg har noget imod det. Ikke endnu. Det er sjovt nok. Men siger det ikke noget om fyren der," – Seren pegede udiskret på Insyah – "at han opsøgte det her frivilligt?"

Insyahs giftiggrønne øjne vendte sig mod Seren.

"Jeg ved udmærket hvilke historier der går i omløb om Søfolket. At vi ind i mellem ofrer en krigsfange til Dagon med fiskehalen, for at vores skibe ikke skal forlise. At vi gør brændofre til Baal, at vi horer til Ishtars pris. Men jeg har været i det Skjulte Land, i Kolkis, engang. De jager mennesker som dyr, hvis de skulle forville sig ind på deres enemærker."

Insyah rejste sig op og satte sig ved siden af Shem, uden at unde Seren et blik. Han rakte sin ene hånd frem.

"Vi kommer til at kæmpe sammen. Må jeg se dit våben?"

Shem var bange for at virke tøvende igen, og rakte det straks til kolkiten. Hans våben havde ét lige blad, der buede ud i et økselignende hoved. "Ét helt stykke bronze til ét våben," sagde Insyah og smilede.

"Vi kalder det for et *khopesh*," sagde Shem.

"Jeg vidste ikke at I også navngav jeres våben i det Sorte Land. Hvor mange har det slået ihjel?"

Shem forblev tavs. Så trak Insyah noget langt og tungt frem fra det hylster han næsten altid havde siddende på sin ryg. Shem anede allerede hvor værdifuldt det var, blot på det purpur klæde, det var viklet ind i. Men han var stadig ikke forberedt på synet. Dét Insyah tog frem, var et langt våben af gråligt metal, længere end en arm. Nej, længere end to arme. Bare ved at se på det, anede man dets vældige styrke. Både på grund af hvor tungt det måtte være, men også det utrolige at der var blevet brugt ét helt stykke metal til det.

"Profetens Arm," sagde Insyah. "Det har ikke drukket fjendeblood i en generation. Men det kommer det snart til."

Shem sank.

"Jeg troede at I kolkiter skød med bue," sagde

Seren.

Insyah så pludselig dødsens alvorlig ud, og rynkede på sine tynde bryn. "Alle i det Skjulte Land ved hvordan man bruger en bue," sagde han. "Kun beskytterne må bære krigsle."

"Men.. hvem er beskytterne?" spurgte Shem.

"Det er nemt at forklare," sagde Insyah. "Det var beskytterne der erobrede det Skjulte Land fra det Glemte Folk."

"Øhm ... og hvorfor er de blevet glemt?" spurgte Shem forsigtigt.

"De mødte Profetens Arm," sagde Insyah, og hævede det frygtelige våben over hovedet.

Så snart de var kommet væk fra karavaneruterne, og der kun var ham, Seren og Insyah tilbage, begyndte rejsen at blive hård for Shem. Selv i betragtning af, at han, sidste gang han var i Mafkat, havde båret på temmelig store mængder af grønne sten. Men dengang havde de nærmest dystet om hvem der kunne slippe af sted med at bære mindst. Lige nu og her, hvor de måske, måske ikke, var tæt på Fyrsterne fra Nord, insisterede Insyah på at rejse tidlig morgen og sen aften, og hele tiden i "jægertråd", hvor man hele tiden skiftede mellem at løbe halvtreds skridt, og så gå halvtreds skridt i den sandede jord. Lige foran dem tårnede Mafkats klippelandskab sig op. Shem var glad for at de ikke havde noget rustning med, selv om han først havde tigget Benu om at få lov. Hen imod daggry stoppede Insyah brat op. Han trak vejret dybt ind. "Sjakaler," sagde han så. "Men jeg tror at de løb da de hørte os." De sneg sig langsomt igennem en lille klynge af klipper, hvor de fik øje på dét der havde alarmeret Insyah. Det var en dyng af tøj- og våbenrester, spredt omkring en menneskelignende skikkelse af sort metal. Ved nærmere eftersyn viste det sig at være en skal, et panser, men ét der helt omsluttede kroppen, undtagen de dusinvis af steder, hvor en lille dolk eller pil havde fundet vej ind. Hovedet, hjelmen, forestillede et skælet, halvsmeltet ansigt. Et deformt væsen fra Shems værste mareridt. "Jeg troede at I havde bedt jeres soldater om at holde sig væk," sagde Insyah og løftede resterne af en kemetisk læderhjelms op.

"Fuldkommen ligesom første gang jeg kæmpede mod Fyrsterne fra Nord," sagde Seren. "Én eneste af dem kan splitte en hel lille hær ad. Prøv at se – sjakalerne og gribbene har festet i ugevis, men de har ikke så meget som turdet snuse til uhyret."

Insyah skubbede med foden til det sorte, metalliske lig. Den monstrøse hjelm åbnede sig op, og der kom et ansigt til syne inde bag ved. Det var ikke et kranie-ansigt de så inde bag hjelmen – ej heller var der tegn på at liget nogensinde var gået i forrådnelse. Hvis ikke for den brunlige, indtørrede hud, kunne vedkommende have været levende. Ansigtet var låst fast i en grimasse der vidnede om stor smerte.

"Hvad... hvad er det dog for noget?" spurgte Shem.

"Det er fjendens ansigt," sagde Insyah. "De ligner os, men de er ikke som os. Man kan nærmest mærke det. Dyrene kan i al fald."

De fortsatte i stilhed. Men Shem kunne ikke lade være med at kigge tilbage på det fastlåste ansigt. Det måtte være et tilfælde... det kunne ikke passe at døde mænd lå og spændte deres muskler, ikke efter så lang tid. Det måtte det bare ikke.

Tomheden blev efterhånden Shem så ubærlig, at han sendte en stille bøn til vejrs om at der dog måtte ske noget. Da noget så faktisk skete, gjorde det ham ikke mindre ilde til mode – tværtimod! Det viste sig først som en støvsky. De så den hurtigt blive større og større, indtil der til sidst kom fire skikkelser til syne. De red på små, iltært udseende dyr, som mindede lidt om æsler, men så alligevel ikke. Shem havde aldrig set et lignende væsen før. Allerede på flere hundrede skridts afstand kunne han fornemme deres fremmedartede em. Det gav et ordentligt ryk i den forreste rytter, da Insyah plantede en pil i hans brystkasse. Men han rystede åbenbart hurtigt slaget af sig, og bankede sine lægge mod hestens sider, hvorpå dyret fortsatte i endnu hurtigere tempo mod dem. Rytteren måtte have en rustning på, som tog af for pilen. Den lange afstand hjalp heller ikke. Insyah trak vejret dybt ned i lungerne, og sendte endnu en pil af sted. Denne gang traf den manden i hovedet, og han tumlede bagover. Der var nu ikke mere end et halvt hundrede skridt tilbage, og de tre tilbageværende ryttere begyndte at skyde efter dem.

"Bliv stående!" råbte Insyah. Men Shem løb et par skridt til højre – måske fornuftigt nok, da pilene kom stadig tættere på. Han kom til at råbe højlydt, da han straks blev strejft. Pilene var dårligt lavet – tjærede, bøjede styrefjer. Men hovederne virkede tunge, og ikke så lidt beskidte. De ville kunne give utroligt grimme sår. Insyah ramte den sidste rytter lige i maven. Shem fik ikke mandens ansigtsudtryk

at se, hovedet var nemlig svøbt ind i klæde, men det smertede tydeligvis, for der gik længe før han gled ned fra sit ridedyr

"Jeg mente det ikke!" sagde Insyah højt. "Jeg ønskede ikke at han skulle lide, jeg sværger på at jeg prøvede at ramme et dødeligt sted!" Han kastede straks sin bue væk, og trak Profetens Arm frem af hylsteret på sin ryg. Seren trak sine to økser. I mellemtiden var én af rytterne over Insyah. Kolkiten dukkede sig, og huggede ud så godt han kunne. Han ramte ridedyrets ben, som næsten blev skåret over af det skarpe våben. Dyret knækkede sammen, og rytteren styrtede til jorden, lige for Shems fødder. Shems khopesh havde aldrig føltes så tungt som det gjorde lige nu, hvor den skulder, der skulle bære det, havde en blødende flænge. Manden var allerede ved at komme på benene, og famlede efter sin stridskølle, så Shem styrtede (næsten) uden tøven mod manden, og hamrede af al kraft sit våben mod hans hovedskal. Med den flade side, vel at mærke. Det blødte lidt, men manden løftede hovedet og så Shem i øjnene. Det så ud som om det hele nærmest bare morede ham lidt. Shem vaklede bagud, men inden nogen af dem kunne gøre mere, jog Seren en tynd kniv – der mere lignede kogegrej end våben – i mandens hals. Det stænkede lidt, og så var det ovre. Shem ønskede sig ikke noget højere, end at han kunne få pustet ud, bare et øjeblik, men ud af øjenkrogen kunne han se den sidste rytter gallopere mod Insyah. I samme nu kom én af Serens økser flyvende igennem luften og skar dybt ind i kødet på dyret. Rytteren, der var en sand kæmpe af en mand, faldt til jorden i en støvsky, men han var hurtigt på benene igen, og plantede et knyttnæveslag i mellem Insyahs øjne. Han havde en slags vægt i sin knyttede næve, så det var intet under at blodet flød. Han greb fat i Insyahs tøj, og gjorde sig klar til at slå igen.

"Dagon pisse mig i røven, så flyt dig dog!" råbte Seren til Insyah, men Insyah hørte intet, og var muligvis bevidstløs.

Der var ingen tid at spille, så Shem gik på kæmpen. Denne slap Insyah, og greb bare fat om Shems våben. Hvis han skar sig på det, så lod han sig ikke mærke med det. Han grinede dumt, men i samme øjeblik han fik øje på Insyah – der allerede var på benene igen – så stivnede hans grin. Shem kunne heller ikke lade være med at glo. Kæmpens brutale slag havde flækket Insyahs pande og næseben, men Shem kunne tydeligt se begge dele vokse sammen til to hvide ar mens han så på det!

Seren løb mod kæmpen med hævet økse, men

han stoppede op, inden han kom så langt. "Gudra?" spurgte han.

Kæmpen så på Seren, som om han ikke kunne tro sine egne øjne. De to mænd genkendte hinanden. Så tog Seren ordet. Shem kunne ikke prale af at forstå mere end nogle brokker af hverken Søfolkenes sprog eller Akkades handelssprog, men det var tydeligt at Seren gjorde brug af begge dele for at tale til kæmpen.

"Hvad siger de?!" spurgte Shem, men Insyah tyssede blot på ham.

"Bliv ved med at holde dig på vagt," sagde Seren. "Lad ham gå sin vej, men lad ham vide at vi holder godt øje med ham. Det er sådan han nu engang er."

Shem og Insyah udvekslede undrende blikke – så frygtelige, mørke øjne jægeren havde når han var vred! – men de gjorde blot som der blev sagt. Insyah skulle til at springe efter sin bue, men beherskede sig.

"Han bliver måske nyttig på et senere tidspunkt," sagde Seren.

"Jeg forstår ikke en lyd," sagde Shem sandfærdigt. "Hvad talte I dog om?"

"Gudra er ét af mine gamle besætningsmedlemmer, som jeg gav til den Usynlige for at indløse en gammel gæld. Gudra bliver ofte brugt når nogen skal forsvinde, og det er ligemeget om der bliver efterladt nogle store spor!" Seren lo højt. "Jeg tilbød at købe ham fri igen, hvis blot han holdt sig fra vores spor."

"Den Usynlige?" spurgte Shem. Det blev mærkeligere og mærkeligere.

"Han er en lejesoldatfører, som man siger tager sig af alle mord øst for det Sorte Land. Så jeg vil gætte på at nogen ønsker os døde, og sendte Gudra."

"Men hvad sagde din ven?!" spurgte Insyah utålmodigt.

Seren rømmede sig. "Han sagde at de blev opsøgt af *en kvinde med et halvt ansigt*, som han først troede at den Usynlige havde sendt for at straffe dem. Men i stedet betalte hun dem med en hel krukke cinnobar for at følge efter os."

"Åh! Jeg kan ikke følge med mere," sagde Shem.

"Hvad det betyder," sagde Seren, "er at fyrsterne fra Nord har øjne og ører alle vegne. Måske endda hjemme hos jer!"

"Men hvad mente han med 'halvt ansigt'?" spurgte Insyah.

"Det vil vise sig," sagde Seren.

Så pegede Insyah på Shem. "Jeg bliver nødt til at

tage mig af jeres sår. Man ved aldrig hvor fremmede har haft deres pile." Han begyndte at rode i sin oppakning, og fandt en lille træskål, samt nogle tørrede blade. Han satte sig på hug, og knuste bladene mellem sin pege- og tommelfinger, hvorpå han stænkede en smule vand og honning i, og kørte rundt med en lille spatel eller træske – eller hvad kolkiter nu brugte. "Smør såret med det her."

Shem kunne mærke at stanken fra det rev kraftigt i hans næsebor, bare han nærmede sig det. "Jeg er ikke sikker på at..."

Det gav nærmest et lille sæt i Insyah, da han mærkede Shems modvilje. "Jeg havde engang en jagtfælle. Han var lige så stor som os to til sammen. En dag havde han mistet sine lægeblade under en jagt. Jeg ved ikke hvordan. Der kan gå tusinde ting galt. Han tilbragte sine sidste dage i et mørkt kammer, medens alle hans kæmpemæssige muskler krampede!"

Shem stivnede først, og greb så fat om skålen, og kom en stor klump på sin sårede skulder.

"Forsigtig!" råbte Insyah, mens Shem skreg højt af smerte. Det gjorde mere ondt at få det på, end at få såret i første omgang. Det begyndte at sortne for hans øjne, og han måtte sætte sig ned inden han ligefrem styrtede om. Men Insyah greb blot hans hånd, og hjalp ham med at stå. "Jeg vil hjælpe jer mod Enkemagerne, om jeg så skal tvinge jer til at tage imod min hjælp."

"Jeg tror at minerne er lige rundt om det næste højdedrag," sagde Shem. "Men jeg ved ikke om vi vil finde noget. Mange af dem har været forladt i årevis, efter at de begyndte at løbe tør." Han håbede inderligt at de blot ville finde et sted at hvile sig – på trods af at klipperne ydede dem en masse skygge, var heden trykkende. Selv Insyah virkede ikke længere særligt hurtig. Han havde rejst langt for at nå til det Sorte Land, men han var trods alt mest bevendt i sit hjemlands skove. Hvad Seren angik, så kunne han formentlig kun gå ordentligt på et dæk.

"De er alt for stille," sagde Insyah. "Hvis Enkemagerne var her, så burde vi have hørt ét og andet."

Det syn der mødte dem, var lige så imponerende som det var forvirrende. For de mennesker de fik øje på, på den anden side af klipperne, var blege i huden, med tynde ansigter, og med kornfarvet hår og skæg, der nogle gange skinnede gyldent i den stærke sols stråler.

"Jamen, det er jo Søfolk!" udbød Seren.

"Du mener, det er nogle af dine," sagde Insyah.

"Både-og, de er ikke af min egen æt. De her tilhører Pleti-folket. Tænk på dem ligesom den irriterende fætter, der altid lægger an på din søster. Men jo, de tilhører Søfolket, ligesom Sherdenkrigerne, og mange, mange andre, gør."

Ingen af Søfolkene arbejdede lige nu, men sad nærmest blot og sundede sig i skyggen af deres telte. De havde rigeligt med mad – kød, som var anrettet på store fade af gyldent og sølvskinnende metal. Shem spurgte ud i luften hvad de egentlig lavede her. Seren sagde: "Hvorfor spørger vi dem ikke blot?"

"Men – det er Søfolk!" sagde Shem. "De slår os jo ihjel! De er de rene bæster!"

"Ja, det er vi da," sagde Seren. "Når vi er sultne. Men jeg tror ikke at mine fætre sidder og mangler noget lige nu."

Alligevel varede det et godt stykke tid før end selv Seren var klar til at gå derned. Søfolkene betragtede dem dovent fra deres telte. Insyah tog føringen og gik målbevidst frem mod et meget stort, blåligt telt, der lå højt oppe på en bakke. Der var bølger broderet hele vejen langs kanten med en fin tråd. Det havde nok taget årevis at færdiggøre. De mødte nogle få vagter med store hjelmkamme. Seren vekslede nogle ord med dem, hvorefter vagterne lod dem passere uhindret. Inde i det store telt var der mange mennesker, som henslængte sig på store puder, alt i mens de proppede sig med mad, sloges, eller parrede sig. Mange af dem var kvinder, rigt udsmykket – og meget lidt påklædte.

"Sikke et spild," sagde Insyah.

"Sådan er vi jo," sagde Seren. "Det gælder om at leve mens man kan."

En mand rejste sig fra den bunke af kvinder, han havde henslængt sig i. Han var en kæmpe af en mand, med imponerende muskler og et langt, lyst skæg – typisk for den type hersker, der havde opnået sin position med magt. Han råbte ét eller andet i triumf. Så vekslede han og Seren nogle ord på Søfolkets tungemål.

"Jeg tror at de er i gang med en gudstjeneste," sagde Seren. "Han spørger hvilke skatte, vi bringer til deres tempel."

"Øhm, hvad svarede du dem?" spurgte Shem.

"Nårh, bare at jeg medbringer jer to som gaver. Man behøver jo ikke at være født ind i Søfolket for at blive til én af os, vel?"

Det gav et sæt i Shem.

"Slap af," sagde Seren. "Det er jo en oplagt

mulighed at kæmpe sig ud, især når de er så fulde. Og desuden beder han os om finde til rette – Dagon's *sandsigerske* mangler endnu at indfinde sig."

Seren smed sig i mellem puder og kvinder og undrede sig lidt. "En *sandsigerske*?! Siden hvornår har kvinder fået lov til at udtale sig om guden? Hvad bliver det næste, dyr som profeter? Sjovt, jeg havde ikke gættet at det var et tempel. Der plejer ellers altid at være en søjle man lægger ofre ved."

Nu Shem tænkte over det, så var det faktisk lidt mærkeligt. De Ældste beklagede sig altid over de som ikke tilhørte Folket, fordi de tilbad guder af sten og træ, i stedet for en allerstedsnærværende gud som Skaberen. Men Pleterne havde ingen gudestøtte. Han satte sig forsigtigt ned for at tænke over det.

Insyah stod demonstrativt op. Han tog sig til hovedet, som om han havde ondt i det. "Perfekt," sagde han. "Jeg elsker virkelig at vente. Jeg skulle vist have taget et bundt skriftruller med."

"Mener du dét?" spurgte Shem, men næsten inden han havde sagt det, udbrød Insyah:

"Bare lad mig være, Shem. Lad mig alle sammen være."

Søfolkets hellige orgie blev ved til ud på natten, hvor teltdugen til sidst var gemmenblødt af safter. Til Shems og Insyahs usigelige lettelse indtrådte Sandsigersken længe inden da. Det var dog sandsynligt at Seren, der for første gang i sit liv var grebet af en inderlig tro, allerede i løbet deres relativt korte ventetid havde gjort en ende på ét liv, samt plantet sæden til et nyt.

"Fremmede," hørte de en blød, mørk kvindestemme sige på Kemeti-folkets sprog. "Hvad får jer til at tro at I er værdige til at beskue Dagon's herligheder? Tænk jer godt om inden I svarer – det er kun få forundt at møde guden."

Kvinden der trådte ind, var den mest usædvanlige kvinde nogen af dem endnu havde set. Shem syntes at Søfolket var meget blege, men hun var *hvid* – hendes hud, hendes hår, selv hendes øjne. Hendes træk var så fine at de nærmest virkede for sarte til at kunne berøres. En tynd, sort halvmáske dækkede den øverste del af hendes ansigt.

"Frue, jeg har sejlet rundt hele mit liv," sagde Seren, iblandet ord på kemeti og Akkades handelsmål, så alle kunne forstå det, "og på mine rejser har jeg fundet disse to kæmper. Og jeg er sikker på at mine landsmænd kan bevidne, at jeg

har givet blod til Baal og sæd til Ishtar!"

"I så fald er du en tåbe," sagde Sandsigersken. "For Søfolket har ikke længere brug for andre guder end Dagon. Og Dagon har ikke brug for flere volds mænd. Søfolket skal ikke længere ødelægge – men bygge."

Seren strøg sig over sin skaldede isse.

"Jeg mente skam ikke at disse to fyre skulle udgyde deres blod for noget så kedsommeligt som krig," sagde Seren. "Nej, jeg mente skam at de vil kunne kæmpe for at adspredde bygherrerne!"

Han blinkede til Shem og Insyah med sit eneste øje. Insyah himlede bare. Men Sandsigersken smilede.

"Måske – måske kan I faktisk være meget underholdende. Hvorfor viser I ikke blot hvad I kan? Måske vil guden endog vise sig."

Shem prøvede på at smile til Insyah. Hvis Kolkiten havde et almindeligt, menneskeligt ansigtsudtryk, så kunne han i hvert fald ikke læse det. Var han irritabel? Kedede han sig? Insyah trak sin store krigsle ud af hylstret på ryggen, og gik ind mod teltets midte. Seren skubbede Shem hårdt fremefter, og han befandt sig pludselig ved siden af Insyah. Der var langt mere stille i teltet end der havde været for et øjeblik siden. Så begyndte Seren at råbe noget, og snart gentog alle Søfolkene de samme ord, mens de slog sig for brystkassen. Shem trak langsomt sit khopesh. Det sad pludselig fast i hans bælte, og han kunne fornemme et suk af træthed fra Insyah.

"Slå bare fra dig," hviskede Insyah. "Så undviger jeg. Vær ikke bange – jeg er hurtig, og jeg skal nok give dig tegn."

Kolkiten gik et par skridt tilbage, og hævede krigsleen over hovedet, med begge arme. Shem lukkede øjnene et øjeblik; prøvede på at lytte til den rytme, Søfolkene skreg ud. Så løb han mod Insyah og huggede ud efter hans ben. Kolkiten flyttede sig ved at springe i vejret, og gav Shem god tid til at flytte sig, før han plantede "Profetens Arm" dér hvor han havde stået. Én af Søfolkene kom med et vredt tilråb. Shem forstod ikke et ord, men det var tydeligt at Søfolkene ikke var imponerede. Så begyndte han at puste og pruste og trampe fremefter, som om han gik midt i en stor kampformation.

Nogle af Søfolkene begyndte at le højlydt, hvilket han tog som et godt tegn. Men det var tydeligt at det skulle følges op med ét eller andet der virkelig gjorde indtryk. Men hvad? Insyah stak fremad med sit våben, som et spyd, og denne gang undveg Shem

ved at dukke sig, lande på maven, lave en halv armbøjning med sin ene arm, og så afslutte ved at snitte ud efter Insyah. Det så helt ægte ud, publikum brølede af glæde – og blodet hjalp nok også på det. Åh nej! Hans vilde, imponerende snit havde heldigvis ikke skåret så dybt ned i Insyahs læg, men blodet flød – og Søfolkene begyndte at skrigе efter mere. Da Shem så ind i Insyahs øjne igen, virkede de ligesom mørkere, som om der gemte sig noget derinde i krogene. Han gjorde ingen bevægelser, men det så ud som om det var temmelig anstrengende for ham at holde sig i ro.

Og så begyndte jorden at ryste. Shem snublede, kom på benene igen, og væltede ligesom ud til siden, for fødderne af Sandsigersken. "Vores herre vil åbenbare sig for jer nu!" råbte hun.

Insyah, der stadig stod helt stille, mens sandet foran ham kollapsede, forsvandt ned i et hul. Noget sort, snegle-agtigt skød op fra hullet. Det lignede en vridende ormerede, men det klistrede sammen til samme slimede skikkelse. Mens de så på det – Seren og Søfolkene var fastfrosset i rædsel ligesom han selv – blev de bugtende former til en mandshøj søjle, der dannede arme, ben, hoved. Med ét stod der en mand foran dem. Shem blev pludselig i tvivl om hvorvidt det sorte væsen nogensinde havde været der. Men manden var rædselsvækkende nok i sig selv. Han var sygeligt tynd og knoklet, som et skelet med huden trukket tyndt over knoglerne. Han bar en rustningsskjorte af sorte skæl, en sort, takket ring om hovedet, der tilsyneladende var hamret ind i hans kranium, og en meget lang kappe, som han dog straks smed på jorden bag sig. "Hvad er der i vejen?" spurgte manden. "Har I aldrig mødt en gud før?" Han trak et langt, tyndt våben, og pegede på Insyah. Kolkiten ulmede ikke længere af raseri, men

han virkede ikke så bange, som han nok burde være.

"Du er ikke mere gud end jeg er," udbrød Insyah, han lød meget hånlig.

"Er du helt sikker på dét?" spurgte manden. "Kæmp mod mig. Jeg ved at du kan."

Det havde guden næsten ikke behøvet at bede Insyah om, for han gjorde straks udfald med Profetens Arm. Shem nåede næsten ikke at se det. Det var et vildt overhåndshug, og med dén kraft der var i slaget, tænkte Shem at det kunne have kløvet en hvilken som helst mand. Men det prellede af på den sorte krans, som guden bar om hovedet, hvilket sendte en byge af gnister ud over de målløse tilskuere. Insyah lod sig ikke standse, og huggede vildt ud efter guden igen. Men denne var nu velforberedt, og standsede angrebene med sit tynde våben. Så åbnede hans ene hånd sig ligesom, og der kom lange, slangeagtige piske frem. Han snittede Insyah hen over brystkassen, først én gang, så to gange. Kolkitens blod sprøjtede ud, og nogle dråber stænkede på Shem. Det var brændende hedt! Hvad var han dog for en mand?!

Insyah huggede ud igen, men guden slog Profens Arm ud af hænderne på ham, og satte sit tynde våben for Kolkitens strube.

"Giv ham dødsstødet, herre!" råbte Sandsigersken. "Få det overstået nu!"

"Nej," sagde manden. "De døde kan ikke tale ... eller lytte, for den sags skyld."

Shem så sig om efter Seren. Men da han vendte sig om, så var det eneste, han kunne få øje på, to skikkelser, der kom slæbende sig hen over sandet, som i søvne. De var dækket af sorte metalskaller, ætset med tegn. Der var ingen tvivl, det måtte være *Enkemagere* - selveste fyrsterne fra Nord. Ingen af dem var særligt høje, men begge væsner var noget bredere end ham, og deres øjne – der lige præcis kunne anes bag en sprække i deres hjelme – var fulde af had. Shem opfangede end ikke det slag, der slog ham ud.

Da Shem slog øjnene op igen, befandt de sig under jorden. Der var mørkt og fugtigt, og der hang en metallisk stank i luften.

Han fik øje på Insyah og Seren, der – ligesom han selv – var lænket fast til klippevæggen med et par solide lænker af det samme, sorte metal som *Enkemagernes* skaller var lavet af. Over for dem stod guden, Sandsigersken, adskillige af fyrsterne fra Nord – men dog ingen af Søfolkene.

"Mit navn kan oversættes til noget i retning af 'Tre Flammer' på jeres sprog," sagde guden. "Men alle kalder mig for 'Herre', hersker af Svøben, eller blot for 'Fyrsten'. Lad os blot sige at min medfødte selvtillid giver mig en plads i enhver panteon."

Insyah spyttede efter Fyrsten, hvilket skaffede ham en lussing fra Sandsigersken.

"Jeg har altid ofret til dig, herre," sagde Seren. "Det var derfor, jeg bragte dig de to fjolser her ... jeg er sikker på at de vil smage godt."

"Seren af Søfolket!" sagde Sandsigersken storsmilende. "Du forråder altid dine arbejdsgivere, hvilket præcis er grunden til at du bliver hængende her på væggen."

"I hvor lang tid har du udgivet dig for at være Søfolkets gud?" spurgte Insyah.

"Så længe som det er nødvendigt," svarede Fyrsten. "Hvilket ikke er så længe endnu. De er så godt som færdige. Det er derfor, de fester."

"Så, hvad er det I graver efter denne gang?" spurgte Insyah. "Er det dét, I bruger Søfolket som? Minearbejdere?"

Fyrsten udstødte en tør, raspende lyd, som Shem først troede var en kvælningsrefleks, men eftersom Sandsigersken lo højt, så gættede han på at det måtte gøre det ud for latter. "Grave!" lo Fyrsten. "Du er virkelig på vildspor, min dreng."

Sandsigersken så pludselig meget bekymret ud. "Lad være med at fortælle ham noget, herre! De kan have en måde at sende på!"

"Ha!" udbrød Fyrsten. "Som om tre krigere var i stand til sligt!" Han så pludselig eftertænksom ud. "Men I har vel nogen at fortælle det til? En lejesoldat, en jæger fra det Skjulte Land, og én af Kemeti-folkets slaver må have nogen eller noget, der binder dem sammen. En opgave for en gammel fjende ..."

"Det kunne være et dårligt tegn, herre," sagde Sandsigersken. "Hvis Ordenen har en mistanke om hvad vi planlægger ..."

"Hvad jeg planlægger."

"... hvad *De* planlægger, herre, så vil de være velforberejdede når vi slår til."

"Ikke når vi rammer dem flere steder på én gang!" udbrød Fyrsten. Sandsigersken sukkede højlydt, og forblev tavs.

"Det var mig," sagde Insyah. "Jeg har fulgt efter jer. Jeg hyrede de to. I dræbte min familie ved Medjr. Så nu dræber jeg jer."

Så for den. Shem tænkte egentlig at han burde have gættet det for længst. Insyah var ikke et menneske der bare tog ud på eventyr. Hvis han da

var et menneske. Han bar ingen tegn efter de sår han havde pådraget sig på læggen eller på brystkassen. Eller var alle mennesker sådan i Kolkis – eller skulle man sige "det Skjulte Land?"

"Jeg tror at så meget er sandt, herre," sagde Sandsigersken. "Men jeg tror ikke at det er hele sandheden."

"Nej," sagde Fyrsten. "Men det er under ingen omstændigheder noget, jeg gider at vente på at finde ud af. Lad os lade præsten tage sig af det her, mens vi inspicerer flåden."

Flåden? Hvad skulle det betyde? Shem havde aldrig fået at vide at han var særligt kvik, men han havde alligevel en klar idé om at Fyrsten lige havde sagt et ord for meget!

Sandsigersken stampede i jorden med en lille fod. "Åh nej, herre! For en gangs skyld, så dræb dem dog! Bare dræb dem! Vi kan aldrig være sikre på at der ikke er flere af dem derude!"

"Du behager at spøge!" fnøs Fyrsten, drejede om, og forsvandt ned ad gangen. Sandsigersken sukkede, og fulgte efter. Den ene af Enkemagerne blev stående tilbage. Uanset hvor sløv den virkede lige nu, var den stadig skrækkindjagende. Med en sådan udrustning måtte den nærmest være usårlig.

"Man siger," begyndte Insyah. "At Enkemagerne engang blev opdrættet til at dræbe hekse. At de kan opsnuse dem."

"Hvad er en heks?" spurgte Shem bare.

"Den slags mennesker, der overtræder alle riter og forbud for at opnå noget," sagde Insyah.

De ventede længe i mørket, uden at nogen af dem sagde noget, før end der endelig viste sig nogen igen. Han var lille, og en anelse krumbøjet, men ung og normalt udseende, bortset fra sit uklippede hår og negle.

"Hej, jeg ved godt hvad der foregår," sagde Seren. "Han er én af Svøbens hellige mænd. De må ikke klippe sig, hvis de skal bevare deres kraft."

"Men han er så ... så ..."

"Menneskelig?" spurgte Insyah. "Lad dig ikke narre! De er måske fremavlet til at ligne os, men de er ægte monstre!"

Den Hellige Mand gik og mumlede for sig selv, mens han rodede rundt i en stor sæk. Efter lang tids søgen, så trak han en lang, sort krog frem. Han holdt den frem foran deres øjne, og gjorde nogle rivende bevægelser i luften med den. "I vil tale," sagde han. "Godt at få sandheden frem."

"Prøv," sagde Insyah. "Jeg er ikke bange."

Den Hellige Mand smilede, og plantede krogen lige under Insyahs ene brystvorte, og begyndte at

trække. Huden blev trukket helt ud, men huden bristede slet ikke, og utroligt nok sagde Insyah ingenting ... og så skete det. Shem så til som tryllebunden, idet Kolkiten forandrede sig. Insyah hævede som en dej, huden blev blodrød, han skreg i utrolig smerte. Lænkerne gav sig ikke – men væggen gjorde. Pludselig var lænkerne forvandlet til våben i hans hænder.

Den Hellige Mand gav et halvkvalt skrig fra sig idet Insyah hamrede lænker og sten ind i hans ansigt. Enkemageren, der indtil nu havde stået stille som en statue, reagerede prompte ved at hæve den ene arm. Ud fra næven skød en lille sværm af små pile eller dolke. Flere af dem snittede Insyahs i ansigtet, eller begravde sig i hans brystkasse, men intet lod til at kunne stoppe ham nu. Han greb fat om Enkemagerens hals og klemte til, vred om, og hamrede det hjelmklædte hoved ind i klippen. Det virkede som en evighed før Enkemageren sank sammen. Det gjorde Insyahs hævede krop også, og han begyndte at få sin normale, brunlige kulør igen.

“Jeg vidste det,” sagde Seren. “Det var bare en list – men jeg burde virkelig tage rundt og optræde med jer to!”

Den Hellige Mand begyndte at røre på sig, og Shem skreg en advarsel. På trods af at manden lige var blevet slået i ansigtet af en rasende kæmpe, blødte han kun svagt fra næsen. Han gik dog ikke til angreb på Insyah. I stedet forsvandt han i mørket, med et blodspor efter sig. Og det var næsten værre, for hvem vidste hvor mange andre, der var derude? Insyah fulgte ikke efter, men gennemrodede febrilsk Enkemagerens lig, og vristede nogle små våben løs. Så fandt han endelig en nøgle. Det var godt at Kolkiten kendte til Enkemagerne og deres

udrustning, for i Shems øjne kunne det lige så godt have været endnu et lille torturinstrument. Insyah skyndte sig at befri dem alle tre for deres lænker. “Kom, vores udrustning må være i nærheden. Enkemagerne elsker at samle på alle former for våben.”

De spurtede igennem tunnellerne med et tempo som Shem aldrig ville have krævet af sig selv under andre omstændigheder. Men med Enkemagerens råben og mærkelige, sørgmodige hylene i øregangene, havde de intet valg.

“Hvor svært kan det være at finde rundt?! Jeg troede, du havde arbejdet her i minerne!” råbte Seren. Insyah tyssede på ham.

“Jamen ... det her er kobberminer,” hviskede Shem. “Jeg gravede jo efter de grønne sten!”

De styrtede videre igen. Shem begyndte at få seriøs åndenød, og Seren hvæsedes som en slange. Men det ville være svært nok for dem at møde mere end én Enkemager, selv hvis de var fuldt bevæbnede. Lige nu havde de kun nogle små kroge og klinger fra Enkemagerens lig, samt den Hellige Mands “instrumenter”.

Med ét fik de øje på lyset – det var meget svagt, og endnu langt væk – men det var der.

Insyah stoppede op. “Jeg kan ikke forlade stedet uden Profetens Arm. Jeg ville være vanæret for evigt.”

“Årh, hold dog op!” råbte Shem.

“Insyah, vi ved jo ikke engang, om de gemmer vores ting her, eller i teltene, eller ...”

Kolkiten så ikke just tilfreds ud, men lod til at acceptere Shems svar – indtil videre. Da de nåede omkring et hjørne, blev de næsten blændede af lyset, måske undtagen lige Insyah. Shem løb videre, men til alt held nåede Insyah at stoppe ham. For der var mindst hundrede skridt ned. De havde løbet og løbet, indtil de var kommet ud på en klippehylde, langt oven over pleternes teltlejr. Det var utroligt at tænke på hvordan de havde slæbt alle de mennesker og proviant ud i en ørken, men det brændende spørgsmål om *hvorfor* overskyggede det lidt. Og det gjorde synet af den lille flåde også. Der var langt til havet herfra, men ikke længere end at det gav mening at have lejren heroppe, hvor der trods alt stadig var en smule malm til at reparere værktøjer med. For Søfolket var selvfølgelig ikke blevet bragt ud til de forladte miner for at lede efter noget; de var blevet bragt herud for at bygge dét, som de var

bedst til, nemlig skibe.

Shem nåede ikke at tænke særligt meget mere over det, før de endelig blev fundet. "Jeg tænkte det nok. Jeg skulle bare have dræbt jer selv," lød Sandsigerskens stemme. Hun stod lige bag ved dem. Hun så hverken triumferende eller vred ud, bare træt. Hun hævede sin ene hånd for at pege frem mod dem, som om dette var noget farligt i sig selv. "Farvel."

Shem mærkede noget – han var ikke sikker på hvad, men det føltes næsten som om der var et tordenvejr på vej ...

I samme øjeblik strøg to Enkemagere forbi Sandsigersken. Én af dem ulejlige sig endda med at skubbe hende til side. Hun stirrede olmt frem foran sig, skuffet over at blive afbrudt. Insyah så koncentreret frem foran sig. Den forreste af Enkemagerne bar hans krigsle i sine jernnæver. Seren tøvede ikke, men kastede ét af den Hellige Mands torturretskaber direkte i ansigtet på den nærmeste Enkemager. Den kilede sig fast i øjensprækken, men gik ikke igennem. Men det var nok til at give Shem muligheden for at kaste sig til side. Ude af øjenkrogen så han Insyah blive spiddet af sit eget våben. Men så skete det umulige atter en gang. Insyah greb fat om klingens, ligeglad med hvor dybt han skar sine fingre. Han lod sig falde om på ryggen, og trak sin tunge modstander med sig rundt i en kolbøtte, som sendte Enkemageren ud over klippehylden. Insyah var måske dødeligt såret, og behøvede hjælp, men Shem havde sine egne problemer. Den anden Enkemager flåede våbnet væk fra sin øjensprække, og kastede det skødeløst over skulderen, hvor det traf Seren. Derefter skød to små sværd ud fra dens handsker. Den stak ud efter Shem. I samme øjeblik han prøvede på at komme et par skridt væk, begyndte Enkemageren at skyde sine små knive, eller hvad det nu var, ud fra handskerne. Så Shem tog chancen, og stormede løs på den. Han greb fat om hjelmen. Den var fyldt med små pigge, så det var med blødende hænder at han fik den vristet af. Han nåede lige akkurat at blive overrasket over at stirre ind i et kvindeansigt. Det var mørkt, og nærmest tilforladeligt, hvis ikke for de blodsprængte øjne og den frådende mund. Seren kom humpende, og hamrede endnu en lille kniv ind i baghovedet på hende. Nærmest per refleks skød en jernæve frem, og traf Seren i maven med en skarp klinge. Han faldt om igen, men med et skrig maste Shem sine tommelfingre ned i hendes øjne. Enkemageren holdt ikke op med at bevæge sig, før Insyah skilte hendes hoved fra kroppen med

Profetens Arm. Det var lykkedes ham at trække våbnet ud af sin krop igen.

"Vi må væk herfra," udbrød Shem, selv om han udmærket vidste hvor indlysende det var. Han blødte selv, men det var ikke så slemt. Det så værre ud for Seren, men han kunne endnu rejse sig. Om han ville overleve, kom vel an på om hans tarme var blevet gennemboret eller ej. Og hvad Insyah angik ... ja, så var der tilsyneladende ingen grænser for, hvad det væsen kunne holde til. De begyndte at klatre ned ad den stejle skrænt, da noget gav genlyd omkring dem. Shem kunne først ikke tro det. Men hvorfor skulle Enkemageren ikke kunne være faldet hundrede skridt ned og være blevet knust, og så stadig være i stand til at række en næve i vejret for at skyde på dem? Men det var for risikabelt at klatre op igen. Da Shem mærkede noget risle ned ad benet, troede han først at han var blevet truffet, men det viste sig heldigvis at være et resultat af at han ikke kunne holde på vandet i kampens hede. Han takkede Skaberen. Seren kunne kun bruge sin raske arm til at klatre med, så med en dolk i mellem tænderne sprang han næsten tyve skridt ned, og plantede så kniven i Enkemagerens øjensprække en ti-tyve gange. Og så begyndte det at regne. Fra en skyfri himmel.

Det var lykkedes for dem at finde et nogenlunde højt punkt i klippelandskabet, så de undgik at drukne i vandmasserne. Det lod til at regnen enten gjorde det svært for deres forfølgere at finde dem – eller også var Enkemagerne blevet ligeglade. I stedet risikerede de nu blot at forbløde eller fryse ihjel.

"Jeg ved det ikke," udbrød Insyah bare. "Jeg kan ikke forklare det. Men jeg tror at Sandsigersken ville have lynet til slå ned i os. At hun behersker elementerne, ligesom at Fyrsten er i stand til at udgive sig for en gud. Men hun blev afbrudt af sine egne krigere. Og i stedet skete ... det her."

"Tjah, jeg har set et bundt slanger forvandle sig til en gammel fyr i dag," sagde Seren. "Så hvorfor ikke? Men forklar mig så hvorfor hun ikke blev tilbage for at hjælpe sine håndlangere. Hun må da have vidst at to af de kræ ikke ville være nok til at stoppe os!"

Insyah rystede på hovedet. "Måske evner hun det ikke, eller tør det ikke når hendes tjenere er til stede. For var hun ikke en heks, hvis I nogensinde har mødt én?"

"Årh, du skulle se nogle bordeller, som..."

Insyah ignorerede Seren, og stillede det spørgsmål som Shem havde barslet med hele dagen: "Hvorfor har de bygget flåden? Hvad skal de bruge flåden til?"

"Hvor dumme er I?" vrængede Seren. "En flåde bruger man til at komme frem med. Med en flåde kan man nærmest slå til hvor som helst på hele kysten!"

"Ja, nu begynder det at give mening," sagde

Insyah eftertænksomt. "De er slet ikke interesseret i det Nedre Rige. De leder efter ét eller andet der ligger langt mod Syd."

"Åh nej," sagde Shem, og genkaldte sig flokkene af sorte væddere til slagtning, og mennesker samlet i bøn. "Enkemagerne er på vej til Ta-Senet og Abu. De er på vej op til Væddergudens templer!"

Fortsættes ...

FANTASK

Sankt Peders Strøede 18 1453 København K
+45 33 11 85 38 www.fantask.dk fantask@fantask